

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC)

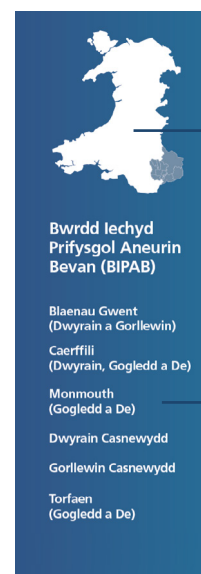

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Bwrdd Iechyd Prifysgol
Betsi Cadwaladr
University Health Board

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC)

Cliciwch i ddychwelyd
i dudalen **CARTREF Y
BWRDD IECHYD**

Cliciwch ar GARTREF
BWRDD IECHYD i
ddychwelyd i'r
dudalen **ARDAL**

Elfennau rhyngweithiol
wedi'u hesbonio

Cliciwch i'r
dudalen
FLAENOROL

Cliciwch i'r
dudalen
NESAF

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC)

Conwy
(Dwyrain a Gorllewin)

Sir Ddinbych
(Gogledd, Canol a De)

Dwyrain
(Wrecsam Canol, De a Gogledd)
(Sir y Fflint De, Gogledd Orllewin a Gogledd Dwyrain)

Gorllewin
(Ynys Mon, Arfon, Dwyfor a Gogledd Meirionnydd a De Meirionnydd)

Bwrdd Iechyd Prifysgol
Betsi Cadwaladr
University Health Board

Tehmeena Ajmal
Prif Swyddog Gweithredu

Mae'n bleser mawr gennyf ysgrifennu'r rhagair ar gyfer Blwyddlyfr Gwaith Clwstwr 2025 ar ran yr 14 o Glystyrau yng Ngogledd Cymru a Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr.

Yn ogystal â darparu'r cefndir i bob un o'r Clystyrau unigryw iawn yng Ngogledd Cymru, mae pob proffil yn tynnu sylw at yr amrywiaeth sylweddol o weithgareddau a wneir i fynd i'r afael ag anghenion iechyd a llesiant y boblogaeth leol.

Oherwydd amrywiaeth y boblogaeth leol a daearyddiaeth Gogledd Cymru, mae pob un o'n Clystyrau yn wynebu heriau gwahanol iawn o ran iechyd, gofal cymdeithasol, a llesiant, heriau y mae Timau'r Clystyrau, Arweinwyr y Clystyrau, ac Arweinwyr y Cydweithredfeydd Phroffesiynol yn mynd i'r afael â nhw, gan ddatblygu atebion lleol i faterion lleol.

Mae Timau'r Clystyrau yn sicrhau, lle bo modd, eu bod yn gwneud y defnydd gorau o gyfleoedd i gydweithio, gan rannu amser, adnoddau, sgiliau, a gwybodaeth. Mae'r blwyddlyfr hwn yn gyfle i ddysgu rhagor am yr hyn y mae pob un o'r Clystyrau yn gweithio arno i sicrhau effaith gadarnhaol i gleifion ledled Gogledd Cymru.

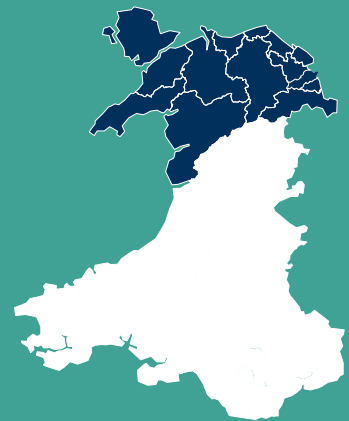
Mae ein blaenoriaethau'n cynnwys y canlynol:

- Gweithio i gryfhau gofal holistaidd yn y gymuned ac sy'n canolbwyntio ar y claf, a hynny trwy waith amlddisgyblaethol.
- Gweithio i hybu a chefnogi ymddygiadau iach yn y gymuned.
- Gweithio i leihau anghydraddoldebau iechyd a gwahaniaethau gwledig.
- Gweithio i wella profiad y claf.
- Gweithio gyda'r rhai sydd mewn perygl o gael diabetes neu sydd wedi cael diagnosis o ddiabetes i leihau eu ffactorau risg a hunanreoli eu cyflwr yn fwy effeithiol.
- Gweithio i gefnogi'r broses o reoli clefydau cronig yn y gymuned a chanolbwyntio ar atal a hunanreoli.

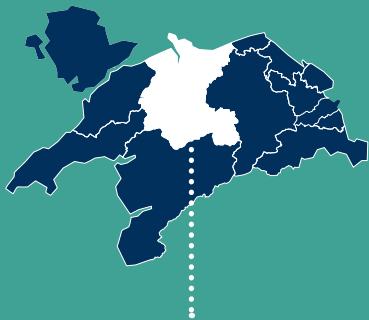

Mae'r adran hon yn cynnwys rhagor o wybodaeth am y Cydweithredfeydd Proffesiynol a'r grwpiau Cynllunio Traws-Clwstwr yng Ngogledd Cymru ac ar y cyd mae eu cyfraniad yn allweddol i gyflawni blaenoriaeth y Bwrdd i symud gofal yn nes at y cartref yn ogystal â chefnogi cynaliadwydd gofal sylfaenol yn eu hardal leol.

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC)

GCTC Conwy (Dwyrain a Gorllewin)

Dwyrain

Gorllewin

Grŵp Cynllunio Traws-glwstwr (GCTG) Conwy

Pwy ydym ni?

Mae Conwy yn sir yng Ngogledd Cymru, sy'n adnabyddus am ei chyfuniad o drefi arfordirol, pentrefi gwledig, a chefn gwlad prydferth.

Mae gan y sir boblogaeth hŷn yn bennaf, ac mae cyfran sylweddol o drigolion yn 65 oed a throsodd, sy'n uwch na chyfartaledd rhanbarth Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC) a'r cyfartaledd cenedlaethol ar gyfer Cymru.

Er bod Conwy yn elwa o rwydweithiau cymunedol cryf a threftadaeth ddiwylliannol gyfoethog, mae hefyd yn wynebu heriau sy'n gysylltiedig ag anghydraddoldebau iechyd, hygyrchedd gwasanaethau mewn ardaloedd gwledig, a demograffeg sy'n heneiddio.

Mae Grŵp Cynllunio Traws-glwstwr Conwy yn fforwm cydweithredol sy'n dwyn ynghyd gynrychiolwyr iechyd, gofal cymdeithasol, sefydliadau'r sector gwirfoddol, a llywodraeth leol i weithio tuag at wella canlyniadau iechyd a llesiant ledled y sir.

Un o brif feysydd ffocws Grŵp Cynllunio Traws-glwstwr Conwy yw lleihau gwahaniaethau o ran disgwyliad oes iach, lle mae yna wahaniaeth ar hyn o bryd o 13.8 mlynedd yn achos menywod a 18.8 mlynedd yn achos dynion rhwng yr ardaloedd mwyaf a lleiaf difreintiedig.

Rhagwelir hefyd mai'r sir hon fydd â'r cynnydd mwyaf mewn achosion o ddementia yng Ngogledd Cymru erbyn 2040, sy'n pwysleisio'r angen am wasanaethau gofal a chymorth cryfach sy'n gysylltiedig ag oedran.

Mae Conwy wedi'i rannu'n ddau glwstwr gofal sylfaenol: Dwyrain Conwy a Gorllewin Conwy, a'r naill a'r llall â phroffiliau iechyd a demograffig gwahanol.

Dwyrain Conwy

Mae Dwyrain Conwy yn cynnwys Bae Cinmel, Abergele, Llandrillo-yn-Rhos, a Bae Colwyn, sy'n ffurfio clwstwr mwy trefol ac iddo lefelau nodedig o amddifadedd. Mae gan yr ardal grynodiadau uwch o dai cymdeithasol ac anfantais economaidd, sy'n arwain at ganlyniadau iechyd gwaeth o gymharu â rhannau eraill o'r sir.

Mae'r heriau iechyd yn Nwyrain Conwy yn cynnwys lefelau uchel o dlodi plant, gyda 29.1% o blant yn cael eu magu ar aelwydydd incwm isel, sy'n effeithio ar y gallu i gael bwyd maethlon a thai sefydlog. Mae'r clwstwr hwn hefyd yn profi lefelau gweithgarwch corfforol is, gyda dim ond 37.5% o oedolion yn bodloni'r lefelau ymarfer corff a argymhellir, a chyfradd uchel o achosion o gyflyrau cronig megis diabetes (9.1%) a gorbwysedd (18.0%). Mae cyfran y siaradwyr Cymraeg yn is nag yng Ngorllewin Conwy, gyda dim ond 18.8% o drigolion yn nodi eu bod yn siarad Cymraeg.

Blaenoriaethau

Mae'r gwahaniaethau daearyddol hyn yn golygu bod blaenoriaethau iechyd a gofal cymdeithasol yn amrywio'n sylweddol ledled Conwy. Mae ar Ddwyrain Conwy angen ymyriadau wedi'u targedu i fynd i'r afael ag amddifadedd, tlodi plant, a chyflyrau iechyd cronig, tra bo ar Orllewin Conwy angen ffocws cryfach ar wella mynediad at ofal iechyd mewn ardaloedd gwledig, cefnogi poblogaeth sy'n heneiddio, a mynd i'r afael â chyfraddau uwch o ordewdra ymhlith plant.

Trwy gydweithio, nod y Grŵp Cynllunio Traws-glwstwr yw sicrhau bod gan bob cymuned fynediad at y gofal a'r cymorth y mae arni eu hangen, ni waeth beth fo'i statws economaidd-gymdeithasol na'i daearyddiaeth.

Aelodaeth

Aelodau craidd Grŵp Cynllunio Traws-glwstwr Conwy yw:

- Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
- Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr
- Tîm Iechyd Cyhoeddus y Bwrdd Iechyd
- Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gogledd Cymru
- Llais
- Cymorth Cymunedol a Gwirfoddol Conwy (CCGC)
- Cartrefi Conwy

CCGC yw'r corff ymbarél a sefydlwyd i ddatblygu a hybu gweithredu gwirfoddol a chymunedol yn Sir Conwy. Mae Cartrefi Conwy yn Landlord Cymdeithasol Cofrestredig sy'n rheoli dros 4,000 o breswylfeydd ledled y sir.

Gorllewin Conwy

Mae Gorllewin Conwy yn ymestyn o ardaloedd arfordirol Conwy i Lanfairfechan ac i gymunedau gwledig megis Llanrwst, Betws-y-Coed, a Cherrigydudion. Mae ganddo lefelau is o amddifadedd, ond mae trigolion yn wynebu heriau sy'n gysylltiedig â natur wledig yr ardal a mynediad at wasanaethau gofal iechyd.

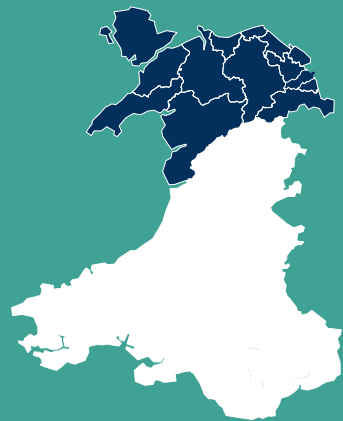
Un o'r pryderon allweddol yn yr ardal hon yw'r boblogaeth sy'n heneiddio, gyda 31% o aelwydydd yn cynnwys pensynwyr, sy'n greu galw cynyddol am wasanaethau gofal a chymorth arbenigol i'r henoed. At hynny, nid oes gan 18.4% o gartrefi fynediad at gar, sy'n ei gwneud yn anodd cyrraedd gwasanaethau hanfodol, yn enwedig mewn cymunedau mwy ynysig.

Mae gan Orllewin Conwy gyfraddau uwch o ordewdra ymhlith plant (31.2%) o gymharu â Dwyrain Conwy, a allai fod yn gysylltiedig â mynediad cyfyngedig at gyfleusterau hamdden a dewisiadau bwyd iach mewn ardaloedd gwledig. Yn wahanol i Ddwyrain Conwy, mae 31.5% o drigolion y clwstwr hwn yn siarad Cymraeg, gan gyfrannu at bresenoldeb cryfach o ran yr iaith Gymraeg.

Poblogaeth a Gwasanaethau

Mae gan Gonwy boblogaeth practisau meddygon teulu o 116,618 ac fe'i gwasanaethir gan:

- 15 o Bractisau Cyffredinol
- 26 o Fferyllfeydd Cymunedol
- 10 Optegydd
- 13 o Ddeintyddion
- 5 Tîm Adnoddau Cymunedol

**Bwrdd Iechyd
Prifysgol Betsi
Cadwaladr (BIPBC)**

**GCTC Conwy
(Dwyrain a
Gorllewin)**

Dwyrain

Gorllewin

Ar beth yr ydym yn gweithio?

Mae gwaith y Grŵp Cynllunio Traws-glwtwr yn cyd-fynd â fframweithiau polisi allweddol, gan gynnwys y Model Gofal Sylfaenol i Gymru, Asesiad o Anghenion Poblogaeth Gogledd Cymru, a strategaeth llesiant leol Conwy.

Mae'r meysydd ffocws allweddol ar gyfer 2025-26 yn cynnwys y canlynol:

Anghydraddoldebau Iechyd a Chymunedau Agored i Niwed – Mynd i'r afael ag amddifadedd, gwella mynediad at ofal i grwpiau sydd wedi'u hymyleiddio, a lleihau gwahaniaethau o ran iechyd ledled y sir.

Pobl Hŷn a Phoblogaeth sy'n Heneiddio – Cefnogi eiddilwch, atal cwympiadau, a gofal dementia i helpu trigolion i fyw'n annibynnol yn hirach.

Iechyd Meddwl a Llesiant Emosiynol – Cryfhau cymorth iechyd meddwl ledled yr holl grwpiau oedran, gan ganolbwyntio ar ymyrryd yn gynnar a llwybrau ymateb i argyfyngau.

Atal a Llesiant – Hybu ffyrdd iach o fyw, cynyddu nifer y bobl sy'n cael eu brechu, a chefnogi mentrau llesiant cymunedol.

Gofal Brys a Gofal Mewn Argyfwng – Gwella mynediad at wasanaethau ar yr un diwrnod a'r tu allan i oriau gwaith er mwyn sicrhau gofal amserol a phriodol.

Gofal Sylfaenol a Chymunedol Cynaliadwy – Datblygu modelau gwasanaeth arloesol, cryfhau'r gweithlu aml-ddisgyblaethol, a sicrhau hyfywedd hirdymor gwasanaethau lleol.

Beth yw'r prif gyflawniadau?

- **Sefydlu Cynllun Cyntaf y Grŵp Cynllunio Traws-glwtwr** – Mae datblygu'r cynllun hwn yn mynegi'r blaenoriaethau a rennir ar gyfer 2025-26.

Beth sydd wedi gweithio'n dda?

- **Cysoni Nodau a Gwerthoedd** – Mae'r grŵp wedi datblygu ffocws clir ar fynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd.

Beth y gellid bod wedi ei wneud yn wahanol?

- **Neilltuo Amser i Sefydlu'r Fforwm** – Er bod cynnydd wedi'i wneud, cymerodd amser i'r Grŵp Cynllunio Traws-glwtwr ddatblygu ar ffurf fforwm (ac mae'n parhau i wneud hynny).
- **Gweithredu ar y Lefel Gywir** – Mae'r grŵp yn dal i weithio i ddiffinio'r cydbwysedd rhwng gwaith cynllunio/strategol a chyflawni gweithredol, gan sicrhau bod ei rôl yn canolbwyntio ar wneud penderfyniadau ar lefel uwch yn hytrach na materion y gwasanaeth o ddydd i ddydd.
- **Dealltwriaeth o Rôl y Grŵp Cynllunio Traws-glwtwr yn y cyd-destun lleol** – Mae'r gwaith yn parhau i egluro perthynas y Grŵp Cynllunio Traws-glwtwr â'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol a'r Bwrdd Gwasanaeth Integredig Ardal gan sicrhau ei bod yn cyd-fynd â strategaethau rhanbarthol ehangach ac nad yw'n dyblygu gwaith.

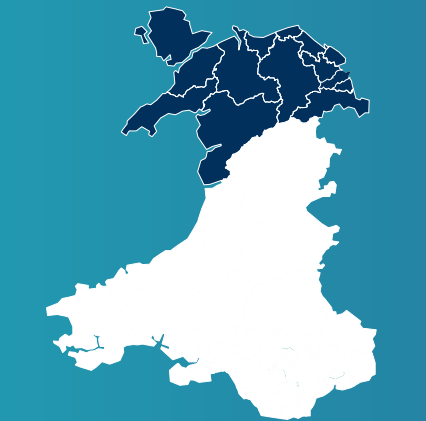
Beth nesaf?

Bydd cam nesaf gwaith y Grŵp Cynllunio Traws-glwtwr yn canolbwyntio ar ymgorffori ei rôl strategol ymhellach a chyflawni'r blaenoriaethau a nodir yng nghynllun 2025-26 y Grŵp a chynlluniau'r clystyrau.

Bydd y meysydd ffocws allweddol yn cynnwys y canlynol:

- Cryfhau gwaith partneriaeth ymhellach, yn enwedig mewn meysydd megis tai, iechyd meddwl ac iechyd ataliol.
- Cefnogi mentrau a arweinir gan y gymuned i leihau anghydraddoldebau iechyd, gwella mynediad at wasanaethau mewn ardaloedd gwledig, a chefnogi grwpiau agored i niwed.
- Sicrhau bod gweithgarwch y Grŵp Cynllunio Traws-glwtwr yn bwydo i waith y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol mewn modd ystyrlon a strwythuredig.

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC)

Clwstwr Dwyrain Conwy

Arweinydd y Clwstwr

Dr Jonathan Williamson
Jonathan.Williamson2@wales.nhs.uk

Cydgysylltwr Clwstwr

Nichola Cook
Nichola.Cook@wales.nhs.uk

Clwstwr Dwyrain Conway

Pwy ydym ni?

Mae Dwyrain Conwy yn cynnwys trefi arfordirol Bae Colwyn, Abergele, Tywyn, a Bae Cinnel yn ogystal â rhai ardaloedd gwledig mewndirol. Mae 27% o'r boblogaeth dros 65 oed, ac mae 21% o'r boblogaeth yn yr 20% o ardaloedd mwyaf difreintiedig yng Nghymru. Mae gan y clwstwr lefelau gorbwyseidd, clefyd cardiofasgwlaidd, a diabetes math 2 sy'n uwch na chyfartaledd y Bwrdd Iechyd a'r cyfartaledd ar gyfer Cymru.

Gwasanaethir yr ardal gan 10 Fferyllfa Gymunedol, 4 Optegydd, a 4 meddygfa deulu sy'n gcontractwyr gofal sylfaenol, ac maent yn darparu gwasanaethau i 52,333 o gleifion cofrestredig. Caiff y boblogaeth hefyd ei chefnogi gan 2 Dîm Adnoddau Cymunedol, ac mae'r clwstwr yn ariannu tîm Diabetes Lleol a thîm Therapi Galwedigaethol Gofal Sylfaenol (PCOT).

Dr Jonathan Williamson yw Arweinydd y Clwstwr ac mae wedi bod yn Feddyg Teulu ym Mae Colwyn ers 2011. Caiff ei gefnogi gan Gydgyssylltydd y Clwstwr, sef Nichola Cook, a Thîm Cymorth Canolog ehangach y Clwstwr.

Ein Gwasanaethau

- 4 Practis Cyffredinol
- 10 Fferyllfa Gymunedol
- 4 Optegydd
- 7 Deintydd
- 1 Gydweithredfa Nyrsio (Conwy gyfan)
- 1 Gydweithredfa Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd (BIPBC gyfan)
- 2 Dîm Adnoddau Cymunedol

Practisau Cyffredinol

- Meddygfa Cadwgan (Bae Colwyn)
- Canolfan Feddygol Gwrych (Abergele)
- Canolfan Feddygol Bae Cinnel
- Canolfan Feddygol West End (Bae Colwyn)

Ar beth yr ydym yn gweithio?

Ar hyn o bryd mae'r Clwstwr yn canolbwyntio ar anghenion y boblogaeth yn y pedwar maes canlynol:

1. Gweithio i gryfhau gofal holistaidd yn y gymuned, sy'n canolbwyntio ar y claf, trwy waith amlddisgyblaethol.
2. Gweithio i hybu a chefnogi ymddygiadau iach yn y gymuned.
3. Gweithio i leihau anghydraddoldebau iechyd a gwella profiad y claf.
4. Gweithio gyda'r rhai sydd mewn perygl o gael diabetes neu sydd wedi cael diagnosis o ddiabetes i leihau eu ffactorau risg a hunanreoli eu cyflwr yn fwy effeithiol.

Y Tîm Diabetes Lleol Arbenigol

Mae'r tîm hwn yn datblygu ffyrdd o godi a chynnal lefel sgiliau staff Gofal Sylfaenol a Chymunedol, sy'n eu galluogi i gefnogi cleifion a thriniaethau mwy cymhleth mewn modd effeithiol yn y gymuned. O ganlyniad i hyfforddi a chefnogi'r staff nyrsio, mae mwy o'n practisau meddygon teulu bellach yn gallu cychwyn a chefnogi therapïau chwistrelladwy.

Mae aelodau'r tîm hefyd yn gweithio i leihau anghydraddoldebau mewn gofal diabetes trwy ddatblygu ymyriadau sy'n cynnig cefnogaeth well i gleifion a grwpiau anodd eu cyrraedd sy'n wynebu perygl penodol o gael diabetes. Maent wedi bod yn darparu gwybodaeth, cefnogaeth, a gwasanaethau cyfeirio trwy ddigwyddiadau mynediad agored mewn lleoliadau cymunedol i gyrraedd aelodau o'r cyhoedd nad ydynt yn ymgysylltu â gwasanaethau iechyd.

Yn ystod y gweithgareddau hyn maent yn gweithio gyda nifer o dimau eraill i sicrhau bod gan gleifion y gefnogaeth y mae arnynt ei hangen i wneud newidiadau cadarnhaol i'w ffordd o fyw. Er enghraifft, roeddent wedi cynorthwyo claf a oedd yn byw ar ei ben ei hun ac a oedd yn ei chael yn anodd cadw rheolaeth dda ar ei ddiabetes er gwaethaf cefnogaeth amrywiol Dimau Adnoddau Cymunedol a'r meddyg teulu.

Gan weithio gyda'r timau eraill i asesu'r claf, diwygiodd y tîm diabetes y feddyginiaeth a galluogi'r unigolyn i aros yn ei gartref. Enghraifft arall yw unigolyn ag anawsterau dysgu a oedd yn byw'n annibynnol gyda chymorth gofalwyr, ac a oedd yn profi hypoglycemia yn rheolaidd. Gweithiodd aelodau'r tîm i ddarparu cyfarpar a hyfforddiant i'r unigolyn a'r gofalwyr, sydd wedi arwain at well rheolaeth ar ei ddiabetes ac mae wedi rhoi terfyn ar ddigwyddiadau hypoglycemig fwy neu lai.

Y Tîm Therapi Galwedigaethol Gofal Sylfaenol (PCOT)

Gweledigaeth y gwasanaeth hwn yw "Helpu pobl i wneud yr hyn sy'n bwysig iddynt pan maent yn dechrau cael trafferth". Mae'n mabwysiadu model gofal seicogymdeithasol holistaidd ac yn sicrhau bod yr un clinigydd yn cynnal yr asesiad a'r ymyriad sy'n helpu i sicrhau profiad da i'r claf. Mae wedi profi'n hygyrch i glinigwyr a chleifion, fel ei gilydd, oherwydd ehangder y bobl sy'n gallu atgyfeirio, y cyflymder o ran dechrau'r ymyriadau, a'r ystod o gyflyrau y gellir eu chefnogi. Mae hwn yn wasanaeth arall sy'n gweithio gyda nifer mawr o dimau er mwyn cael y cymorth priodol ar gyfer anghenion claf unigol. Mae llawer o'r ymyriadau Therapi Galwedigaethol a'r atgyfeiriadau i wasanaethau eraill yn digwydd i helpu pobl i wneud dewisiadau iachach o ran ymddygiad.

Timau Adnoddau Cymunedol a Gofal Uwch Rydym wedi parhau i weithio i sefydlu cyfarfodydd achosion cymhleth y Timau Adnoddau Cymunedol yn wythnosol, sy'n denu presenoldeb da, sy'n galluogi trafodaethau sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn ar draws y disgyblaethau er mwyn sicrhau bod y cymorth cywir yn cael ei roi i glaf mewn lleoliad priodol. Rydym yn datblygu'r model hwn ymhellach i ddarparu gwasanaethau gofal uwch i gleifion y mae arnynt angen gofal clinigol a gofal cartref ychwanegol am gyfnod byr am fod eu cyflwr wedi dirywio, neu am eu bod wedi cael eu rhyddhau o'r ysbyty.

Beth yw'r prif gyflawniadau?

Diabetes: Mae'r tîm hwn wedi amlygu gostyngiadau cyson yn HbA1c y cleifion y maent wedi bod yn gweithio gyda nhw. Mae bod â thîm diabetes medrus yn y gymuned

Beth nesaf?

I gefnogi pedair blaenoriaeth barhaus y clwstwr, rydym yn bwriadu ymgymryd â'r gwaith canlynol yn ystod y 12 mis nesaf:

- Ymchwilio i gyd-gynhyrchu cynigion prosiectau gyda chleifion, defnyddwyr y gwasanaethau, a rhanddeiliaid eraill i helpu i nodi anghydraddoldebau o ran cael mynediad at ofal iechyd, a chreu atebion sy'n lleihau'r anghydraddoldebau hyn.
- Ymchwilio i weld a ellir atgynhyrchu neu wella'r canlyniadau a welir yn ein gwasanaethau presennol pan gyflwynir yr ymyriad mewn grwpiau.
- Ymchwilio i'r modd y gallwn wneud y defnydd gorau o'r gwasanaethau ychwanegol y gellir eu darparu gan Optometryddion a Fferyllfeydd Cymunedol.
- Ymchwilio i'r modd y gallwn rannu data yn well i lywio'r gwaith o gynllunio a datblygu ymarfer.

hefyd wedi atal nifer o dderbyniadau i'r ysbyty.

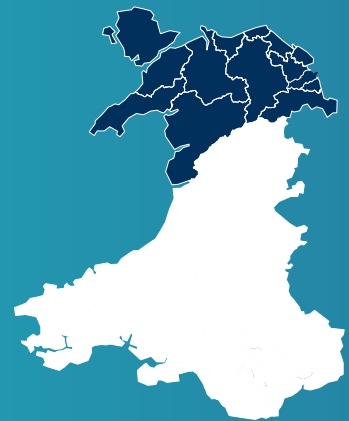
Therapi Galwedigaethol Gofal Sylfaenol: Mae'r gwasanaeth hwn wedi amlygu llwyddiant mawr o ran lleihau amhariadau corfforol a meddyliol cleifion ar ffurf mesurau trwy'r offeryn AusTOM. Mae dadansoddiad ôl-weithredol hefyd wedi dangos, pan fydd cleifion yn rhyngweithio â'r gwasanaeth, fod nifer yr adegau y maent yn teimlo'r angen am gymorth ychwanegol gan feddygfeydd teulu yn lleihau'n sylweddol.

Seilwaith DCC wedi'i sefydlu: Mae nifer dda yn mynychu'r Cydweithredfeydd Fferyllfeydd Cymunedol, Optometreg, a Meddygon Teulu, a cheir trafodaethau cynhyrchuol sy'n cael eu bwydo i gyfarfodydd y Clwstwr. Mae gan y Gydweithredfa Nyrsio grŵp craidd o bobl sy'n mynychu, ac mae'n parhau i archwilio'r ffordd orau o ymgysylltu â grŵp mor amrywiol a chael rhagor o bobl i fod yn bresennol. Mae nifer da o bobl yn mynd i gyfarfodydd y Clwstwr hefyd. Mae'r trafodaethau rhyngddisgyblaethol a rhyngasiantaethol eisoes yn helpu timau i ddefnyddio'r gwasanaethau presennol yn well ac maent yn cynhyrchu syniadau diddorol ar gyfer gwelliannau a datblygiadau arloesol yn y dyfodol.

Beth yr ydym wedi'i ddysgu?

Daw arloesedd a gwelliant effeithiol ar bob ffurf. Nid oes rhaid iddo fod yn beth mawr na chostus. Gall rhywbeth mor syml â chael gwared ar gamau nad ydynt yn ychwanegu gwerth wella effeithlonrwydd yn fawr. Er enghraifft, galluogi pob gweithiwr gofal iechyd proffesiynol i atgyfeirio pobl yn uniongyrchol i'r gwasanaeth Therapi Galwedigaethol Gofal Sylfaenol, neu alluogi'r Therapyddion Galwedigaethol i gyhoeddi nodiadau ffitrwydd, neu greu ffurflen i sicrhau bod Optometryddion, Fferyllfeydd Cymunedol, a Meddygon Teulu yn rhoi'r holl wybodaeth berthnasol i'w gilydd wrth groesatgyfeirio, sydd wedi lleihau gwaith y clinigwyr ac wedi gwella profiad y claf.

Mae cyfarfodydd Clwstwr thematig wedi gweithio'n dda. Mae'n galluogi aelodau'r Clwstwr i ganolbwyntio ar eu gwaith paratoadol a gwahodd y bobl sydd fwyaf gwybodus am thema benodol. Er enghraifft, cawsom gyfarfod cyfan a oedd yn canolbwyntio ar Blant a Phobl Ifanc lle roeddem yn gallu gwahodd cyd-weithwyr o Ganolfannau Teulu yr Awdurdod Lleol, ac roedd y cynrychiolydd Iechyd Meddwl yn gallu siarad â'i gyd-weithwyr yn CAMHS i baratoi. Mae hyn yn rhywbeth yr ydym yn bwriadu parhau i'w wneud.

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC)

Clwstwr Gorllewin Conwy

Arweinydd y Clwstwr

Gwag

Cydgysylltwr Clwstwr

Nicola Pritchard
Nicola.Pritchard5@wales.nhs.uk

Clwstwr Gorllewin Conwy

Pwy ydym ni?

Mae Clwstwr Gorllewin Conwy yn cwmpasu ardal ddaearyddol fawr ac amrywiol, sy'n ymestyn o Gerrigydrudion yn y de gwledig i Lanfairfechan ar yr arfordir, a draw i Llandudno a Chonwy. Mae'r clwstwr yn gwasanaethu poblogaeth practisau meddygon teulu o 64,285 ac yn cynnwys cymysgedd o gymunedau gwledig ac arfordirol, pob un ohonynt ag anghenion amrywiol.

Mae gan yr ardal hon un o'r canrannau uchaf o gleifion hŷn yng Nghymru, gan greu galw cynyddol am wasanaethau gofal sy'n gysylltiedig ag oedran. At hynny, mae yna fewnlifiad tymhorol sylweddol o dwristiaid, sy'n effeithio ar y galw am ofal iechyd yn ystod y misoedd brig. Er bod gan Orllewin Conwy lefelau is o amddifadedd o gymharu ag ardaloedd eraill, mae 29.5% o blant yn byw mewn tldi incwm cymharol, ac nid oes gan 18.4% o aelwydydd fynediad at gar, sy'n amlygu rhwystrau i gael mynediad at ofal iechyd.

Mae gan y clwstwr bresenoldeb cryf o siaradwyr Cymraeg hefyd, gyda 31.5% o drigolion yn siarad Cymraeg, o gymharu â 29.1% ledled Gogledd Cymru.

- Dim ond pensïynwyr sy'n byw yn 31% o'r aelwydydd.
- Mae 18.2% o drigolion 66 oed neu hŷn yn byw ar eu pen eu hunain, sy'n cynyddu'r risg o arwahanrwydd cymdeithasol.
- Mae 9.5% o'r boblogaeth yn darparu gofal di-dâl.
- Mae 62.7% o oedolion dros bwysau neu'n ordew, o gymharu â 58.9% ar draws BIPBC.
- Mae 31.2% o blant 4-5 oed dros bwysau neu'n ordew, sydd uwchlaw'r cyfartaledd cenedlaethol.
- Nid oes gan 1.7% o aelwydydd wres canolog, sy'n effeithio ar ganlyniadau iechyd yn ystod misoedd y gaeaf.

Mae'r cyfuniad o boblogaeth sy'n heneiddio, heriau'n ymwneud â hygyrchedd gwledig, a risgiau iechyd sy'n gysylltiedig â ffordd o fyw, oll yn gofyn am ymyriadau wedi'u targedu.

Ein Gwasanaethau

- 11 o Bractisau Cyffredinol
- 13 o Fferyllfeydd Cymunedol
- 7 Optegydd
- 6 Deintydd
- 1 Gydweithredfa Nyrsio (Conwy gyfan)
- 1 Gydweithredfa Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd (BIPBC gyfan)
- 3 Thîm Adnoddau Cymunedol

Practisau Cyffredinol

- Bodreinalt (Conwy)
- Practis Meddygol Craig-y-Don (Llandudno)
- Llys Meddyg (Conwy)
- Lonfa (Cyffordd Llandudno)
- Meddygfa Betws-y-Coed
- Meddygfa Gyffin (Conwy)
- Practis Meddygol Tŷ Mostyn (Llandudno)
- Meddygfa Plas Menai (Llanfairfechan)
- Y Ganolfan Feddygol (Bae Penrhyn)
- Meddygfa Gwydir (Llanrwst)
- Practis Meddygol Uwchaled (Cerrigydrudion)
- Meddygfa West Shore (Llandudno)

Ar beth yr ydym yn gweithio?

Mynd i'r Afael ag Anghydraddoldebau Iechyd a Gwahaniaethau Gwledig

Mae'r clwstwr yn ymrwymedig i fynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd a rhwystrau i hygyrchedd trwy ymyriadau wedi'u targedu:

- Cymhwyso egwyddorion y Ddeddf Gofal Gwrthgyfartal, gan flaenoriaethu poblogaethau a ymleiddiwyd a phoblogaethau gwledig.
- Cryfhau partneriaethau â'r Awdurdod Lleol a darparwyr tai cymdeithasol i fynd i'r afael â phenderfynyddion ehangach iechyd.
- Archwilio dulliau amgen o ddarparu gofal, megis unedau iechyd symudol a thelefeddygaeth, i wella mynediad cymunedau anghysbell.

Datblygu Dull y Tîm Amlddisgyblaethol

Mae'r Clwstwr yn cryfhau model y Tîm Amlddisgyblaethol o weithio i wella gofal integredig a lleihau derbyniadau i'r ysbyty:

- Ymgorffori model y Tîm Adnoddau Cymunedol ym maes gofal sylfaenol i greu taith ddi-dor i'r claf.
- Gwella llwybrau cyfathrebu rhwng cydweithredfeydd proffesiynol i symleiddio'r prosesau cydgysylltu.
- Dysgu o'r Gwasanaeth Gofal Uwch yn Nwyrain Conwy, gan werthuso cyfleoedd i'w weithredu yng Ngorllewin Conwy.

Atal Afiechyd trwy Ymddygiadau Iach (Rhaglen Fy Mywyd)

Mae Rhaglen Fy Mywyd yn fenter ymyriadau o ran ffordd o fyw sydd â'r nod o wella iechyd y boblogaeth a lleihau ffactorau risg ar gyfer cyflyrau cronig:

- Ymgorffori'r rhaglen ym mhob practis meddyg teulu ledled Gorllewin Conwy.
- Annog newidiadau cynaliadwy i ffordd o fyw, yn enwedig o ran deiet, gweithgarwch corfforol, a rhoi'r gorau i smygu.
- Hyrwyddo Gwneud i Bob Cyswllt Gyfrif i integreiddio negeseuon iechyd ataliol ar draws pob rhyngweithiad gofal iechyd.
- Gwella'r cydweithrediad rhwng darparwyr gofal iechyd a gofal cymdeithasol i sicrhau bod ymyriadau ataliol yn cael yr effaith fwyaf posibl.

Atal a Rheoli Diabetes Math 2

Mae diabetes yn flaenoriaeth drawsbynciol i'r clwstwr, sy'n gofyn am ddull system gyfan ar gyfer atal a gofal:

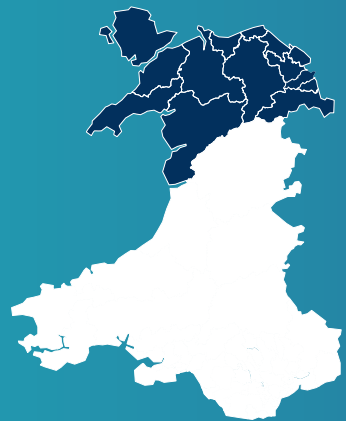
- Adolygu model y Nyrs Arbenigol Diabetes wedi'i lleoli mewn meddygfa i asesu'r effaith a nodi gwelliannau.
- Cydweithio â Llwybr Atal Diabetes Cymru Gyfan (AWDPP) i weithredu arfer gorau ledled y clwstwr.
- Monitro'r Hyb Cyflyrau Hirdymor yng Ngogledd Sir Ddinbych i gymhwyso gwersi perthnasol i Orllewin Conwy.
- Ehangu mentrau ymwybyddiaeth o ddiabetes yn y gymuned, gan gynnwys ymgyrchoedd addysg a rhaglenni sgrinio.

Beth yw'r prif gyflawniadau?

Defnydd cynyddol o Rhaglen Fy Mywyd, rhagor o feddygfeydd teulu yn cymryd rhan yn ystod 24-25, a chydweithio â thîm Rhaglen Atal Diabetes Cymru Gyfan.

Cael cydnabyddiaeth gan aelod etholedig lleol am wasanaethau gofal sylfaenol rhagorol wedi'u darparu gan feddygfa deulu yn y clwstwr.

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC)

Clwstwr Gorllewin Conwy

Arweinydd y Clwstwr

Gwag

Cydgysylltwr Clwstwr

Nicola Pritchard
Nicola.Pritchard5@wales.nhs.uk

Beth yr ydym wedi'i ddysgu?

Beth a oedd wedi gweithio'n dda?

- Ehangu Rhaglen Fy Mywyd yn llwyddiannus, ynghyd â chynnydd yn nifer y meddygon teulu sy'n cymryd rhan.
- Cynnydd yn narpariaeth mentrau addysg ac atal diabetes.
- Ymgysylltiad cadarn â mentrau presgripsiynu cymdeithasol, gan gefnogi ymyriadau iechyd anfeddygol.

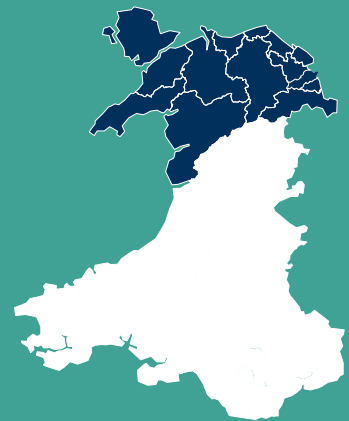
Beth y gellid bod wedi ei wneud yn wahanol

- Sicrhau strategaethau ymadael clir ar gyfer prosiectau, a chyfathrebu mewn modd tryloyw â rhanddeiliaid ynghylch amserlenni rhaglenni.

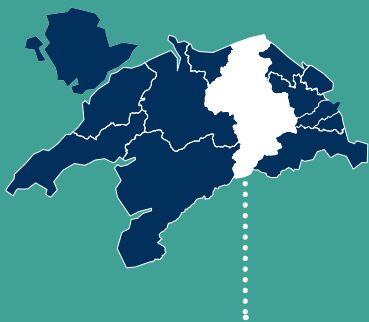
Beth nesaf?

- Sicrhau bod yr holl ddatblygiadau i wasanaethau yn y clwstwr yn mynd ati i ystyried y Ddeddf Gofal Gwrthgyfartal, gan flaenoriaethu cymorth i boblogaethau a ymleiddiwyd.
- Cryfhau partneriaethau â Llais a sefydliadau'r trydydd sector i wella'r broses o ddarparu gwasanaethau i gymunedau a ymleiddiwyd.
- Archwilio dulliau arloesol o ddarparu gofal iechyd a'u rhoi ar waith, megis unedau iechyd symudol a thelefeddygaeth, i wella mynediad mewn ardaloedd gwledig.
- Cydweithio â'r Tîm Ymgysylltu i gyflwyno Digwyddiadau Blas ar Iechyd a mentrau allgymorth eraill sy'n targedu poblogaethau anoddach eu cyrraedd.
- Gwella partneriaethau ag awdurdodau lleol a darparwyr tai cymdeithasol i fynd i'r afael â phenderfynyddion iechyd ehangach.
- Ehangu dull y Tîm Amlddisgyblaethol o weithio, gan ymgorffori model y Tîm Adnoddau Cymunedol ymhellach ym mentrau'r Clwstwr.
- Gwella'r cyfathrebu rhwng cydweithredfeydd proffesiynol i symleiddio'r broses o gydgyssylltu gofal a gwella profiadau'r claf.
- Ymgorffori rhaglen Fy Mywyd ym mhob practis meddyg teulu i gefnogi newidiadau cynaliadwy i ffordd o fyw a lleihau ffactorau risg diabetes Math 2.
- Rhoi Gwneud i Bob Cyswllt Gyfrif ar waith ar draws cydweithredfeydd proffesiynol i wneud y defnydd gorau o negeseuon iechyd ataliol.
- Adolygu model y Nyrs Arbenigol Diabetes i asesu'r effaith ac archwilio gwelliannau.
- Parhau i weithio gyda Thîm Cenedlaethol Llwybr Atal Diabetes Cymru Gyfan i gefnogi'r gwaith o ddatblygu'r gweithlu sy'n mynd rhagddo.

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC)

GCTC Sir Ddinbych (Gogledd, Canol a De Sir Ddinbych)

Gogledd

Canol a De

Grŵp Cynllunio Traws-glwestwr (GCTG) Sir Ddinbych

Pwy ydym ni?

Mae Sir Ddinbych yn sir yng Ngogledd Cymru, sy'n adnabyddus am ei chymysgedd amrywiol o dirweddau gwledig, trefi marchnad hanesyddol, a chymunedau arfordirol.

Mae'n gartref i boblogaeth sy'n cynyddu ac yn heneiddio, ac mae yno gyfran uwch o drigolion 65 oed a hŷn o gymharu â rhanbarth ehangach Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC) a Chymru gyfan.

Er bod Sir Ddinbych yn gyfoethog o ran diwylliant a chymuned, mae hefyd yn profi anghydraddoldebau iechyd sylweddol, ac mae yno wahaniaethau amlwg o ran amddifadedd, disgwyliad oes, a mynediad at wasanaethau ledled y sir.

Cefnogir Sir Ddinbych gan Grŵp Cynllunio Traws-glwestwr, sy'n dwyn ynghyd randdeiliaid allweddol o feysydd gofal iechyd sylfaenol a chymunedol, gofal cymdeithasol, iechyd cyhoeddus, a sefydliadau'r sector gwirfoddol.

Un ffocws pwysig i Grŵp Cynllunio Traws-glwestwr Sir Ddinbych yw mynd i'r afael â'r bwlch o 14.5 mlynedd mewn disgwyliad oes iach rhwng cymunedau mwyaf a lleiaf difreintiedig y sir.

Gorllewin y Rhyl yw'r ardal fwyaf difreintiedig yng Nghymru, ac iddi lefelau uchel o dlodi plant, canlyniadau iechyd gwael, a heriau cymdeithasol.

Yn y cyfamser, mae ardaloedd gwledig yng Nghanol a De Sir Ddinbych yn wynebu problemau gwahanol, gan gynnwys poblogaeth sy'n heneiddio, ynysigrwydd cymdeithasol, a mynediad cyfyngedig at wasanaethau iechyd.

Mae Sir Ddinbych yn cynnwys dau glwestwr gofal sylfaenol, sef Gogledd Sir Ddinbych a Chanol a De Sir Ddinbych, a'r naill a'r llall â'i nodweddion unigryw ei hun.

Gogledd Sir Ddinbych

Mae Gogledd Sir Ddinbych yn cynnwys trefi glan môr y Rhyl a Phrestatyn, yn ogystal â phentrefi cyfagos Rhuddlan, Bodelwyddan, a Dyserth.

Yr ardal hon sydd â'r lefelau uchaf o amddifadedd yng Nghymru, gyda 26.8% o drigolion yn byw yn yr 20% o gymunedau mwyaf difreintiedig. Mae Gorllewin y Rhyl, yn benodol, yn profi cyfraddau uchel o dlodi, tai o ansawdd gwael, ac anghydraddoldebau iechyd sylweddol, gan gynnwys cyfraddau uwch o ddiabetes, asthma, a gordewdra ymhlith plant.

Mae gan yr ardal boblogaeth iau hefyd, er bod cyfran sylweddol o drigolion yn byw â chyflyrau iechyd hirdymor.

Blaenoriaethau

Mae'r gwahaniaethau daearyddol hyn yn golygu bod blaenoriaethau ac anghenion iechyd a gofal cymdeithasol yn amrywio'n sylweddol ar hyd a lled Sir Ddinbych. Er bod ar Ogledd Sir Ddinbych angen ymyriadau wedi'u targedu i fynd i'r afael ag amddifadedd ac anghydraddoldebau iechyd, mae ar Ganol a De Sir Ddinbych angen ffocws cryfach ar fynediad at iechyd mewn ardaloedd gwledig, cefnogaeth i'r boblogaeth sy'n heneiddio, a gofal dementia.

Trwy gydweithio, nod y Grŵp Cynllunio Traws-glwestwr yw sicrhau bod gan bob cymuned fynediad at y gwasanaethau y mae arni eu hangen, ni waeth beth fo'i statws economaidd-gymdeithasol na'i daearyddiaeth.

Aelodaeth

Aelodau craidd Grŵp Cynllunio Traws-glwestwr Sir Ddinbych yw:

- Cyngor Sir Ddinbych
- Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr
- Tîm Iechyd Cyhoeddus y Bwrdd Iechyd
- Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gogledd Cymru
- Llais
- Cyngor Gwasanaethau Gwirfoddol Sir Ddinbych (CGGSDd)
- ClwydAllyn
- Denbighshire Leisure Limited

Mae CGGSDd yn elusen a sefydliad aelodaeth sy'n cynorthwyo'r 2,000 o sefydliadau cymunedol, gwirfoddol a thrydydd sector ledled Sir Ddinbych i dyfu a llwyddo.

Mae ClwydAllyn yn Landlord Cymdeithasol Cofrestredig, ac mae'n rheoli dros 6,000 o breswylfeydd, gan ddarparu gofal, tai â chymorth, a chartrefi fforddiadwy.

Mae Denbighshire Leisure Limited yn gweithredu wyth cyfleuster hamdden, sy'n cynnwys ystafelloedd ffitrwydd, pyllau nofio, a dosbarthiadau ymarfer corff ar gyfer grwpiau, gan hybu iechyd a llesiant yn y gymuned.

Canol a De Sir Ddinbych

Mae Canol a De Sir Ddinbych yn ardal wledig yn bennaf, ac yn cynnwys trefi marchnad Dinbych, Rhuthun, Corwen, a Llanelwy, a phentrefi cyfagos.

Mewn cyferbyniad â'r gogledd, mae gan yr ardal hon lefelau is o amddifadedd, gyda dim ond 3.5% o drigolion yn byw yn 20% mwyaf difreintiedig Cymru. Fodd bynnag, mae gan yr ardal boblogaeth lawer hŷn, ac mae 28.6% o aelwydydd yn cynnwys pensiynwyr, sy'n arwain at alw cynyddol am wasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol sy'n gysylltiedig ag oedran.

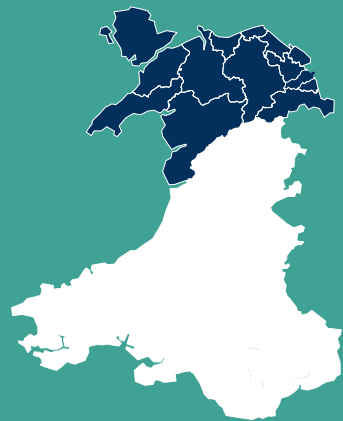
Mae gan yr ardal gymuned gryfach o siaradwyr Cymraeg hefyd, gyda 34.4% o drigolion yn siarad Cymraeg, o gymharu â 14.4% yng Ngogledd Sir Ddinbych.

Poblogaeth a Gwasanaethau

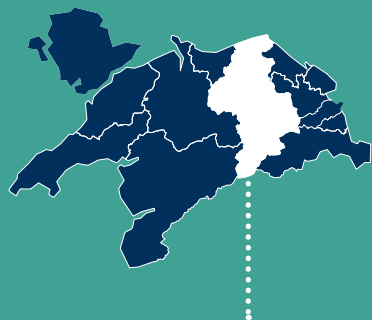
Mae gan Sir Ddinbych boblogaeth practisau meddygon teulu o 104,530 ac fe'i gwasanaethir gan:

- 14 o Bractisau Cyffredinol
- 23 o Fferyllfeydd Cymunedol
- 11 Optegydd
- 7 Deintydd
- 4 Tîm Adnoddau Cymunedol

At hynny, mae yna oddeutu 2,000 o sefydliadau'r trydydd sector yn gweithredu ledled y sir.

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC)

GCTC Sir Ddinbych (Gogledd, Canol a De Sir Ddinbych)

Gogledd

Canol a De

Ar beth yr ydym yn gweithio?

Mae'r prif flaenoriaethau strategol yn cyd-fynd â pholisïau cenedlaethol, rhanbarthol a lleol allweddol, gan gynnwys y Model Gofal Sylfaenol i Gymru, Asesiad o Anghenion Poblogaeth Gogledd Cymru, a Chynllun Llesiant Sir Ddinbych.

Mae'r meysydd ffocws allweddol ar gyfer 2025-26 yn cynnwys y canlynol:

Anghydraddoldebau Iechyd a Chymunedau Agored i Niwed – Mynd i'r afael ag amddifadedd, gwella mynediad at ofal i grwpiau sydd wedi'u hymleiddio, a lleihau gwahaniaethau o ran iechyd ledled y sir.

Pobl Hŷn a Phoblogaeth sy'n Heneiddio – Cefnogi eiddilwch, atal cwympiadau, a gofal dementia i helpu trigolion i fyw'n annibynnol yn hirach.

Iechyd Meddwl a Llesiant Emosiynol – Cryfhau cymorth iechyd meddwl ledled yr holl grwpiau oedran, gan ganolbwyntio ar ymyrryd yn gynnar a llwybrau ymateb i argyfyngau.

Atal a Llesiant – Hybu ffyrdd iach o fyw, cynyddu nifer y bobl sy'n cael eu brechu, a chefnogi mentrau llesiant cymunedol.

Gofal Brys a Gofal Mewn Argyfwng – Gwella mynediad at wasanaethau ar yr un diwrnod a'r tu allan i oriau er mwyn sicrhau gofal amserol a phriodol.

Gofal Sylfaenol a Chymunedol Cynaliadwy – Datblygu modelau gwasanaeth arloesol, cryfhau'r gweithlu amlddisgyblaethol, a sicrhau hyfywedd hirdymor gwasanaethau lleol.

Beth yw'r prif gyflawniadau?

- **Ymgorffori Tai ym Model y Tîm Adnoddau Cymunedol** – Mae swyddogion tai wedi'u hymgorffori ym model llwyddiannus y Tîm Adnoddau Cymunedol, gan eu galluogi i gyfrannu at drafodaethau preswylwyr a chynllunio gofal.
- **Sefydlu Cynllun Cyntaf y Grŵp Cynllunio Traws-glwtwr** – Mae datblygu'r cynllun hwn yn mynegi'r blaenoriaethau a rennir ar gyfer 2025-26.

Beth sydd wedi gweithio'n dda?

- **Brwdfrydedd gan Bartneriaid** – Bu yna gefnogaeth ac ymroddiad cadarn gan randdeiliaid, sy'n amlygu cyd-ymrwymiad i wella anghydraddoldebau iechyd a gofal yn y gymuned.
- **Presenoldeb Cyson** – Mae'r Grŵp Cynllunio Traws-glwtwr wedi llwyddo i sicrhau cyfranogiad rheolaidd gan bartneriaid allweddol, gan atgyfnerthu pwysigrwydd cydweithio a blaenoriaethau a rennir.
- **Cysoni Nodau a Gwerthoedd** – Mae'r grŵp wedi datblygu ffocws clir ar fynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd, integreiddio gwaith timau amlddisgyblaethol, a gwreiddio'r broses o wneud penderfyniadau ar y cyd ar draws gwasanaethau.

Beth y gellid bod wedi ei wneud yn wahanol?

- **Neilltuo Amser i Sefydlu'r Fforwm** – Er bod cynnydd wedi'i wneud, cymerodd amser i'r Grŵp Cynllunio Traws-glwtwr ddatblygu ar ffurf fforwm (ac mae'n parhau i wneud hynny).
- **Gweithredu ar y Lefel Gywir** – Mae'r grŵp yn dal i weithio i ddiffinio'r cydbwysedd rhwng gwaith cynllunio/strategol a chyflawni gweithredol, gan sicrhau bod ei rôl yn canolbwyntio ar wneud penderfyniadau ar lefel uwch yn hytrach na materion y gwasanaeth o ddydd i ddydd.
- **Dealltwriaeth o Rôl y Grŵp Cynllunio Traws-glwtwr yn y cyd-destun lleol** – Mae'r gwaith yn parhau i egluro perthynas y Grŵp Cynllunio Traws-glwtwr â'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol a'r Bwrdd Gwasanaeth Integredig Ardal gan sicrhau ei fod yn cyd-fynd â strategaethau rhanbarthol ehangach ac nad yw'n dyblygu gwaith.

Beth nesaf?

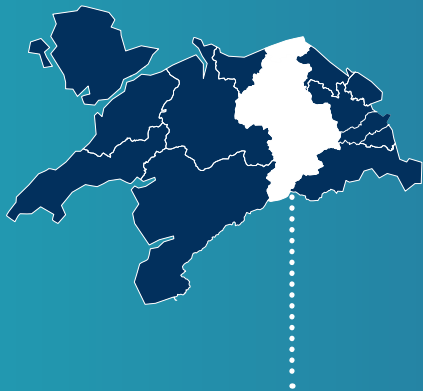
Bydd cam nesaf gwaith y Grŵp Cynllunio Traws-glwtwr yn canolbwyntio ar ymgorffori ei rôl strategol ymhellach a chyflawni'r blaenoriaethau a nodir yng nghynllun 2025-26 y Grŵp a chynlluniau'r clystyrau.

Bydd y meysydd ffocws allweddol yn cynnwys y canlynol:

- Cryfhau gwaith partneriaeth ymhellach, yn enwedig mewn meysydd megis tai, iechyd meddwl ac iechyd ataliol.
- Cefnogi mentrau a arweinir gan y gymuned i leihau anghydraddoldebau iechyd, gwella mynediad at wasanaethau mewn ardaloedd gwledig, a chefnogi grwpiau agored i niwed.
- Sicrhau bod gweithgarwch y Grŵp Cynllunio Traws-glwtwr yn bwydo i waith y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol mewn modd ystyrlon a strwythuredig.

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC)

Clwstwr Gogledd Sir Ddinbych

Arweinydd y Clwstwr

Dr Nitin Shori
Nitin.Shori2@wales.nhs.uk

Cydgysylltwr Clwstwr

Sallie France
Sallie.France@wales.nhs.uk

Gogledd Sir Ddinbych

Pwy ydym ni?

Mae gan Ogledd Sir Ddinbych boblogaeth practisau meddygon teulu o 61,815. Mae’r clwstwr yn cynnwys trefi arfordirol mawr y Rhyl a Phrestatyn, ac mae’n cynnwys trefi a phentrefi cyfagos, megis Bodelwyddan, Rhuddlan, a Dyserth. Mae gan yr ardal lefelau sylweddol o amddifadedd, yn enwedig yn y Rhyl, sef y gymuned fwyaf difreintiedig yng Nghymru (yn ôl Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru).

Nodweddir y clwstwr hwn hefyd gan gyfran uchel o oedolion hŷn a phreswylwyr cartrefi gofal, yn ogystal â mewnlifiad tymhorol o dwristiaid, gan ychwanegu cymhlethdod pellach at y galw am wasanaethau. Mae gan yr ardal gyfradd uwch o gyflyrau cronig, gan gynnwys diabetes (8.8%), asthma (7.8%), a dementia, o gymharu â chyfartaleddau rhanbarthol a chenedlaethol.

Gogledd Sir Ddinbych yw un o'r clystyrau mwyaf poblog yn y rhanbarth, gyda 26.8% o gleifion yn byw yn 20% mwyaf difreintiedig Cymru. Mae Gorllewin y Rhyl 1 a Gorllewin y Rhyl 2 wedi'u rhestru yn y safle cyntaf a'r ail safle o ran ardaloedd mwyaf difreintiedig y wlad, gan adlewyrchu anghydraddoldebau iechyd a heriau economaidd-gymdeithasol sydd wedi'u gwreiddio'n ddwfn.

- Mae 25.1% o blant yn byw mewn tlodi incwm cymharol.
- Nid oes gan 22.1% o gartrefi gar, sy'n effeithio ar fynediad at ofal iechyd.
- Mae 16.9% o drigolion 66 oed neu hŷn yn byw ar eu pen eu hunain, sy'n cynyddu'r risgiau o arwahanrwydd cymdeithasol.
- Mae 3.8% o aelwydydd yn orlawn, sy'n gwaethygu anghydraddoldebau iechyd.

Mae'r cyfuniad o amddifadedd uchel, anghenion cymdeithasol cymhleth, a phoblogaeth sy'n heneiddio yn gosod heriau unigryw.

Ein Gwasanaethau		Practisau Cyffredinol	
• 6 Phractis Cyffredinol		• Madryn House (Y Rhyl)	
• 15 o Fferyllfeydd Cymunedol		• Canolfan Feddygol Clarence (Y Rhyl)	
• 6 Optegydd		• Healthy Prestatyn Iach	
• 3 Deintydd		• Meddygfa Park House (Prestatyn)	
• 1 Gydweithredfa Nyrsio (Sir Ddinbych gyfan)		• Canolfan Feddygol Lakeside (Y Rhyl)	
• 1 Gydweithredfa Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd (BIPBC gyfan)		• Meddygfa Kings House (Y Rhyl)	
• 2 Dim Adnoddau Cymunedol			

Mae Sir Ddinbych hefyd yn elwa o sector gwirfoddol ffyniannus, lle mae tua 2,000 o grwpiau'n gweithredu.

Ar beth yr ydym yn gweithio?

Mynd i'r Afael ag Anghydraddoldebau Iechyd ac Amddifadedd

Mae'r clwstwr yn ymrwymedig i fynd i'r afael ag amddifadedd ac anghydraddoldebau iechyd trwy weithredu ymyriadau wedi'u targedu sy'n cyd-fynd ag egwyddorion y Ddeddf Gofal Gwrthgyfartal:

- Canolbwyntio ar boblogaethau risg uchel, gan sicrhau bod gan y rhai y mae arnynt ei angen fwyaf a'r rhai anoddaf eu cyrraedd fynediad at ofal.
- Cydweithio â sefydliadau gofal cymdeithasol, tai, a chymunedol i fynd i'r afael â phenderfynyddion ehangach iechyd.
- Cynyddu'r nifer sy'n cael eu himiwneiddio, yn enwedig ymhlith brechiadau i blant, sydd islaw cyfartaledd BIPBC.

Cryfhau Cydnerthedd y Boblogaeth trwy Fentrau Iechyd Meddwl a Llesiant

Mae'r clwstwr yn ymrwymedig i wella cydnerthedd iechyd meddwl a chydnerthedd emosiynol trwy:

- Gynllunio a gweithredu mentrau llesiant, megis gweithdai rheoli straen, rhaglenni cymorth iechyd meddwl, a rhwydweithiau cymorth i gymheiriaid.
- Hybu dulliau trawsbroffesiynol o reoli poen gronig, gan ymgorffori ffisiotherapi, cymorth seicolegol, ac ymyriadau o ran ffordd o fyw.
- Dadansoddi ac ymateb i dueddiadau presgripsiynu, gan gynnwys patrymau defnyddio opioidau, er mwyn sicrhau gofal diogel, effeithiol, a holistaidd.
- Cydweithio ag ysgolion, grwpiau cymunedol, a sefydliadau lleol i hybu cydnerthedd emosiynol ledled yr holl grwpiau oedran.

Cefnogi'r Broses o Werthuso'r Hyb Cyflyrau Hirdymor

Mae Hyb Cyflyrau Hirdymor Gogledd Sir Ddinbych wedi gwneud cyfraniad sylweddol at y modd y mae diabetes wedi cael ei reoli yn y clwstwr, a gellid o bosibl gymhwyso'r dysgu cysylltiedig i glefydau cronig eraill, megis clefyd cardiofasgwlaidd a salwch anadlol:

- Cydweithio â TriTech a'r Tîm Profion Pwynt Gofal i gefnogi'r broses o werthuso'r Hyb, gan gyfrannu dirnadaeth a data sy'n benodol i'r Clwstwr.
- Hwyluso'r gwaith o gasglu adborth gan gleifion a gweithwyr proffesiynol i sicrhau bod y broses werthuso yn adlewyrchu profiadau a chanlyniadau'r byd go iawn.
- Datblygu model a allai dyfu yn unol â'r anghenion, wedi'i lywio gan werthusiad yr Hyb, gan alluogi ei fuddion i gael eu hystmyn ledled y Bwrdd Iechyd.
- Archwilio cyfleoedd gyda'r Tîm Trawsnewid a Gwella a'r Tîm Llwybrau i ehangu cwrpas yr Hyb i fynd i'r afael â chyflyrau ychwanegol neu anghenion cysylltiedig.

Beth nesaf?

- Nodi a blaenoriaethu poblogaethau agored i niwed, cudd, ac a ymleiddiwyd, nad ydynt yn ymgysylltu â gwasanaethau gofal iechyd ar hyn o bryd, gan ddefnyddio data lleol a dirnadaeth gymunedol.
- Datblygu mentrau allgymorth wedi'u targedu i gysylltu â phoblogaethau â blaenoriaeth a mynd i'r afael â rhwystrau i gael mynediad at ofal iechyd.
- Cynllunio ymyriadau i wella mynediad at ofal sylfaenol a chymorth cymdeithasol ar gyfer poblogaethau a chymunedau â blaenoriaeth a nodwyd sydd ag anghenion cymhleth.
- Cydweithio ag awdurdodau lleol, sefydliadau'r trydydd sector, a phartneriaid eraill i fynd i'r afael â phenderfynyddion ehangach iechyd, megis tai, cyflogaeth ac addysg.
- Ehangu'r Hyb Cyflyrau Hirdymor i reoli ystod ehangach o glefydau cronig yn seiliedig ar ganfyddiadau'r gwerthusiad.

Beth yw'r prif gyflawniadau?

- Treialu cynllun peilot yr Hyb Cyflyrau Hirdymor yn llwyddiannus, a gwella'r gofal i gleifion diabetes, gan gynnwys cynyddu'r ymlyniad wrth yr wyth proses gofal yn y clwstwr.
- Cydweithio effeithiol â Mind Dyffryn Clwyd a'r Gwasanaeth Cymorth Iechyd Meddwl Sylfaenol Lleol (LPMHSS), gan gyflwyno gwasanaeth 'cadw mewn cysylltiad' a brysennu i gleifion sy'n aros am asesiad. Gyda chydysyniad y claf, darparwyd cymorth dros dro a help ymarferol gan ymarferwyr Mind, a oedd yn golygu, mewn rhai achosion, nad oedd angen ymyriadau pellach gan y Gwasanaeth Cymorth Iechyd Meddwl Sylfaenol Lleol.

Beth yr ydym wedi'i ddysgu?

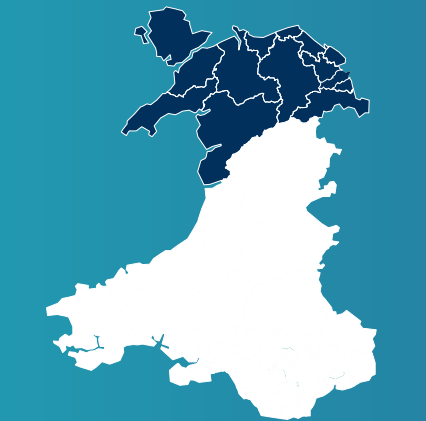
Beth a oedd wedi gweithio'n dda?

- Mae model yr Hyb Cyflyrau Hirdymor yn cael ei werthuso gan TriTech, a'r gobaiith yw y bydd model Gogledd Sir Ddinbych yn lasbrint ar gyfer ehangu a chyflwyno'r cynllun ymhellach.
- Mae'r arweinwyr yn eu swyddi ledled yr holl Gydweithredfeydd Proffesiynol (ac eithrio'r Cydweithredfeydd Deintyddol, nad ydynt wedi'u sefydlu eto).
- Cymerodd y clwstwr ran yn y broses Adolygiad gan Gymheiriaid yn ystod 24-25.

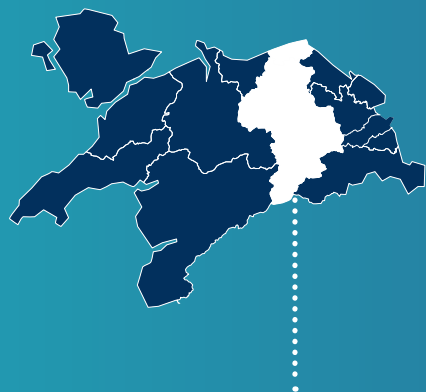
Beth y gellid bod wedi ei wneud yn wahanol

- Byddai'r clwstwr wedi elwa o gael mwy o fewnbwn gan feysydd iechyd y geg a deintyddol. Mae ymdrechion ar y gweill i sicrhau mewnbwn rheolaidd gan gyd-weithwyr yn y Gwasanaeth Deintyddol Cymunedol Lleol a gweithwyr proffesiynol perthnasol yng Nghydweithredfa'r Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd yn absenoldeb Cydweithredfeydd Proffesiynol y Gwasanaethau Deintyddol Cyffredinol.

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC)

Canol a De Sir Ddinbych

Arweinydd y Clwstwr

Dr Matt Davies
Matthew.Davies6@wales.nhs.uk

Cydgysylltwr Clwstwr

Sam Williams
Samantha.Williams10
@wales.nhs.uk

Canol a De Sir Ddinbych

Pwy ydym ni?

Mae Clwstwr Canol a De Sir Ddinbych yn cynnwys poblogaeth practisau meddygon teulu o 42,700, ac yn cwmpasu ardal ddaearyddol fawr sy'n wledig yn bennaf, sy'n golygu heriau o ran cael mynediad at wasanaethau, gyda 12.4% o aelwydydd heb gar. Caiff y mater hwn ei waethygu gan seilwaith cludiant cyhoeddus cyfyngedig, sy'n ei gwneud yn anodd i drigolion, yn enwedig oedolion hŷn a'r rhai mewn ardaloedd mwy anghysbell, gael mynediad at wasanaethau gofal sylfaenol ac eilaidd. Mae'r boblogaeth sy'n heneiddio a'r 28.6% o aelwydydd sydd â phensiynwyr yn unig yn cynyddu'r galw am atebion gofal cymunedol ymhellach, a hynny i sicrhau mynediad teg at wasanaethau iechyd.

Y prif drefi yw Llanelwy, Dinbych, Rhuthun a Chorwen.

Ein Gwasanaethau

- 8 Practis Cyffredinol
- 8 Fferyllfa Gymunedol
- 5 Optegydd
- 4 Deintydd
- 1 Gydweithredfa Nyrsio (Sir Ddinbych gyfan)
- 1 Gydweithredfa Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd (BIPBC gyfan)
- 2 Dîm Adnoddau Cymunedol

Mae Sir Ddinbych hefyd yn elwa o sector gwirfoddol ffyniannus, lle mae tua 2,000 o grwpiau'n gweithredu.

Practisau Cyffredinol

- Beech House (Dinbych)
- Berllan (Dinbych)
- Bronyffynnon (Dinbych)
- Lôn Ganol (Dinbych)
- Pen y Bont (Llanelwy)
- Plas Meddyg (Rhuthun)
- Y Clinig (Rhuthun)
- Y Ganolfan Iechyd (Corwen)

Ar beth yr ydym yn gweithio?

Mynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd a gwahaniaethau gwledig yn y Clwstwr.

Yn rhan o weledigaeth BIPBC i greu Gogledd Cymru iachach, dewiswyd Canol a De Sir Ddinbych yn un o dri Chlwstwr Arloeswyr ar gyfer rhaglen y Ddeddf Gofal Gwrthgyfartal. Ffocws y Cystyrau o ran cymryd rhan yn y rhaglen oedd lleihau anghydraddoldebau iechyd a gwella canlyniadau iechyd y boblogaeth yng nghyd-destun heriau gwledig.

Yn syml, mae'r Ddeddf Gofal Gwrthgyfartal, a ddiffiniwyd gyntaf gan Dr Julian Tudor Hart yn 1971, yn disgrifio'r modd y mae'r bobl y mae arnynt angen gofal iechyd fwyaf yn lleiaf tebygol o'i gael.

Cynorthwyodd y rhaglen dimau lleol i fabwysiadu dull system gyfan i fynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd yn ein cymunedau.

Canfu gwerthusiad o'r rhaglen fod cyfleoedd i feithrin gwybodaeth, sgiliau a rhwydweithiau, a gafwyd o'r gweithdai, wedi rhoi'r hyder i unigolion a grwpiau wneud rhywbeth gwahanol.

Mae Gwasanaeth Allgymorth Gwybodaeth Wledig Mind Sir Ddinbych Dyffryn Clwyd, a elwir ar lafar gwlad yn Dîm DORIS, wedi datblygu presenoldeb dibynadwy y gellir ymddiried ynddo, mewn llawer o leoliadau gwledig ac amrywiol ddigwyddiadau ledled y Clwstwr. Yn dilyn y gweithdai, datblygwyd cysylltiadau rhwng Tîm DORIS a Thîm Atal Strôc BIPBC. Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf mae'r ddau wasanaeth wedi bod yn bresennol gyda'i gilydd mewn marchnadoedd ffermwyr lleol, archfarchnadoedd, a gêm bêl-droed, i gynnig cefnogaeth emosiynol ac ymarferol a gwiriadau iechyd sylfaenol (pwysedd gwaed a phwls), yn ogystal â chyfeirio pobl at wasanaethau eraill, megis rhoi'r gorau i smygu, lle bo hynny'n berthnasol. Ar gyfartaledd, cynghorwyd tua 10% o'r bobl a gafodd wriadi iechyd i gael eu gweld mewn lleoliad gofal sylfaenol.

Ochr yn ochr â llawer o wasanaethau eraill, gan gynnwys y rhai uchod, roedd Tîm Canolog y Clwstwr yn bresennol yn y pentref Iechyd a Llesiant cyntaf, a drefnwyd gan Gyngor Gwasanaethau Gwirfoddol Sir Ddinbych (CGGSDd) a Thîm Ymgysylltu BIPBC, yn sioe Dinbych a Fflint fis Awst diwethaf.

Siaradodd aelodau'r tîm â thua 200 o bobl ac, yn ogystal ag arddangos gwybodaeth yn ymwneud ag apwyntiadau a ffigurau mynediad mewn Meddygyfeydd Teulu a Fferyllfeydd Cymunedol, er mwyn cynorthwyo'r broses ymgysylltu, gofynnwyd i bobl hefyd "Ddyfalu faint o alwadau ffôn a wnaed i'r 8 Practis Meddyg Teulu yng Nghlwlstwr Canol a De Sir Ddinbych ym mis Mehefin 2024?" Roedd hyn yn gyfle i ni esbonio'r ardal a gwmpesir gan y Clwstwr, egluro beth yw Clwstwr a beth y mae'n ei wneud, ynghyd â nodi nifer y cleifion sydd wedi'u cofrestru gyda'r 8 Practis Meddyg Teulu hynny. Roedd y dyfaliadau'n amrywio o gannoedd i filiynau ac roedd y cwestiwn wedi gwneud i bobl feddwl o ddifrif!

Mae tîm Canolog y Clwstwr yn parhau i gefnogi a hyrwyddo'r digwyddiadau Blas ar Iechyd, a drefnir gan Dîm Ymgysylltu BIPBC, gan gydweithio i wella mynediad at wybodaeth a hybu iechyd a Llesiant ataliol, a hynny yn y gweithle ac yn y gymuned.

Datblygu dull y Tîm Amlddisgyblaethol o weithio yn y Clwstwr ymhellach.

Bydd y Clwstwr yn parhau i adeiladu ar ein dull Tîm Amlddisgyblaethol rhagorol a chyfarfodydd achosion cymhleth i gryfhau model y Tîm Adnoddau Cymunedol (CRT) i wella canlyniadau cleifion, lleihau derbyniadau i ysbytai, a meithrin system gofal iechyd fwy integredig.

Mae tîm y Clwstwr yn cwrdd yn rheolaidd ag arweinwyr y CRT a Metron yr Ysbytai Cymunedol Lleol i gryfhau'r cydweithredu.

Rydym yn parhau i rannu arferion gorau a dysg o fodel Tîm Amlddisgyblaethol y Clwstwr ag ardaloedd cyfagos i ysbrydoli a dylanwadu ar welliannau.

Darparu gofal o ansawdd uchel i boblogaeth oedranus ac eiddil.

Mae adroddiad y Prif Gynghorydd Gwyddonol dros Iechyd: Y GIG mewn 10 mlynedd a mwy, a gyhoeddwyd yn 2023, yn nodi'r angen i wneud penderfyniadau beiddgar ynghylch sut i ddarparu gofal ac adnoddau a ddysennir mewn ymateb i boblogaeth sy'n heneiddio sy'n wynebu perygl o gyflyrau cronig y gellir eu hatal gan mwyaf, gan olygu bod angen symud y ffocws i atal a gwella'r modd yr ydym yn cefnogi cleifion â chyflyrau cymhleth a chydafeiechedd.

Yng Nghanol a De Sir Ddinbych rydym yn amlygu dull ataliol o ofalu, gan ddefnyddio arbenigedd ein hymarferwyr uwch i ddarparu gwasanaethau allgymorth mewn cartrefi gofal, rhoi hyfforddiant i staff cartrefi gofal, a chefnogi preswylwyr i aros yn iach yn eu man preswyllo arferol, gan leihau derbyniadau i'r ysbyty a hybu canlyniadau iechyd gwell.

Adeiladu ar lwyddiant cynllun peilot yr Hyb Diagnostig Anadlol

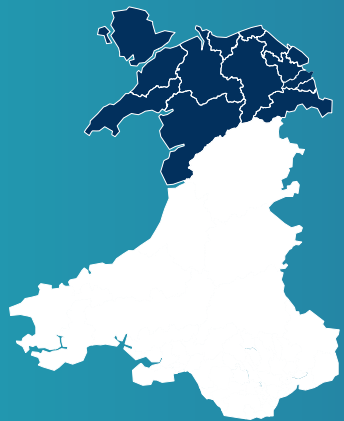
Roedd cynllun peilot yr Hyb Diagnostig Anadlol yn wasanaeth integredig gan y gwasanaethau gofal sylfaenol ac eilaidd, a'i nod oedd amlygu manteision hyb cymunedol i ddarparu asesiadau diagnostig a rheolaeth well mewn perthynas â chleifion â Chlefyd Rhwystrol Cronig yr Ysgyfaint (COPD) ac Asthma.

Y canlyniad, ar ôl y diagnosis, yw y dylai presgripsiynwyr fod yn dilyn Canllawiau Cymru Gyfan ar gyfer Presgripsiynu a Rheoli COPD a Chanllawiau Cymru Gyfan ar gyfer Presgripsiynu a Rheoli Asthma ymhlith Oedolion, yn y drefn honno, gan fod y ddau yn argymhell y triniaethau mwyaf costeffeithiol ac sy'n cydymffurfio â'r agenda werdd.

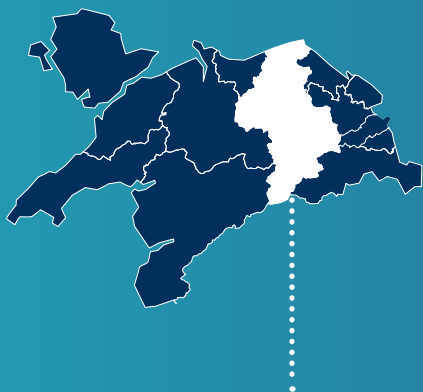
Roedd yr adborth yn ystod y cynllun peilot yn hynod o gadarnhaol ymhob agwedd.

Bydd y Clwstwr 'nawr yn parhau i hyrwyddo cysyniad yr Hyb Diagnostig Anadlol, gan fod yn arloeswyr a rhannu profiadau o'r cynllun peilot i ddatblygu model a allai dyfu yn unol â'r anghenion, ac archwilio cyfleoedd gyda Thîm Trawsnewid a Gwella a Thîm Llwybrau BIPBC i ehangu cwmpas yr Hyb i fynd i'r afael â chyflyrau anadlol ychwanegol.

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC)

Canol a De Sir Ddinbych

Arweinydd y Clwstwr

Dr Matt Davies
Matthew.Davies6@wales.nhs.uk

Cydgysylltwr Clwstwr

Sam Williams
Samantha.Williams10@wales.nhs.uk

Beth yw'r prif gyflawniadau?

- Treialu cynllun peilot yr Hyb Diagnostig Anadlol yn llwyddiannus, gan arwain at ganlyniadau gwell i gleifion a gosod y sylfeini ar gyfer model ledled BIPBC.
- Gwasanaethau allgymorth cymunedol effeithiol, yn enwedig trwy gydweithio â Thîm "DORIS" Mind a'r tîm Atal Strôc.

Beth yr ydym wedi'i ddysgu?

Beth a oedd wedi gweithio'n dda?

- Ystyriwyd bod cynllun peilot yr Hyb Diagnostig Anadlol yn llwyddiant ac mae yna sgysiau parhaus ynghylch ailgychwyn, neu o bosibl ehangu, y gwasanaeth.
- Mae cysylltiadau wedi'u creu ledled y Clwstwr sydd wedi galluogi cyfleoedd i ymgysylltu â gwasanaethau, a rhyngddynt.

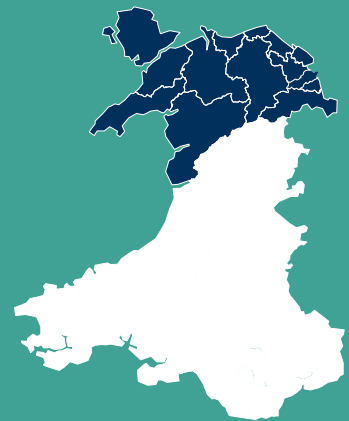
Beth y gellid bod wedi ei wneud yn wahanol?

- Er bod cysylltiadau wedi'u datblygu â nifer o wasanaethau a darparwyr ledled y Clwstwr, yn ystod cyfnod dal i fyny rhaglen ddiwethaf y Ddeddf Gofal Gwrthgyfartal, datgelodd trafodaethau fod hwn yn faes y gall tîm y Clwstwr ei ddatblygu ymhellach.

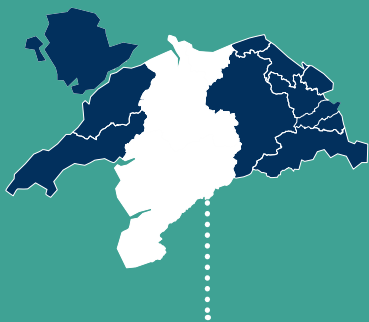
Beth nesaf?

- Ymgysylltiad parhaus ledled y Clwstwr, gan gynnwys Llais ac ar draws yr holl Gydweithredfeydd.
- Parhau i gefnogi rôl yr Uwch-ymarferwyr Nyrsio yn y Clwstwr ac adolygu model y tîm i sicrhau ei fod yn parhau i ddiwallu anghenion y boblogaeth oedrannus, eiddil mewn modd effeithiol.
- Bydd y Clwstwr yn archwilio ac yn gweithredu dulliau newydd o ddarparu gofal yn y gymuned i wella mynediad cleifion, gan ganolbwyntio ar ardaloedd gwledig.

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC)

GCTC y Dwyrain

Canol Wrecsam

De Wrecsam

Gogledd a Gorllewin Wrecsam

De Sir y Fflint

Gogledd Orllewin Sir y Fflint

Gogledd Ddwyrain Sir y Fflint

Grŵp Cynllunio Traws-glwstwr (GCTG) y Dwyrain

Pwy ydym ni?

Mae Grŵp Cynllunio Traws-glwstwr y Dwyrain yn dwyn ynghyd uwch-arweinwyr o EHC, Awdurdodau Lleol Wrecsam a Sir y Fflint, a phartneriaid allweddol yn y Trydydd Sector i ddarparu arweinyddiaeth systemau integredig sy'n galluogi cydweithrediad rhwng sefydliadau partner.

Gyda'n gilydd, rydym yn gallu comisiynu gwasanaethau a datblygu cytundebau i gefnogi gweithio mewn partneriaeth. Cydweithio lleol cryfach a phwrpas cyffredin a fydd yn flaenoriaeth i Fyrddau Partneriaeth Rhanbarthol (Byrddau Iechyd ac Awdurdodau Lleol) ac a gaiff ei lywio trwy strategaethau datblygu sefydliadol lleol. Yna bydd yr ymreolaeth leol yn cynyddu wrth i'r systemau aeddfedu.

Ar beth yr ydym yn gweithio?

Ar hyn o bryd mae'r Grŵp Cynllunio Traws-glwstwr yn canolbwyntio ar sawl maes allweddol i wella gwasanaethau gofal iechyd a llesiant cymunedol sydd wedi'u cofnodi yng nghynlluniau'r clystyrau.

Blaenoriaethau o gynlluniau'r clystyrau:

- Gofal Sylfaenol Brys – gwella mynediad i'r carfanau risg uchel
- Iechyd Meddwl – mae gwaith ar y gweill i ddatblygu haen 0 ym maes gofal sylfaenol.
- Rheoli clefydau cronig
- Gweithgorau Presgripsiynu Cymdeithasol ar gyfer Wrecsam a Sir y Fflint

Pwrpas y Grŵp yw cytuno ar y gofynion o ran data ac adrodd, a'u diffinio, a hynny mewn perthynas â gwasanaethau Presgripsiynu Cymdeithasol ledled yr ardaloedd lleol.

Un o nodau'r Grŵp yw sicrhau y gall Presgripsiynwyr Cymdeithasol a chomisiynwyr gwasanaethau gydweithio i sicrhau y gellir monitro a gwerthuso cynlluniau mewn modd effeithiol, a darparu'r dystiolaeth berthnasol mewn perthynas â chanlyniadau iechyd unigolion a'r boblogaeth.

Un arall o nodau'r Grŵp yw datblygu data a threfniadau adrodd a all gyfrannu at wneud penderfyniadau mwy effeithiol a arweinir gan wybodaeth, a hynny trwy nodi bylchau posibl yn y gwasanaethau a ddarperir.

Mae'r Grŵp yn cydnabod y bydd Presgripsiynu Cymdeithasol effeithiol ledled Wrecsam a Sir y Fflint yn gofyn am ddulliau lleol sydd â'r gallu i esblygu dros amser.

Bydd y prif bethau i'w cyflawni yn cynnwys y canlynol:

- Cytuno ar y set ddata ofynnol a'r safonau adrodd gofynnol, a'u diffinio, iddynt gael eu mabwysiadu gan gynlluniau Presgripsiynu Cymdeithasol
- Datblygu manylebau gwasanaethau ar gyfer datrysiad/datrysiadau meddalwedd a allai ddiwallu'r anghenion a nodir o ran cipio data ac adrodd
- Tendro ar gyfer datrysiad/datrysiadau meddalwedd, a'u gwerthuso, i ddiwallu'r anghenion a nodir o ran cipio data ac adrodd

Datblygu'r Grŵp Cynllunio Traws-glwstwr

Datblygu gweledigaeth gyffredin y bartneriaeth ar gyfer y gymuned rhwng iechyd a'r awdurdod lleol

- Eglurder yr asesiad o anghenion a chytuno ar flaenoriaethau lleol
- Olion troed a rennir ar gyfer cynllunio a chyflawni
- Mapio adnoddau
- Comisiynu gwasanaethau sylfaenol a chymunedol i ddarparu llwybrau cytunedig
- Ymgysylltu â'r cyhoedd i ddeall profiadau defnyddwyr gwasanaethau ac i lywio'r broses o ailgynllunio gwasanaethau

Beth yw'r prif gyflawniadau?

- Llwyddo i sefydlu a chynnal y cyfarfodydd yn y Dwyrain
- Cynlluniau'r clystyrau wedi'u cyflwyno a'u cymeradwyo
- Deall anghenion defnyddwyr a chymunedau trwy ymgysylltu mewn modd effeithiol a thrylwyr
- Ymgynghori â sefydliadau darparu posibl a rhai presennol, gan gynnwys y rhai o'r trydydd sector, ynghyd ag arbenigwyr lleol, ymhell cyn comisiynu

gwasanaethau newydd, gan weithio gyda nhw i bennu'r canlyniadau sy'n flaenoriaethau ar gyfer y gwasanaeth hwnnw.

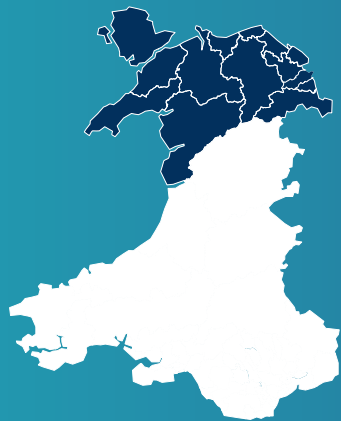
Beth yr ydym wedi'i ddysgu?

- Trwy adnewyddu'r Cylch Gorchwyl rydym wedi dysgu pwy yw'r rhanddeiliaid a'u diben.
- Anaeddfedrwydd y broses gweithio trwy systemau i gyflawni blaenoriaethau y cytunwyd arnynt.
- Heriau yn ymwneud ag ymgysylltu ym mhob asiantaeth.

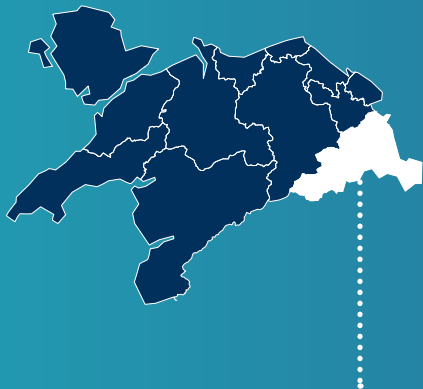
Beth nesaf?

Trwy arwain a goruchwyllo ffrydiau gwaith allweddol, bydd aelodau'r Grŵp Cynllunio Traws-glwstwr yn:

- Helpu i ddatblygu cyfarfodydd ac agenda'r Grŵp Cynllunio Traws-glwstwr
- Nodi meysydd blaenoriaeth cytunedig i'w gwella, lle mae gofyn cael cydweithio cryfach i gyflawni canlyniadau gwell gyda'r adnoddau sydd ar gael
- Datblygu a chyflawni cynllun comisiynu i ardaloedd lleol
- Hyrwyddo a "byw" diwylliant sy'n mynd ati i gael gwared ar rwystrau, meini tramgwydd, a seilos mewn sefydliadau er mwyn sicrhau gwasanaethau di-dor i'r boblogaeth leol
- Ymgysylltu â rhanddeiliaid allweddol mewn cymunedau, gan gyfeirio'n benodol at grwpiau lleiafrifol a grwpiau sydd wedi'u hymyleiddio
- Cefnogi gwaith ar y cyd a, lle bo hynny'n ofynnol, sicrhau'r awdurdodiad priodol yn eu sefydliadau eu hunain i wneud hynny
- Sicrhau bod swyddogion llywodraeth leol, y GIG a'r trydydd sector yn gallu gweithio ar y cyd yn unol â threfniadau llywodraethu statudol a sefydliadol sy'n darparu fframwaith atebolrwydd clir
- Goruchwyllo'r modd y defnyddir adnoddau, gan gynnwys grantiau perthnasol gan Lywodraeth Cymru
- Datblygu ei gapasiti a'i allu i ddarparu trefniadau llywodraethu effeithiol
- Awdurdodi gwaith ar y cyd a, lle bo hynny'n ofynnol, sicrhau'r awdurdodiad priodol yn eu sefydliadau eu hunain i wneud hynny
- Rhoi canlyniadau defnyddwyr wrth wraidd y broses gynllunio strategol
- Mapio'r ystod ehangaf posibl o ddarparwyr gyda'r bwriad o ddeall y cyfraniad y gallent ei wneud at gyflawni'r canlyniadau hynny
- Buddsoddi yn y broses o ddatblygu'r sylfaen darparwyr
- Sicrhau bod prosesau contractio yn dryloyw ac yn deg, ac yn hwyluso cyfranogiad yr ystod ehangaf o gyflenwyr
- Sicrhau contractau hirdymor a rhannu risgiau, lle bynnag y bo hynny'n briodol, fel modd o sicrhau effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd
- Gofyn am adborth gan ddefnyddwyr gwasanaethau, cymunedau, a darparwyr er mwyn adolygu effeithiolrwydd y broses gomisiynu o ran diwallu anghenion lleol

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC)

Canol Wrexham

Arweinydd y Clwstwr

Dr Phillip Alstead
Phillip.Alstead2@wales.nhs.uk

Canol Wrexham

Pwy ydym ni?

Mae Clwstwr Canol Wrexham wedi'i leoli yng nghanol Dinas Wrexham. Mae Wrexham, a oedd yn dref farchnad yn wreiddiol, bellach wedi uno â nifer o bentrefi trefol ac yn ffurfio dinas fwyaf Gogledd Cymru. Mae Canol Wrexham yn gwasanaethu Gogledd Cymru a'r Gororau fel canolfan ar gyfer gweithgynhyrchu, manwerthu, addysg, a gweinyddiaeth. Mae Ysbyty Maelor Wrexham wedi'i leoli yng Nghanol Wrexham a dyma'r mwyaf o'r tri ysbyty aciwt yng Ngogledd Cymru.

Dr Phil Alstead yw Arweinydd Clwstwr Canol Wrexham ac mae'n cael ei gefnogi gan Linda Mairs, Uwch-gydgysylltydd y Clwstwr ac Emma Jones, Cydgysylltydd y Clwstwr.

Mae Clwstwr Canol Wrexham yn cwmpasu poblogaeth 6 Phractis Meddyg Teulu, 11 o Fferyllfeydd Cymunedol, a 10 Optegydd sy'n darparu gwasanaethau i tua 57,838 o gleifion cofrestredig. Rhwng 2011 a 2021, cynyddodd maint poblogaeth Clwstwr Canol Wrexham 2.9%.

Mae Practisau Meddygon Teulu yn cynnwys contractwyr annibynnol a dau sy'n cael eu rheoli'n uniongyrchol gan y Bwrdd Iechyd ar hyn o bryd:

Mae Practisau Meddygon Teulu yn cynnwys contractwyr annibynnol:

- Practis Meddygol Strathmore
- Canolfan Feddygol Plas-y-Bryn
- Meddygfa St George's Crescent
- Canolfan Feddygol Beechley (a reolir gan y Bwrdd Iechyd)
- Canolfan Feddygol Hillcrest (a reolir gan y Bwrdd Iechyd)
- Meddygfa Parc Caia

Ein Gwasanaethau

- 6 Practis Cyffredinol
- 11 o Fferyllfeydd Cymunedol
- 10 Optegydd

Ar beth yr ydym yn gweithio?

Ar hyn o bryd mae'r Clwstwr yn canolbwyntio ar sawl maes allweddol i wella gwasanaethau gofal iechyd a llesiant cymunedol yng Nghanol Wrexham. Mae'r meysydd hyn yn cynnwys y canlynol:

These areas include:

- Cynaliadwyedd Gofal Sylfaenol
- Mynediad
- Datblygu Clwstwr Carlam
- Datblygu Gwasanaethau
- Meithrin Gallu Cymunedau
- Gwasanaethau Iechyd Meddwl
- Rheoli Clefydau Cronig
- Diogelwch Presgripsiynu
- Cefnogi Ymddygiadau Iach

Er mwyn cefnogi a gwella'r meysydd hyn ymhellach, dyrannodd Clwstwr Canol Wrexham gyllid 2024-25 y Clwstwr i ariannu'r canlynol:

- Gofal Sylfaenol Brys
- Ymarferydd Iechyd Meddwl
- Nyrs Clefydau Cronig
- Fferylllydd

Mae'r Clwstwr hefyd yn parhau â Rhaglenni'r Bwrdd Iechyd sy'n darparu gwybodaeth gyffredinol ac arbenigol i'r boblogaeth am y canlynol:

- Smygu
- Pwysau Iach
- Alcohol (gan gynnwys atal trais)
- Iechyd Meddwl a Llesiant
- Brechu ac Imiwneiddio
- Sgrinio

Beth yw'r prif gyflawniadau?

Un o'r prif gyflawniadau oedd penodi arweinydd newydd y Gydweithredfa Meddygon Teulu. Mae Dr Rebecca Campbell wedi ymgymryd â rôl Arweinydd Cydweithredfa Meddygon Teulu Canol Wrexham yn llwyddiannus.

Mae'r gwasanaeth Gofal Sylfaenol Brys a ariennir gan y Clwstwr hefyd yn amlgu cynnydd sylweddol yn nifer yr apwyntiadau sydd ar gael a gostyngiad o ran niwed yn achos cleifion risg uchel.

Cyflawniad allweddol arall yw dwyn tri Chlwstwr Wrexham ynghyd ar gyfer cyfarfod Clystyrau Wrexham Gyfan ym mis Rhagfyr 2024. Yn ystod y cyfarfod hwn, rhoddwyd gwybod i aelodau'r Clystyrau am gynnydd y Rhaglen Datblygu Clwstwr Carlam, y Rhaglen Meithrin Gallu Cymunedau, a rhoddwyd cyflwyniad iddynt gan Iechyd Cyhoeddus Cymru ar statws ac anghenion iechyd y boblogaeth leol yng Nghlystyrau Wrexham.

Tua diwedd y cyfarfod, cafodd yr aelodau gyfle i rwydweithio ag unigolion o gydweithredfeydd a chlystyrau eraill, ac â chynrychiolwyr y trydydd sector ac adrannau'r Bwrdd Iechyd, gan gynnwys Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd. Mae'r adborth a gafwyd yn nodi bod cyd-gyfarfod y Clystyrau wedi bod yn llwyddiannus, gyda'r aelodau'n mynegi bod yn well ganddynt y fformat hwn a'u bod yn gwerthfawrogi'r cyfle i rwydweithio'n arbennig.

Beth yr ydym wedi'i ddysgu?

Roedd cyfarfod Clystyrau Wrexham Gyfan yn llwyddiannus, ac o ganlyniad, bydd Clystyrau Wrexham yn mabwysiadu'r fformat hwn o gyfarfod wrth symud ymlaen, a'r nod yw cynnal cyd-gyfarfod Wrexham o leiaf unwaith y flwyddyn.

Mae'r cyd-gyfarfod hefyd wedi annog Cydweithredfeydd y Fferyllfeydd Cymunedol i dreialu cyfarfodydd ar y cyd rhwng Wrexham a Sir y Fflint yn ystod Chwarter Cyntaf 2025-26.

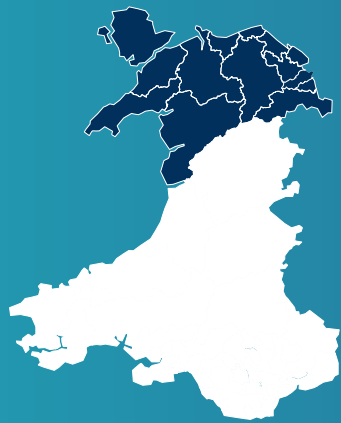
Mae arweinwyr y Clystyrau a'r Cydweithredfeydd hefyd yn cynnal Asesiad o Anghenion Hyfforddi ar hyn o bryd i nodi eu cryfderau a meysydd i'w gwella. Bydd hyn yn eu helpu i wella eu galluoedd arwain a sicrhau bod y Clystyrau a'r Cydweithredfeydd yn gweithredu ar eu gorau.

Nid yw'r Gydweithredfa Ddeintyddol wedi'i sefydlu eto; fodd bynnag, mae cysylltiadau wedi'u gwneud â Deintyddiaeth Gymunedol ac mae pethau'n symud yn eu blaen.

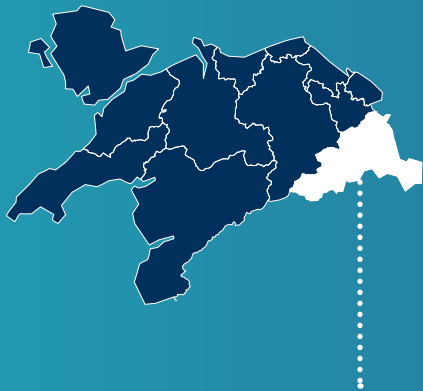
Beth nesaf?

- Bydd y Clwstwr yn gwerthuso cynigion presennol y clwstwr i ddangos eu llwyddiant, ac yn ceisio nodi ffynonellau ariannu amgen y tu hwnt i gronfeydd y clwstwr.
- Bydd y Clwstwr yn asesu anghenion iechyd lleol Canol Wrexham i gefnogi cynlluniau a blaenoriaethau datblygu gwasanaethau ar gyfer 2025-26 ymlaen, gan ganolbwyntio'n benodol ar gefnogi aelodau ein cymuned sy'n fregus ac yn agored i niwed.
- Byddwn yn parhau â'n hymdrechion cydweithredol â sefydliadau'r trydydd sector, yn ogystal â hyrwyddo rhwydweithio ac ymgysylltu.
- Bydd Clwstwr Canol Wrexham hefyd yn blaenoriaethu ymgysylltu â chleifion ac yn anelu at gefnogi ymgyrchoedd cenedlaethol ar lefel leol yng nghymuned Canol Wrexham.

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC)

De Wrecsam

Arweinydd y Clwstwr

Dr Nick Prigg
Nicholas.Prigg@wales.nhs.uk

De Wrecsam

Pwy ydym ni?

Mae Clwstwr De Wrecsam wedi'i leoli yn ardal fwy gwledig Sir Wrecsam. Mae'r clwstwr yn cynnwys pentrefi Rhiwabon a Rhosllannerchrugog a threfi Llangollen a'r Waun, sy'n ffinio â sir Amwythig yn Lloegr yn union i'r de o'r dref. Mae'r Eisteddfod Ryngwladol flynyddol a gynhelir yn Llangollen yn denu nifer fawr o dwristiaid i'r ardal yn ystod yr haf. Ar un adeg roedd yn ardal ddiwydiannol dros ben, a oedd yn canoli'n bennaf ar wneud haearn, cloddio glo, a chloddio clai, a daeth y mwyafrif o'r mewnfudwyr cynnar o'r ardaloedd amaethyddol ucheldirol Cymraeg eu hiaith yng Ngorllewin Cymru.

Mae Clwstwr De Wrecsam yn dwyn ynghyd yr holl wasanaethau lleol sy'n ymwneud â darparu iechyd a gofal ledled yr Ardal

Dr Nick Prigg yw Arweinydd Clwstwr De Wrecsam ac mae'n cael ei gefnogi gan Linda Mairs, Uwch-gydgysylltydd y Clwstwr ac Emma Jones, Cydgysylltydd y Clwstwr

Mae Clwstwr De Wrecsam yn cwmpasu poblogaeth 8 Practis Meddyg Teulu, 11 Fferyllfa Gymunedol a 2 Optegydd sy'n darparu gwasanaethau i tua 52,752 o gleifion cofrestredig. Rhwng 2011 a 2021, gostyngodd maint poblogaeth Clwstwr Canol Wrecsam 1.9%.

Mae Practisau Meddygon Teulu yn cynnwys contractwyr annibynnol:

- Canolfan Iechyd Llangollen
- Meddygfa Gardden Road
- Meddygfa'r Waun
- Practis Meddygol Dyffryn Dyfrdwy
- Canolfan Feddygol Rhiwabon
- Practis Beech Avenue
- Meddygfa Hanmer
- Canolfan Feddygol Crane

Ein Gwasanaethau

- 8 Practis Cyffredinol
- 11 o Fferyllfeydd Gymunedol
- 2 Optegydd

Ar beth yr ydym yn gweithio?

Mae'r Clwstwr yn canolbwyntio ar sawl maes allweddol ar hyn o bryd i wella gwasanaethau gofal iechyd a lles cymunedol yn Ne Wrecsam.

Mae'r meysydd hyn yn cynnwys:

- Cynaliadwyedd Gofal Sylfaenol
- Mynediad
- Datblygu Clwstwr Carlam
- Datblygu Gwasanaethau
- Adeiladu Gallu Cymunedol
- Gwasanaethau Iechyd Meddwl
- Rheoli Clefydau Cronig
- Diogelwch Presgripsiynu
- Cefnogi Ymddygiadau Iach

Er mwyn cefnogi a gwella'r meysydd hyn ymhellach, dyrannodd Clwstwr De Wrecsam gyllid Clwstwr 2024-25 tuag at y canlynol:

- Gofal Sylfaenol Brys
- Ymarferydd Iechyd Meddwl
- Uwch-ymarferydd Nyrsio Iechyd Meddwl
- Nyrsys Clefydau Cronig

Mae'r Clwstwr hefyd yn parhau â Rhaglenni'r Bwrdd Iechyd sy'n darparu gwybodaeth gyffredinol ac arbenigol i'r boblogaeth am y canlynol:

- Smygu
- Pwysau Iach
- Alcohol (gan gynnwys atal trais)
- Iechyd Meddwl a Lles
- Brechu ac Imiwneiddio
- Sgrinio

Beth yw'r prif gyflawniadau?

Un cyflawniad allweddol fu penodi Arweinydd newydd i'r Gydweithredfa Meddygon Teulu. Mae Dr Alec Jones wedi ymgymryd yn llwyddiannus â rôl Arweinydd Cydweithredol Meddygon Teulu De Wrecsam.

Mae'r gwasanaeth Gofal Sylfaenol Brys a ariennir gan y Clwstwr hefyd yn dangos cynnydd sylweddol yn nifer yr apwyntiadau sydd ar gael a gostyngiad mewn niwed i gleifion risg uchel.

Cyflawniad allweddol arall oedd ymgynnull tri Chlwstwr Wrecsam ar gyfer cyd-gyfarfod ym mis Rhagfyr 2024. Yn ystod y cyfarfod hwn, rhoddwyd gwybod i aelodau'r Clystyrau am gynnydd y Rhaglen Datblygu Clwstwr Carlam, y Rhaglen Meithrin Gallu Cymunedau, a rhoddwyd cyflwyniad iddynt gan Iechyd Cyhoeddus Cymru ar statws ac anghenion iechyd y boblogaeth leol yng Nghlystyrau Wrecsam.

Tua diwedd y cyfarfod, cafodd yr aelodau gyfle i rwydweithio ag unigolion o gydweithredfeydd a chlystyrau eraill, ac â chynrychiolwyr y trydydd sector ac adrannau'r Bwrdd Iechyd, gan gynnwys Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd. Mae'r adborth a gafwyd yn dangos y bu cyd-gyfarfod y Clwstwr yn llwyddiannus, wrth i'r aelodau fynegi ei bod yn well ganddynt y fformat hwn a'u bod yn gwerthfawrogi'n arbennig y cyfle i rwydweithio.

Beth yr ydym wedi'i ddysgu?

Roedd cyfarfod Clwstwr Wrecsam Gyfan yn llwyddiannus, ac o ganlyniad, bydd Clystyrau Wrecsam yn mabwysiadu fformat y cyfarfod hwn o hyn ymlaen ac yn ceisio cynnal cyd-gyfarfod yn Wrecsam o leiaf unwaith y flwyddyn.

Mae'r cyd-gyfarfod hefyd wedi annog y Cydweithredfeydd Fferylliaeth Gymunedol i dreialu cyfarfodydd ar y cyd rhwng Wrecsam a Sir y Fflint yn Ch1 2025-26.

Mae arweinwyr Clystyrau a Chydweithredfeydd hefyd wrthi'n cynnal Asesiadau o Anghenion Hyfforddi i nodi eu cryfderau a'u meysydd i'w gwella. Bydd hyn yn eu helpu i wella eu gallu i arwain a sicrhau bod y clystyrau a'r cydweithredfeydd yn gweithredu ar eu gorau.

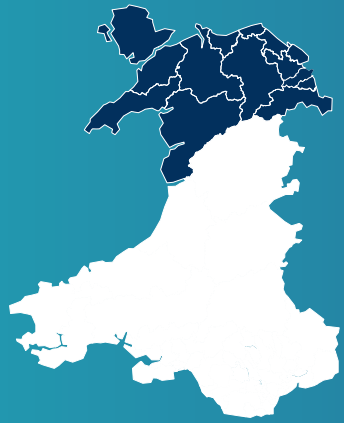
Mae Cydweithredfa Optometreg De Wrecsam hefyd wedi uno â Chydweithredfa Optometreg Gogledd a Gorllewin Wrecsam oherwydd y nifer cyfyngedig o bractisau ym mhob un (dau bractis optometreg fesul clwstwr). Ers yr uno, mae'r cyfarfodydd hyn wedi dod yn fwy buddiol i aelodau, gan feithrin mwy o gynhyrchiant ac annog cyfleoedd i rwydweithio, cyfathrebu, ymgysylltu a chyfnwid syniadau i wella anghenion iechyd cleifion. Mae hyn wedi gwella perthnasoedd, wedi sicrhau nad yw ymdrechion yn cael eu dyblygu, ac mae'n gosteffeithiol.

Nid yw'r Gydweithredfa Ddeintyddol wedi'i sefydlu eto; fodd bynnag, mae cysylltiadau wedi'u gwneud â Deintyddiaeth Gymunedol ac maent yn datblygu.

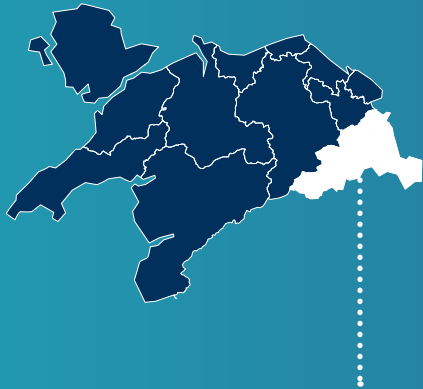
Beth nesaf?

- Bydd y Clwstwr yn gwerthuso cynigion presennol y clwstwr i ddangos eu llwyddiant, ac yn ceisio nodi ffynonellau ariannu eraill y tu hwnt i gronfeydd y Clwstwr.
- Bydd y Clwstwr yn asesu anghenion iechyd lleol Gogledd a Gorllewin Wrecsam er mwyn cefnogi cynlluniau a blaenoriaethau datblygu gwasanaethau ar gyfer 2025-26 ymlaen, gyda ffocws penodol ar gefnogi aelodau eiddil ac agored i niwed ein cymuned.
- Byddwn yn parhau â'n hymdrechion cydweithredol gyda sefydliadau'r trydydd sector, yn ogystal â hyrwyddo cyfleoedd i rwydweithio ac ymgysylltu.
- Bydd Clwstwr De Wrecsam hefyd yn blaenoriaethu ymgysylltu â chleifion ac yn ceisio cefnogi ymgyrchoedd cenedlaethol ar lefel leol yng nghymuned De Wrecsam.

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC)

Gogledd a Gorllewin Wrecsam

Arweinydd y Clwstwr

John Williams
John.Williams2@wales.nhs.uk

Gogledd a Gorllewin Wrecsam

Pwy ydym ni?

Mae Clwstwr Gogledd a Gorllewin Wrecsam wedi'i leoli ar gyrion Dinas Wrecsam, gan ffinio â Sir y Fflint a Gorllewin Swydd Gaer. Mae'r Clwstwr yn cynnwys nifer o bentrefi dwys eu poblogaeth, ac mae rhai ohonynt ym mrynau Gogledd Cymru gan gynnwys Coedpoeth, Gwersyllt, Llai, Brymbo a Phentre Broughton. Roedd yr ardal gynt yn ddibynnol iawn ar gloddio glo a gwneud dur, ac roedd Gwaith Dur Brymbo a Glofa Gresfordd yn nodweddion amlwg yn yr ardal.

Mae Clwstwr Gogledd a Gorllewin Wrecsam yn dwyn ynghyd yr holl wasanaethau lleol sy'n ymwneud â darparu iechyd a gofal ledled yr Ardal

John Williams yw Arweinydd Clwstwr Gogledd a Gorllewin Wrecsam ac mae'n cael ei gefnogi gan Linda Mairs, Uwch-gydgysylltydd y Clwstwr a Jill Williams, Cydgysylltydd y Clwstwr.

Mae Clwstwr Gogledd a Gorllewin Wrecsam yn cwmpasu poblogaeth o 5 Practis Meddyg Teulu, 8 Fferyllfa Gymunedol a 2 Optegydd, sy'n darparu gwasanaethau i tua 32,550 o gleifion cofrestredig. Rhwng 2011 a 2021, gostyngodd maint poblogaeth Clwstwr Gogledd a Gorllewin Wrecsam 1.6%.

- Mae Practisau Meddygon Teulu yn cynnwys contractwyr annibynnol ac un sy'n cael ei reoli'n uniongyrchol gan y Bwrdd Iechyd ar hyn o bryd:**

 - Meddygon Teulu Alyn
 - Meddygfa Bryn Darland
 - Meddygfa Caritas
 - Canolfan Iechyd Pen y Maes (A Reolir gan y Bwrdd Iechyd)
 - Y Ganolfan Iechyd, Coedpoeth
- Ein Gwasanaethau**

 - 5 Practis Cyffredinol
 - 8 Fferyllfa Gymunedol
 - 2 Optegydd

Ar beth yr ydym yn gweithio?

Mae'r Clwstwr yn canolbwyntio ar sawl maes allweddol ar hyn o bryd i wella gwasanaethau gofal iechyd a lles cymunedol yng Ngogledd a Gorllewin Wrecsam,

Mae'r meysydd hyn yn cynnwys:

- Cynaliadwyedd Gofal Sylfaenol
- Mynediad
- Datblygu Clwstwr Carlam
- Datblygu Gwasanaethau
- Adeiladu Gallu Cymunedol
- Gwasanaethau Iechyd Meddwl
- Rheoli Clefydau Cronig
- Diogelwch Presgripsiynu
- Cefnogi Ymddygiadau Iach

- Er mwyn cefnogi a gwella'r meysydd hyn ymhellach, dyrannodd Clwstwr Gogledd a Gorllewin Wrecsam gyllid Clwstwr 2024-25 tuag at y canlynol:
- Gofal Sylfaenol Brys
 - APP Gwasanaeth Ymweld â Chartrefi
 - Dyfodol Egniïol

- Mae'r Clwstwr hefyd yn parhau â Rhaglenni'r Bwrdd Iechyd sy'n darparu gwybodaeth gyffredinol ac arbenigol i'r boblogaeth am y canlynol:
- Smygu
 - Pwysau Iach
 - Alcohol (gan gynnwys atal trais)
 - Iechyd Meddwl a Lles
 - Brechu ac Imiwneiddio
 - Sgrinio

Beth yw'r prif gyflawniadau?

Un cyflawniad allweddol fu penodi Arweinydd newydd i'r Gydweithredfa Meddygon Teulu. Mae Dr Helen Tinston wedi ymgymryd yn llwyddiannus â rôl Arweinydd Cydweithredfa Meddygon Teulu Gogledd a Gorllewin Wrecsam.

Mae'r gwasanaeth Gofal Sylfaenol Brys a ariennir gan y Clwstwr hefyd yn dangos cynnydd sylweddol yn nifer yr apwyntiadau sydd ar gael a gostyngiad mewn niwed i gleifion risg uchel.

Cyflawniad allweddol arall oedd ymgynnull tri Chlwstwr Wrecsam ar gyfer cyd-gyfarfod ym mis Rhagfyr 2024. Yn ystod y cyfarfod hwn, rhoddwyd gwybod i aelodau'r Clystyrau am gynnydd y Rhaglen Datblygu Clwstwr Carlam, y Rhaglen Meithrin Gallu Cymunedau, a rhoddwyd cyflwyniad iddynt gan Iechyd Cyhoeddus Cymru ar statws ac anghenion iechyd y boblogaeth leol yng Nghlystyrau Wrecsam.

Tua diwedd y cyfarfod, cafodd yr aelodau gyfle i rwydweithio ag unigolion o gydweithredfeydd a chlystyrau eraill, ac â chynrychiolwyr y trydydd sector ac adrannau'r Bwrdd Iechyd, gan gynnwys Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd. Mae'r adborth a gafwyd yn dangos y bu cyd-gyfarfod y Clwstwr yn llwyddiannus, wrth i'r aelodau fynegi ei bod yn well ganddynt y fformat hwn a'u bod yn gwerthfawrogi'n arbennig y cyfle i rwydweithio.

Beth yr ydym wedi'i ddysgu?

Roedd cyfarfod Clwstwr Wrecsam Gyfan yn llwyddiannus, ac o ganlyniad, bydd Clystyrau Wrecsam yn mabwysiadu fformat y cyfarfod hwn o hyn ymlaen ac yn ceisio cynnal cyd-gyfarfod yn Wrecsam o leiaf unwaith y flwyddyn. Mae'r cyd-gyfarfod hefyd wedi annog y Cydweithredfeydd Fferylliaeth Gymunedol i dreialu cyfarfodydd ar y cyd rhwng Wrecsam a Sir y Fflint yn Ch1 2025-26.

Mae arweinwyr Clystyrau a Chydweithredfeydd hefyd wrthi'n cynnal Asesiadau o Anghenion Hyfforddi i nodi eu cryfderau a'u meysydd i'w gwella. Bydd hyn yn eu helpu i wella eu gallu i arwain a sicrhau bod y clystyrau a'r cydweithredfeydd yn gweithredu ar eu gorau.

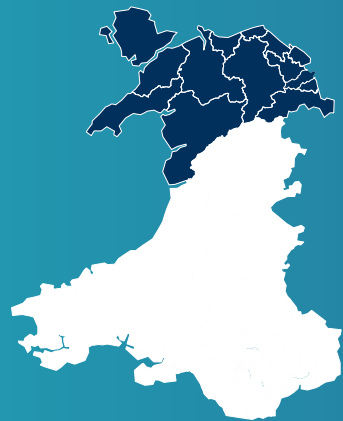
Mae Cydweithredfa Optometreg Gogledd a Gorllewin Wrecsam hefyd wedi uno â Chydweithredfa Optometreg De Wrecsam oherwydd y nifer cyfyngedig o bractisau ym mhob un (dau bractis optometreg fesul clwstwr). Ers yr uno, mae'r cyfarfodydd hyn wedi dod yn fwy buddiol i aelodau, gan feithrin mwy o gynhyrchiant ac annog cyfleoedd i rwydweithio, cyfathrebu, ymgysylltu a chyfnwid syniadau i wella anghenion iechyd cleifion. Mae hyn wedi gwella perthnasoedd, wedi sicrhau nad yw ymdrechion yn cael eu dyblygu, ac mae'n gosteffeithiol.

Nid yw'r Gydweithredfa Ddeintyddol wedi'i sefydlu eto; fodd bynnag, mae cysylltiadau wedi'u gwneud â Deintyddiaeth Gymunedol ac maent yn datblygu.

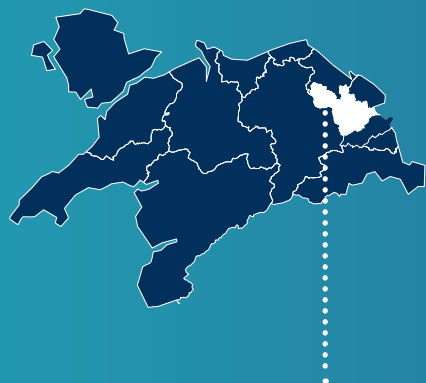
Beth nesaf?

- Bydd y Clwstwr yn gwerthuso cynigion presennol y clwstwr i ddangos eu llwyddiant, ac yn ceisio nodi ffynonellau ariannu eraill y tu hwnt i gronfeydd y Clwstwr.
- Bydd y Clwstwr yn asesu anghenion iechyd lleol Gogledd a Gorllewin Wrecsam er mwyn cefnogi cynlluniau a blaenoriaethau datblygu gwasanaethau ar gyfer 2025-26 ymlaen, gyda ffocws penodol ar gefnogi aelodau eiddil ac agored i niwed ein cymuned.
- Byddwn yn parhau â'n hymdrechion cydweithredol gyda sefydliadau'r trydydd sector, yn ogystal â hyrwyddo cyfleoedd i rwydweithio ac ymgysylltu.
- Bydd Clwstwr Gogledd a Gorllewin Wrecsam hefyd yn blaenoriaethu ymgysylltu â chleifion ac yn ceisio cefnogi ymgyrchoedd cenedlaethol ar lefel leol yng nghymuned Gogledd a Gorllewin Wrecsam. Mae clwstwr Gogledd-orllewin Wrecsam yn gweithio gyda'r Bwrdd Iechyd ar fodel Gofal Sylfaenol Brys mwy ataliol i gleifion, er mwyn lleihau ymhellach nifer y derbyniadau i adrannau brys.

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC)

De Sir y Fflint

Arweinydd y Clwstwr

Dr Jo Parry-James
Jo.Parry-James2@wales.nhs.uk

De Sir y Fflint

Pwy ydym ni?

Mae De Sir y Fflint yn cynnwys cymunedau sy'n gyfuriog o hanes, gan gynnwys trefi prysur yr Wyddgrug a Bwcle hyd at bentrefi yr Hôb a Chaergwrle. Mae asedau cymunedol allweddol y clwstwr yn cynnwys Bryniau Clwyd, parc gwledig Loggerheads a Chlwyd Theatr Cymru. Mae tref farchnad brysur yr Wyddgrug hefyd yn cynnal nifer o wyliau a digwyddiadau blynyddol, ac mae unig ysgol uwchradd cyfrwng Cymraeg y sir hefyd wedi'i lleoli yn y dref.

Mae Clwstwr De Sir y Fflint yn dwyn ynghyd yr holl wasanaethau lleol sy'n ymwneud â darparu iechyd a gofal ledled yr Ardal.

Dr Jo Parry-James yw Arweinydd Clwstwr De Sir y Fflint ac mae Linda Mairs, Uwch-gydgysylltyff y Clwstwr a Jill Williams, Cydgysylltydd y Clwstwr, yn ei chefnogi.

De Sir y Fflint yw'r ardal Clwstwr fwyaf gwledig yn Sir y Fflint, gyda 56,550 o gleifion, ac mae ychydig dros 21% o'r trigolion yn byw mewn ardal sydd wedi'i nodi fel un wledig. Mae'r Clwstwr yn cwmpasu poblogaeth 6 Practis Meddyg Teulu Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol ac mae hefyd yn cwmpasu 10 Fferyllfa ac 8 Optometrydd sydd oll yn gweithio ar y cyd.

Mae Practisau Meddygon Teulu yn cynnwys contractwyr annibynnol:

- Practis Bradley
- Practis Meddygol Caergwrle
- Canolfan Feddygol Teuluoedd yr Hôb
- Meddygfa Coed-llai
- Meddygfa Pendre (Yr Wyddgrug)
- Practis Meddygol RoseCastell-nedd

Ein Gwasanaethau

- 6 Practis Cyffredinol
- 10 o fferyllfeydd cymunedol
- 8 Optegydd

Ar beth yr ydym yn gweithio?

Mae'r Clwstwr yn canolbwyntio ar sawl maes allweddol ar hyn o bryd i wella gwasanaethau gofal iechyd a lles cymunedol yn Ne Sir y Fflint.

Mae'r meysydd hyn yn cynnwys:

- Cynaliadwyedd Gofal Sylfaenol
- Mynediad
- Datblygu Clwstwr Carlam
- Datblygu Gwasanaethau
- Adeiladu Gallu Cymunedol
- Gwasanaethau Iechyd Meddwl
- Rheoli Clefydau Cronig
- Diogelwch Presgripsiynu
- Cefnogi Ymddygiadau Iach

Er mwyn cefnogi a gwella'r meysydd hyn ymhellach, dyrannodd Clwstwr De Sir y Fflint gyllid Clwstwr 2024-25 tuag at y canlynol:

- Gofal Sylfaenol Brys
- Ymarferydd Iechyd Meddwl
- Nyrs Clefydau Cronig
- Park Run
- Presgripsiynu Cymdeithasol

Mae'r Clwstwr hefyd yn parhau â Rhaglenni'r Bwrdd Iechyd sy'n darparu gwybodaeth gyffredinol ac arbenigol i'r boblogaeth am y canlynol:

- Smygu
- Pwysau Iach
- Alcohol (gan gynnwys atal trais)
- Iechyd Meddwl a Lles
- Brechu ac Imiwneiddio
- Sgrinio

Beth yw'r prif gyflawniadau?

Mae'r gwasanaeth Gofal Sylfaenol Brys a ariennir gan y Clwstwr hefyd yn dangos cynnydd sylweddol yn nifer yr apwyntiadau sydd ar gael a gostyngiad mewn niwed i gleifion risg uchel.

Mae Clwstwr De Sir y Fflint hefyd wedi mynd ati'n llwyddiannus i ddatblygu fformiwlari 'llygaid sych' ar y cyd rhwng gofal sylfaenol ac optometreg, sydd bellach wedi'i rannu ledled ardal y Bwrdd Iechyd.

Mae'r Clwstwr wedi sefydlu Park Run yn Ne Sir y Fflint, gan hyrwyddo ac annog y boblogaeth i ofalu am eu lles, eu hiechyd meddwl a'u llesiant eu hunain.

Beth yr ydym wedi'i ddysgu?

Oherwydd llwyddiant cyfarfod Clwstwr Wrecsam Gyfan ym mis Rhagfyr 2024, mae Clystyrau Sir y Fflint yn bwriadu trefnu digwyddiad tebyg i'w haelodau.

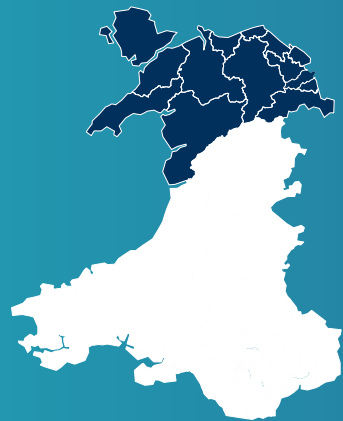
Mae'r cyd-gyfarfod hefyd wedi annog y Cydweithredfeydd Fferylliaeth Gymunedol i dreialu cyfarfodydd ar y cyd rhwng Wrecsam a Sir y Fflint yn Ch1 2025-26.

Mae arweinwyr Clystyrau a Chydweithredfeydd hefyd wrthi'n cynnal Asesiadau o Anghenion Hyfforddi i nodi eu cryfderau a'u meysydd i'w gwella. Bydd hyn yn eu helpu i wella eu gallu i arwain a sicrhau bod y clystyrau a'r cydweithredfeydd yn gweithredu ar eu gorau.

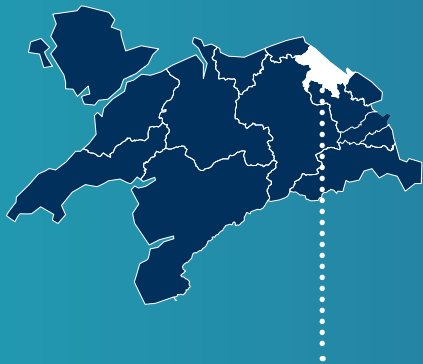
Mae recriwtio a chadw staff wedi bod yn broblemus, gan effeithio ar y galw a'r hyn a gynigir i gleifion. Mae'r newid o ran cael gweithlu ein clwstwr yn cael ei gyflogi gan adrannau presennol y Bwrdd Iechyd, sy'n darparu cymorth gan gymheiriaid a rheolaeth llinell, wedi bod yn llawer mwy llwyddiannus o ran cadw staff. Nid yw'r Gydweithredfa Ddeintyddol wedi'i sefydlu eto; fodd bynnag, mae cysylltiadau wedi'u gwneud â Deintyddiaeth Gymunedol ac maent yn datblygu.

Beth nesaf?

- Bydd y Clwstwr yn gwerthuso cynigion presennol y clwstwr i ddangos eu llwyddiant, ac yn ceisio nodi ffynonellau ariannu eraill y tu hwnt i gronfeydd y Clwstwr.
- Bydd y Clwstwr yn asesu anghenion iechyd lleol De Sir y Fflint er mwyn cefnogi cynlluniau a blaenoriaethau datblygu gwasanaethau ar gyfer 2025-26 ymlaen, gyda ffocws penodol ar gefnogi aelodau eiddil ac agored i niwed ein cymuned.
- Treialu presenoldeb presgripsiynu cymdeithasol mewn adeiladau gofal sylfaenol, gan wella cysylltiadau â darparwyr trydydd parti.
- Byddwn yn parhau â'n hymdrechion cydweithredol gyda sefydliadau'r trydydd sector, yn ogystal â hyrwyddo cyfleoedd i rwydweithio ac ymgysylltu.
- Bydd Clwstwr De Sir y Fflint hefyd yn blaenoriaethu ymgysylltiad â chleifion ac yn anelu at gefnogi ymgyrchoedd cenedlaethol ar lefel leol yng nghymuned De Sir y Fflint.
- Mae Clwstwr De Sir y Fflint yn gweithio gyda'r Bwrdd Iechyd ar fodel Gofal Sylfaenol Brys mwy ataliol i gleifion, er mwyn lleihau nifer y derbyniadau i adrannau brys ymhellach.

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC)

Clwstwr Gogledd-orllewin Sir y Fflint

Arweinydd y Clwstwr

Swydd Wag

Clwstwr Gogledd-orllewin Sir y Fflint

Pwy ydym ni?

Mae Gogledd-orllewin Sir y Fflint wedi'i leoli ar hyd Afon Dyfrdwy gan edrych dros aber Cilgwri. Mae'r Clwstwr wedi'i ganoli o amgylch trefi marchnad y Fflint a Threffynnon, hyd at ffin Gogledd Sir Ddinbych. Mae Gogledd-orllewin Sir y Fflint hefyd yn cynnwys nifer o bentrefi trefol a gwledig yn ei dalgylch, gan gynnwys Bagillt, Brynford, Helygain, Maes-glas a Mostyn a chymunedau gwasgaredig llai eraill yn yr ardal. Roedd Gogledd-orllewin Sir y Fflint ar un adeg yn ddibynnol iawn ar y diwydiannau cloddio plwm a'r melinau cotwm.

Mae Clwstwr Gogledd-orllewin Sir y Fflint yn dwyn ynghyd yr holl wasanaethau lleol sy'n ymwneud â darparu iechyd a gofal ledled yr ardal

Mae swydd Arweinydd y Clwstwr yn wag ar hyn o bryd, ond mae'r clwstwr yn cael ei gefnogi gan Linda Mairs, Uwch-gydgysylltydd y Clwstwr a Bethan Jones, Cydgysylltydd y Clwstwr.

Mae Clwstwr Gogledd-orllewin Sir y Fflint yn cwmpasu poblogaeth o 7 Practis Meddyg Teulu, 7 Fferyllfa Gymunedol a 2 Optegydd sy'n darparu gwasanaethau i tua 40,630 o gleifion cofrestredig. Rhwng 2011 a 2021, cynyddodd maint poblogaeth Clwstwr Gogledd-orllewin Sir y Fflint 2.1%.

Mae Practisau Meddygon Teulu yn cynnwys contractwyr annibynnol a dau sy'n cael eu rheoli'n uniongyrchol gan y Bwrdd Iechyd ar hyn o bryd:

- Meddygfa Bodowen, Treffynnon
- Meddygfa Pendre, Treffynnon
- Meddygfa Panton, Treffynnon (A Reolir gan y Bwrdd Iechyd)
- Meddygfa Pennant, Treffynnon
- Canolfan Feddygol Allt Goch, Y Fflint
- Meddygfa Eyton Place, Y Fflint
- Y Laurels

Ein Gwasanaethau

- 7 Practis Cyffredinol
- 7 o Fferyllfeydd Cymunedol
- 2 Optegydd

Ar beth yr ydym yn gweithio?

Mae'r Clwstwr yn canolbwyntio ar sawl maes allweddol ar hyn o bryd i wella gwasanaethau gofal iechyd a lles cymunedol yng Ngogledd-orllewin Sir y Fflint.

Mae'r meysydd hyn yn cynnwys:

- Cynaliadwyedd Gofal Sylfaenol
- Mynediad
- Datblygu Clwstwr Carlam
- Datblygu Gwasanaethau
- Adeiladu Gallu Cymunedol
- Gwasanaethau Iechyd Meddwl
- Y Ddeddf Gofal Gwrthgyfartal
- Digwyddiad Ymgysylltu â Chleifion
- Y Gwasanaeth Rheoli Meddyginiaethau

Er mwyn cefnogi a gwella'r meysydd hyn ymhellach, mae'r Clwstwr wedi dyrannu cyllid tuag at y canlynol:

- Gofal Sylfaenol Brys
- Ymarferydd Iechyd Meddwl
- Y Gwasanaeth Rheoli Meddyginiaethau

Mae'r Clwstwr hefyd yn parhau â Rhaglenni'r Bwrdd Iechyd sy'n darparu gwybodaeth gyffredinol ac arbenigol i'r boblogaeth am y canlynol:

- Smygu
- Pwysau Iach
- Alcohol (gan gynnwys atal trais)
- Iechyd Meddwl a Lles
- Brechu ac Imiwneiddio
- Sgrinio

Beth yw'r prif gyflawniadau?

Un cyflawniad allweddol fu penodi Arweinydd newydd i'r Gydweithredfa Meddygon Teulu. Mae Dr Ffion Prothero wedi ymgymryd yn llwyddiannus â rôl Arweinydd Cydweithredfa Meddygon Teulu Gogledd-orllewin Sir y Fflint

Mae'r gwasanaeth Gofal Sylfaenol Brys a ariennir gan y Clwstwr hefyd yn dangos cynnydd yn nifer yr apwyntiadau sydd ar gael a gostyngiad mewn niwed i gleifion risg uchel, gan ddarparu apwyntiadau brys ar y dydd i gleifion eiddil ac agored i niwed.

Roedd Gogledd-orllewin Sir y Fflint hefyd yn rhan o raglen y Ddeddf Gofal Gwrthgyfartal ar gyfer mynd i'r afael ag anghydraddoldebau ledled Gogledd-orllewin Sir y Fflint. Daeth y rhaglen â phobl o wahanol sefydliadau ynghyd i weithio gyda'i gilydd ar y ddeddf gofal gwrthgyfartal.

Mae'r Clwstwr hefyd wedi cynnal digwyddiad ymgysylltu â chleifion yn neuadd y dref, gan roi cyfle i gleifion siarad ag amrywiaeth o wasanaethau a chlinigwyr a rhannu eu barn, a rhoi cyfle i gydweithredfeydd Gogledd-orllewin Sir y Fflint ymgysylltu ag amrywiol wasanaethau.

Beth yr ydym wedi'i ddysgu?

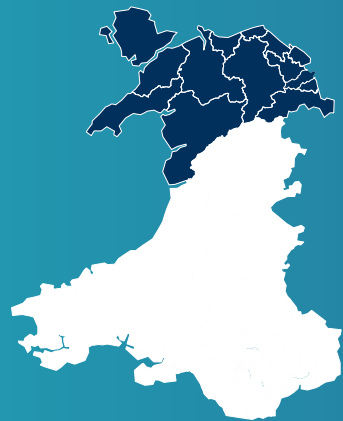
Yn dilyn rhaglen y Ddeddf Gofal Gwrthgyfartal, mae'r clwstwr wedi nodi bod angen gwneud mwy o waith i fynd i'r afael ag anghydraddoldebau yn yr ardal.

O ystyried yr adborth a'r gwersi a ddysgwyd o'r digwyddiad i gleifion, mae'r clwstwr yn bwriadu trefnu rhagor o ddigwyddiadau yn y dyfodol.

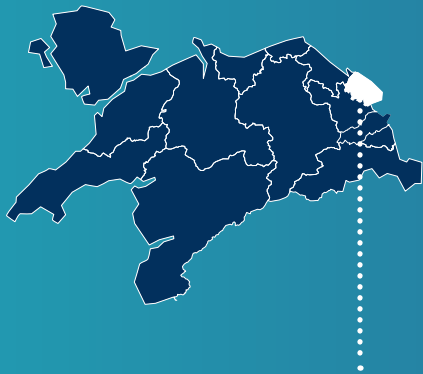
Mae arweinwyr Clystyrau a Chydweithredfeydd hefyd wrthi'n cynnal Asesiadau o Anghenion Hyfforddi i nodi eu cryfderau a'u meysydd i'w gwella. Bydd hyn yn eu helpu i wella eu gallu i arwain a sicrhau bod y clystyrau a'r cydweithredfeydd yn gweithredu ar eu gorau.

Beth nesaf?

- Bydd y Clwstwr yn gwerthuso cynigion presennol y clwstwr i ddangos eu llwyddiant, ac yn ceisio nodi ffynonellau ariannu eraill y tu hwnt i gronfeydd y Clwstwr.
- Bydd y Clwstwr yn asesu anghenion iechyd lleol Gogledd-orllewin Sir y Fflint er mwyn cefnogi cynlluniau a blaenoriaethau datblygu gwasanaethau ar gyfer 2025-26 ymlaen, gyda ffocws penodol ar gefnogi aelodau eiddil ac agored i niwed ein cymuned.
- Byddwn yn parhau â'n hymdrechion cydweithredol gyda sefydliadau'r trydydd sector, yn ogystal â hyrwyddo cyfleoedd i rwydweithio ac ymgysylltu. Er mwyn datblygu cyfleoedd ymgysylltu a rhwydweithio y Clwstwr ymhellach, mae'r Gydweithredfa Fferylliaeth wedi trefnu cyd-gyfarfod ar gyfer pob un o'r tair cydweithredfa yn Sir y Fflint.
- Bydd Clwstwr Gogledd-orllewin Sir y Fflint hefyd yn blaenoriaethu ymgysylltu â chleifion ac yn anelu at gefnogi ymgyrchoedd cenedlaethol ar lefel leol yng nghymuned Gogledd-orllewin Sir y Fflint.
- Bydd y Clwstwr hefyd yn parhau â'r gwaith ar y Ddeddf Gofal Gwrthgyfartal ac yn gweithio gyda sefydliadau i fynd i'r afael ag anghydraddoldebau.

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC)

Gogledd-ddwyrain Sir y Fflint

Arweinydd y Clwstwr

Dr Angharad Fletcher
Angharad.Fletcher@wales.nhs.uk

Gogledd-ddwyrain Sir y Fflint

Pwy ydym ni?

Mae Gogledd-ddwyrain Sir y Fflint wedi'i leoli ar Lannau Dyfrdwy ac mae'n cynnwys trefi a chymunedau cyfagos Brychdyn, Cei Connah, Penarlâg, Queensferry a Shotton. Mae'r Clwstwr yn agos at ffin Cymru a Lloegr, wedi'i leoli i'r gorllewin o ddinas Caer. Mae Gogledd-ddwyrain Sir y Fflint, sy'n adnabyddus am ei ddiwydiant, yn gartref i'r gwneuthurwr dur Tata Steel, ffatri injans Toyota a safle gweithgynhyrchu awyrofod Airbus, sy'n cyflogi tua 6,000 o bobl o'r ardal leol a hefyd Caer a Chilgwri. Canran y siaradwyr Cymraeg yng Ngogledd Ddwyrain Sir y Fflint yw 8%.

Mae Clwstwr Gogledd-ddwyrain Sir y Fflint yn dwyn ynghyd yr holl wasanaethau lleol sy'n ymwneud â darparu iechyd a gofal ledled yr ardal.

Dr Angharad Fletcher yw Arweinydd Clwstwr Gogledd-ddwyrain Sir y Fflint ac mae Linda Mairs, Uwch-gydgysylltydd y Clwstwr a Bethan Jones, Cydgysylltydd y Clwstwr, yn ei chefnogi.

Mae Clwstwr Gogledd-ddwyrain Sir y Fflint yn cwmpasu poblogaeth o 7 Practis Meddyg Teulu, 12 Fferyllfa Gymunedol a 6 Optegydd, sy'n darparu gwasanaethau i tua 57,230 o gleifion cofrestredig.

Mae Practisau Meddygon Teulu yn cynnwys contractwyr annibynnol ac un sy'n cael ei reoli'n uniongyrchol gan y Bwrdd Iechyd ar hyn o bryd:

- Canolfan Feddygol Glannau Dyfrdwy, Shotton
- Practis Meddygol Queensferry, Queensferry
- Meddygfa Lôn Shotton, Shotton
- Meddygfa San Marc Dee View, Cei Connah (A Reolir gan y Bwrdd Iechyd)

- Practis Meddygol The Marches, Brychdyn
- Meddygfa'r Cei, Cei Connah
- Practis Meddygol y Stablau, Penarlâg

Ein Gwasanaethau

- 7 Practis Cyffredinol
- 12 o Fferyllfeydd Cymunedol
- 6 Optegydd

Ar beth yr ydym yn gweithio?

Mae'r Clwstwr yn canolbwyntio ar sawl maes allweddol ar hyn o bryd i wella gwasanaethau gofal iechyd a lles cymunedol yng Ngogledd-ddwyrain Sir y Fflint.

Mae'r meysydd hyn yn cynnwys:

- Cynaliadwyedd Gofal Sylfaenol
- Mynediad
- Datblygu Clwstwr Carlam
- Datblygu Gwasanaethau
- Adeiladu Gallu Cymunedol
- Gwasanaethau Iechyd Meddwl

Er mwyn cefnogi a gwella'r meysydd hyn ymhellach, mae'r Clwstwr wedi dyrannu cyllid tuag at:

- Gofal Sylfaenol Brys (UPC)
- Gwella Mynediad

Mae'r Clwstwr hefyd yn parhau â Rhaglenni'r Bwrdd Iechyd sy'n darparu gwybodaeth gyffredinol ac arbenigol i'r boblogaeth am y canlynol:

- Smygu
- Pwysau Iach
- Alcohol (gan gynnwys atal trais)
- Iechyd Meddwl a Lles
- Brechu ac Imiwneiddio
- Sgrinio

Beth yw'r prif gyflawniadau?

Mae'r gwasanaeth Mynediad a Gofal Sylfaenol Brys a ariennir gan y Clwstwr yn dangos cynnydd yn nifer yr apwyntiadau sydd ar gael a gostyngiad mewn niwed i gleifion risg uchel, gan ddarparu apwyntiadau brys ar y dydd i gleifion eiddil ac agored i niwed.

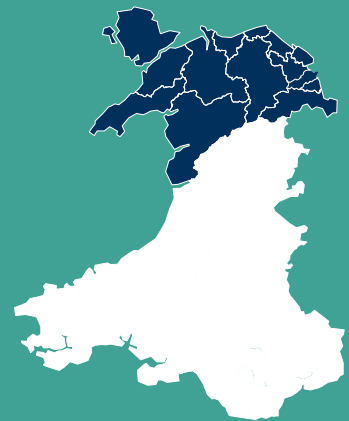
Beth yr ydym wedi'i ddysgu?

Mae arweinwyr Clystyrau a Chydweithredfeydd wrthi'n cynnal Asesiadau o Anghenion Hyfforddi i nodi eu cryfderau a'u meysydd i'w gwella. Bydd hyn yn eu helpu i wella eu gallu i arwain a sicrhau bod y clystyrau a'r cydweithredfeydd yn gweithredu ar eu gorau.

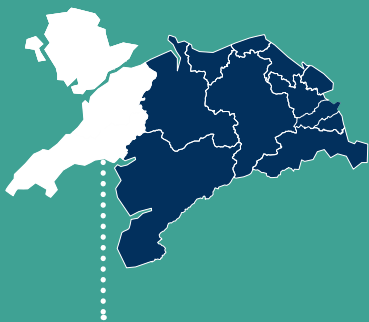
Mae'r gwasanaethau Mynediad a Gofal Sylfaenol Brys a ariennir gan y Clwstwr wedi darparu apwyntiadau Gofal Sylfaenol ychwanegol i gleifion gael eu gweld yn agosach i'w cartref. Mae'r Clwstwr yn gobeithio parhau â'r gwasanaethau hyn.

Beth nesaf?

- Bydd y Clwstwr yn gwerthuso cynigion presennol y clwstwr i ddangos eu llwyddiant, ac yn ceisio nodi ffynonellau ariannu eraill y tu hwnt i gronfeydd y Clwstwr.
- Bydd y Clwstwr yn asesu anghenion iechyd lleol Gogledd-ddwyrain Sir y Fflint er mwyn cefnogi cynlluniau a blaenoriaethau datblygu gwasanaethau ar gyfer 2025-26 ymlaen, gyda ffocws penodol ar gefnogi aelodau eiddil ac agored i niwed ein cymuned.
- Byddwn yn parhau â'n hymdrechion cydweithredol gyda sefydliadau'r trydydd sector, yn ogystal â hyrwyddo cyfleoedd i rwydweithio ac ymgysylltu. Er mwyn datblygu cyfleoedd ymgysylltu a rhwydweithio y Clwstwr ymhellach, mae'r Gydweithredfa Fferylliaeth wedi trefnu cyd-gyfarfod ar gyfer pob un o'r tair cydweithredfa yn Sir y Fflint.

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC)

Grŵp Cynllunio Traws-glwstwr Gwynedd ac Ynys Môn

Ynys Môn

Arfon

Dwyfor/Gogledd Meirionnydd

De Meirionnydd

Grŵp Cynllunio Traws-glwstwr (GCTG) Gwynedd ac Ynys Môn

Pwy ydym ni?

Ar hyn o bryd mae'r Grŵp Cynllunio Traws-glwstwr yn cwmpasu awdurdodau lleol Gwynedd ac Ynys Môn ac mae'n cynnwys pedwar clwstwr:

Poblogaeth Ynys Môn	Poblogaeth Gwynedd
69,291	119,173

Ffynhonnell: Y Swyddfa Ystadegau Gwladol (diwedd 2023)

Mae clwstwr Ynys Môn yn rhannu'r un ôl troed â'r awdurdod lleol.

Mae Ynys Môn wedi'i lleoli oddi ar arfordir y gogledd-orllewin a hi yw sir fwyaf gogleddol Cymru a'r clwstwr mwyaf yn y Gorllewin. Mae 55.8% o'r boblogaeth yn siaradwyr Cymraeg. Mae gan yr ynys ganran uchel o bobl sy'n byw â chyflyrau iechyd hirdymor, yn ogystal ag ardaloedd o amddifadedd cymdeithasol uchel, gyda dros 35% o blant yn byw mewn tldi cymharol. Blaenoriaethau'r clwstwr o ran cyflyrau hirdymor yw sicrhau gwasanaeth sgrinio a rheoli effeithiol, gwneud yn siŵr bod cyflyrau'n cael eu hadnabod, a chynnig cymorth ychwanegol i'r rhai nad yw'r gwasanaeth yn eu cyrraedd, yn enwedig mewn ardaloedd difreintiedig. Mae cefnogi iechyd corfforol a llesiant meddyliol plant, ac unigolion sy'n byw ag Eiddilwch a Dementia, yn parhau i fod yn flaenoriaeth uchel. Ffocws o'r newydd ar gefnogi ymddygiadau iach. Adnabod y rhai sy'n cael trafferth gyda gordewdra, smygu neu alcohol; a sicrhau bod cyngor a chymorth priodol yn cael eu cynnig.

Gwynedd

Mae clwstwr **Dwyfor a Gogledd Meirionnydd** yn cwmpasu ardaloedd Pen Llŷn ac Eifionydd ac yn ymestyn i lawr cyn belled â Blaenau Ffestiniog. Mae ganddo boblogaeth hŷn sylweddol yn ogystal â phoblogaeth fwy yn ystod misoedd yr haf. Mae gan Ddwyrfor a Gogledd Meirionnydd boblogaeth o 39,950. Mae 68.7% o'r boblogaeth yn siaradwyr Cymraeg. Mae iechyd meddwl a llesiant, yn enwedig atal hunanladdiad ymhlith dynion, yn flaenoriaethau iechyd cyhoeddus hollbwysig. Mae blaenoriaethau'r clwstwr hefyd yn cynnwys ymdrechion sy'n canolbwyntio ar atal a rheoli salwch cronig, gan gynnwys unigolion sy'n byw ag eiddilwch. Hefyd, archwilio ffyrdd o weithio mewn modd mwy effeithlon gan ddefnyddio technoleg, a meithrin cydnerthedd cymunedol.

Arfon yw'r clwstwr mwyaf yng Ngwynedd, a chanddo boblogaeth o 61,700, ac mae'n amrywiol o ran bywyd gwledig a threfol. Mae gan Arfon boblogaeth gymharol fawr o blant, pobl ifanc ac oedolion ifanc o oedran gweithio, gan gynnwys poblogaeth fawr o fyfyrwyr. Mae 64.5% o'r boblogaeth yn siaradwyr Cymraeg. Mae blaenoriaethau'r clwstwr yn cynnwys canolbwyntio ar ffactorau ymddygiadol amddiffynnol, iechyd meddwl a llesiant – gan feithrin cydnerthedd ymhlith plant a phobl ifanc, a rheoli'r rhai sy'n byw â chlefyd cronig/eiddilwch mewn modd rhagweithiol.

Mae **De Meirionnydd** yn ardal arfordirol a mynyddig sy'n cwmpasu'r Bala, Tywyn, Dolgellau, a'r Bermo. De Meirionnydd yw'r clwstwr lleiaf, ac iddo boblogaeth gofrestredig o 18,800. Oherwydd yr ardal ddaearyddol fawr a'r cysylltiadau cludiant cyhoeddus gwael, mae'r clwstwr yn canolbwyntio ar gryfhau cynaliadwyedd gwasanaethau presennol ac yn edrych ar gyfleoedd i ddarparu gofal yn nes at y cartref. Mae hefyd yn canolbwyntio ar gefnogi'r Timau Adnoddau Cymunedol trwy ymgorffori uwch-ymarferwyr clinigol yn y timau sefydledig sydd â ffocws ar Glefydau Cronig ac Eiddilwch. At hynny, parhau i hybu ymddygiadau iach ac archwilio'r posibilrwydd o ddarparu hyb asesiadau anadlol canolog i gefnogi'r broses o asesu a gwneud diagnosis o gyflyrau anadlol. Mae 53% o'r boblogaeth yn siaradwyr Cymraeg. Mae'r Friog yn bentref glan môr sydd wedi'i leoli yn y clwstwr ac mae'n wynebu risg o lifogydd oherwydd y newid yn yr hinsawdd, a fydd yn cael effaith sylweddol ar y bobl sy'n byw yn y pentref a'r ardal gyfagos.

Mae'r Grŵp Cynllunio Traws-glwstwr yn dwyn ynghyd uwch-arweinwyr o'r GIG, yr Awdurdod Lleol, a phartneriaid allweddol yn y trydydd sector i ddarparu arweinyddiaeth systemau integredig.

Mae rhanddeiliaid allweddol y Grŵp Cynllunio Traws-glwstwr yn cynnwys y canlynol:

Awdurdod Lleol – Gwynedd ac Ynys Môn
CYFARWYDDWR STRATEGOL GWASANAETHAU CYMDEITHASOL

Bwrdd Iechyd
CYFARWYDDWR CYMUNEDOL IECHYD INTEGREDIG

PENNAETH STRATEGAETH A CHYNLLUNIO IECHYD

CYFARWYDDWR CYSYLLTIOL GOFAL SYLFAENOL

CYFARWYDDWR CYSYLLTIOL GOFAL CYMUNEDOL

UWCH-REOLWR ARDAL Y CLWSTWR

RHEOLWR CYNLLUNIO DATBLYGU CLWSTWR CARLAM

Clwstwr Ynys Môn
ARWEINYDD CLWSTWR YNYS MÔN

Clwstwr Arfon
ARWEINYDD CLWSTWR ARFON

Clwstwr Arfon
Dwyfor a Gogledd Meirionnydd
ARWEINYDD CLWSTWR DWYFOR A GOGLEDD MEIRIONNYDD

De Meirionnydd
ARWEINYDD CLWSTWR DE MEIRIONNYDD

Iechyd y Cyhoedd
MEDDYG YMGYNGHOROL

BI/ALI
CYFARWYDDWR NYRSIO

PENNAETH NYRSIO

UWCH-ARWEINYDD Y GWEITHWYR PROFFESIYNOL PERTHYNOL I IECHYD

Y Trydydd Sector
PRIF SWYDDOGION Y CYNGHORAU GWIRFODDOL SIROL

Llais

Sefydliad y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol
PENNAETH PARTNERIAETHAU

Gofal Eilaidd
CYFARWYDDWR MEDDYGOL CYMUNEDOL IECHYD INTEGREDIG

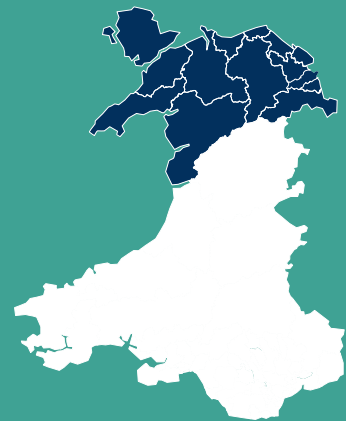
Menywod a Mamolaeth
METRON MENYWOD – GORLLEWIN

Iechyd Plant a Phobl Ifanc
CYFARWYDDWR ARDAL CYNORTHWYOL

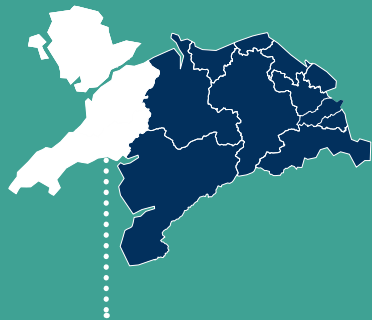
Iechyd Meddwl/ Anableddau Dysgu
PENNAETH NYRSIO

Cynrychiolydd Cyllid
PRIF SWYDDOG CYLLID CYNORTHWYOL

Contractio a Rheoleiddio ym maes Gofal Sylfaenol
CYFARWYDDWR CYSYLLTIOL CONTRACTIO A RHEOLEIDDIO YM MAES GOFAL SYLFAENOL

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC)

Grŵp Cynllunio Traws-glwstwr Gwynedd ac Ynys Môn

Ynys Môn

Arfon

Dwyfor/Gogledd Meirionnydd

De Meirionnydd

Ar beth yr ydym yn gweithio?

Anogwyd y Grwpiau Cynllunio Traws-glwstwr gan y rhaglen Datblygu Cystyrau Carlam i lunio cynllun integredig tair blynedd yn nodi ac yn mynd i'r afael â blaenoriaethau iechyd y boblogaeth, gan wneud defnydd effeithiol o adnoddau, gan gynnwys y gweithlu a chyllid i gyd-fynd ag amcanion iechyd strategol.

Rydym wrthi'n gweithio ar ein cynllun integredig cyntaf ar gyfer Gwynedd a Môn ar hyn o bryd.

Beth yr ydym wedi'i ddysgu?

Mae'r Grŵp Cynllunio Traws-glwstwr wedi darparu fforwm defnyddiol i arweinwyr Iechyd, Gofal Cymdeithasol, a'r Trydydd Sector ddod ynghyd yn rheolaidd, gan alluogi rhwydweithio, a rhannu profiadau ac arfer da.

Mae gan y Grŵp Cynllunio Traws-glwstwr y potensial i sbarduno newid o ran y ddarpariaeth gymunedol.

Mae'r grŵp wedi rhoi cyfle i Arweinwyr y Cystyrau roi'r wybodaeth ddiweddaraf am gynlluniau a datblygiadau yn eu priod feysydd, ac mae hefyd wedi darparu llwybr i rannu gwybodaeth am feysydd buddsoddi allweddol eraill megis y Gronfa Integreiddio Rhanbarthol ac Ymhellach yn Gyflymach.

Canolbwyntiodd adolygiad diweddar o'r Grŵp Cynllunio Traws-glwstwr ar y modd y gallem gryfhau'r grŵp. Mae pob rhanddeiliad wedi rhannu ei flaenoriaethau, ei feysydd ffocws allweddol a'r risgiau, ac mae themâu wedi dod i'r amlwg sy'n cyd-fynd â'r gwaith o gyflawni blaenoriaethau rhanbarthol cyffredin ar draws gwasanaethau iechyd a gofal, ochr yn ochr â'r heriau a'r risgiau sy'n wynebu pob partneriaeth, megis cyllid a chynaliadwyedd y gweithlu.

Mae nifer aelodau'r Grŵp Cynllunio Traws-glwstwr wedi golygu heriau yn anochel, gydag adborth yn nodi bod y cyfarfodydd yn rhy fawr.

Mae heriau technolegol cynnal cyfarfodydd hybrid yn ddwyieithog wedi arwain at gynnal cyfarfodydd naill ai dros Teams neu wyneb yn wyneb.

Mae heriau llywodraethu wedi ei gwneud yn anodd symleiddio'r broses o gymeradwyo cynlluniau newydd.

Gwasanaethau yn y clwstwr (meddygon teulu/contractwyr eraill/gwasanaethau cymunedol)

Mae gan y cystyrau y contractwyr annibynnol canlynol yn eu lle:

	Ynys Mon	Arfon	Dwyfor a Gogledd Meirionnydd	De Meirionnydd
Practisau Meddygon Teulu	10	8	10	4
Fferyllfeydd Cymunedol	13	9	13	6
Practisau optometreg	7	7	7	1
Deintyddfeydd	6	6	6	2

At hynny, mae un Ysbyty Cyffredinol Dosbarth, a chwe ysbyty cymunedol, ac mae ein timau iechyd a gofal cymdeithasol cymunedol wedi'u hen sefydlu ac wedi'u lleoli ledled yr ardal.

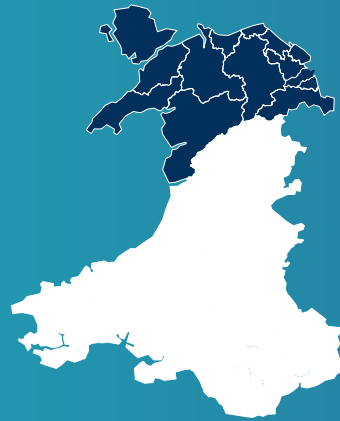
Mae yna bartneriaeth gadarn â sefydliadau'r trydydd sector sy'n hanfodol i wella llesiant a chefnogi cymunedau.

Mae awdurdodau lleol Gwynedd a Môn yn bartneriaid ymroddedig.

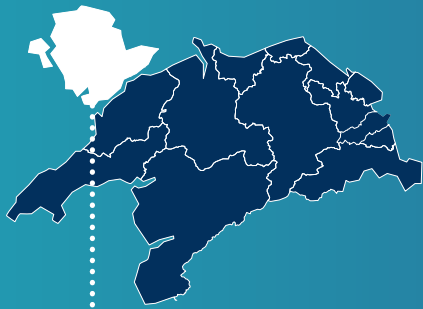
Beth nesaf?

- Ailedrych ar ddiben a chylch gwaith y Cylch Gorchwyl, a sicrhau bod gennym yr aelodaeth a'r awdurdod priodol yn y grŵp.
- Cryfhau trefniadau llywodraethu'r grŵp o ran cymeradwyo a chomisiynu.
- Cytuno ar y fformat – parhau i gynnal un Grŵp Cynllunio Traws-glwstwr, neu ddau grŵp ar wahân yn ôl troed ardaloedd Gwynedd a Môn, a chynnal cyd-gyfarfodydd blynyddol.
- Cytuno ar flaenoriaethau integredig lleol yn seiliedig ar asesiad o anghenion y boblogaeth.
- Mapio adnoddau.
- Datblygu cynllun cyntaf y Grŵp Cynllunio Traws-glwstwr ar gyfer Gwynedd ac Ynys Môn – cytuno ar weledigaeth gyffredin hirdymor y bartneriaeth ar gyfer y gymuned, yn hytrach na mentrau byrdymor a allai fod yn anghynnaladwy, a gwella effeithlonrwydd sy'n arwain at lai o ddyblygu.
- Cysoni'r cylchoedd cynllunio.
- Ystyried yr ystod o ffrydiau cyllido y gellid eu rheoli trwy'r Grŵp hwn.
- Model cyflawni cyffredinol – y Gweithlu/Capasiti/Safleoedd/Cynaliadwyedd.
- Adolygiad sicrwydd – perfformiad, gwerthusiad, canlyniadau.
- Cyfathrebu ac ymgysylltu â'r cyhoedd/â rhanddeiliaid.

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC)

Ynys Môn

Arweinydd y Clwstwr

Dr Dyfrig ap Dafydd
dyfrig.ap-dafydd2.wales.nhs.uk

Ynys Môn

Pwy ydym ni?

Mae Ynys Môn wedi'i lleoli oddi ar arfordir Gogledd-orllewin Cymru a hi yw sir fwyaf gogleddol Cymru. Ynys Môn yw'r clwstwr mwyaf ac iddo boblogaeth o 65,850. Mae'r clwstwr yn cynnwys Cydweithredfa Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol wedi'i ffurfio o ddeg meddygfa deulu, gan gynnwys un practis a reolir gan y Bwrdd Iechyd. Ynys Môn yw cartref yr unig bractis Cynllun Triniaethau Amgen yn y Gorllewin, sef meddygfa Star. Yng Nghaergybi y mae'r unig Bractis 'Pen Dwfn' yn y Gorllewin, sydd ar reng flaen y GIG o ran mynd i'r afael â phroblemau iechyd a gofal iechyd cymunedau eithriadol o ddifreintiedig.

Mae yna saith practis sy'n dosbarthu, dau bractis sy'n hyfforddi, Cydweithredfa Fferylliaeth Gymunedol ac iddi dair ar ddeg o fferyllfeydd, Cydweithredfa Optometreg sy'n cynnwys saith practis, dau ysbyty cymunedol, un hosbis, a chwe phractis Deintyddol. Mae'r Gydweithredfa Nyrsio ar draws y Gorllewin yn gweithio ledled Gwynedd ac Ynys Môn, ac mae Cydweithredfa'r Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd ar hyn o bryd yn gweithio ar draws Bwrdd Iechyd PBC ledled Gogledd Cymru. Mae gan y clwstwr bartneriaeth waith wych gyda sefydliadau'r trydydd sector ac awdurdodau lleol, yn ogystal â bod ag un o'r gwasanaethau presgripsiynu cymdeithasol mwyaf sefydledig yng Nghymru.

Arweinydd y Clwstwr yw Dr Dyfrig ap Dafydd sydd hefyd yn Feddyg Teulu ym Meddygfa Coed y Glyn, Llangefni.

Mae **Ellen V Williams** (Uwch-reolwr Ardal y Clwstwr) a **Helen Wyn Williams** (Cydlynnydd Clwstwr Arfon ac Ynys Môn) wedi cefnogi'r clwstwr Gofal Sylfaenol ers nifer o flynyddoedd. Mae tîm y clwstwr hefyd yn cynnwys **Christine Carroll** a **Hannah Norbury**, sy'n darparu gwasanaeth rheoli prosiectau a chymorth gweinyddol i'r clystyrau.

Mae'r asesiad o anghenion iechyd a blaenoriaethau'r clwstwr wedi'u rhestru isod:

Poblogaethau agored i niwed ac	Mae 14.7% o gleifion yn byw yn 20% o ardaloedd mwyaf difreintiedig Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru (MALIC) Mae 27.5% o blant yn dod o deuluoedd incwm isel Mae 16.8% o aelwydydd yn rhai lle mae pobl 66 oed neu hŷn yn byw ar eu pen eu hunain Mae 9% o'r boblogaeth yn darparu gofal di-dâl Nid oes gan 14.9% o aelwydydd gar
---------------------------------------	---

Ffyrdd o Fyw a Gwasanaethau Atal	Cyfraddau brechu a sgrinio da, ond mae'r cyfraddau'n isel ymhlith cymunedau agored i niwed Pobl iau: cyfraddau uchel o ymddygiad peryglus o gymharu â Gogledd Cymru, e.e. smygu, alcohol, diffyg ymarfer corff, gordewdra, beichiogrwydd yn ystod yr ardddegau Cyfraddau bwydo ar y fron isel ar ôl 10 diwrnod
---	--

Cyflwr Cronig	Clwstwr (%)	BIPBC (%)
Asthma	8.5	7.5
Ffibriliad atrïaidd	2.9	2.7
Diabetes	9.0	8.0
Pwysedd gwaed uchel	18.1	17.3
Strôc a TIA	2.7	2.2

Grŵp oedran	Nifer	Clwstwr %	BIPBC %
0-15	11,300	17.2	17.3
16-29	8,600	13.1	14.8
30-34	10,100	15.3	16.8
45-65	19,300	29.3	28.9
66-84	14,500	22.0	19.3
85+	2,050	3.1	3.0

Cyfanswm 65,850

Siaradwyr Cymraeg 55.8%

- Blaenoriaethau'r Clwstwr**
- Targedu'r rhai sydd wedi'u hymyleiddio trwy gynllun peilot y Ddeddf Gofal Gwrthgyfartal (Plant a Phobl Ifanc)
 - Monitro a rheoli cyflyrau cronig
 - Cynyddu gweithgarwch ataliol a llesiant trwy ganolbwyntio ar ymddygiadau iach, e.e. llesiant teuluol, prosiectau bwydo ar y fron
 - Gwella mynediad at wasanaethau

Ar beth yr ydym yn gweithio?

Dyma weledigaeth y clwstwr:

' Cefnogi ein poblogaeth ac unigolion i wella eu llesiant corfforol a meddyliol'

Mae'r asesiad o anghenion iechyd ar gyfer Ynys Môn yn awgrymu bod angen canolbwyntio ar atal salwch cronig, a gwasanaethau i'r boblogaeth hŷn yn benodol. At hynny, bydd cryfhau iechyd y boblogaeth iau ac oedran gweithio yn helpu i atal afiechyd yn y dyfodol. Mae'r cyfraddau sgrinio ar gyfer canser ceg y groth, er enghraifft, yn isel, ac mae cyfraddau gordewdra ymhlith oedolion a phlant yn uchel.

Beth yw'r prif gyflawniadau?

Prosiect Bwydo ar y Fron Ynys Môn: Gwasanaeth 3 blynedd o hyd a ariennir gan y clwstwr, sy'n cyd-fynd â chymorth bwydo ar y fron yr ail haen yn lleol ac yn genedlaethol. Caiff y gwasanaeth ei redeg gan ddau Ymgynghorydd Llaetha sydd wedi'u hyfforddi ar lefel arbenigol ac sy'n darparu sesiynau gofal a chymorth bwydo ar y fron mynediad agored arbenigol, integredig, dwyieithog, ddwywaith yr wythnos, yng Nghaergybi a Llangefni.

Y prif nodau yw darparu dechrau iach trwy'r rhaglen Bwydo ar y Fron. Cynyddodd cyfran y babanod a oedd yn parhau i gael eu bwydo ar y fron yn unig 4.39% ar ôl 10 diwrnod, 8.17% ar ôl 6 wythnos, a 3.85% ar ôl 6 mis. Mae bwydo rhannol yn dangos gwelliant tebyg o gyfuno bwydo ar y fron yn unig a bwydo rhannol, sef cynnydd o 5.9% ar ôl 10 diwrnod, 10.45% ar ôl 6 wythnos, a 5.08% ar ôl 6 mis.

Metrigau Allweddol:

- 591 o achosion o ofal
- 91 o glinigau wedi'u cynnal
- 123 o famau wedi dod iddynt
- Y niferoedd yn parhau i gynyddu. Cynnydd o 43% mewn presenoldeb ar gyfer 23-24

Cafwyd adborth cadarnhaol gan famau newydd:

' Mae'r grŵp yn anghygoel, ac o ddifrif, dyna'r unig reswm rwy'n dal i allu bwydo ar y fron hyd heddi gyda chymorth gan y grŵp '

Gellir atal llawer o'r cyflyrau cronig ar Ynys Môn, neu leihau eu difrifoldeb, trwy ffactorau ymddygiadol amddiffynnol, megis mynd i'r afael â smygu, gordewdra, bwydo ar y fron, a gwella iechyd meddwl a llesiant, sydd oll yn flaenoriaethau iechyd cyhoeddus cyfredol. Mae'r ffactorau amgylcheddol ehangach, megis tai, iechyd yr amgylchedd, a mannau gwyrdd hefyd yn ffactorau pwysig o ran sicrhau a chynnal iechyd a llesiant da.

Yn ogystal â hyn, mae lleihau anghydraddoldebau yn y clwstwr, gan gynnwys anghydraddoldeb o ran mynediad at wasanaethau, yn nod pwysig. Mae hyn yn arbennig o berthnasol o gofio cynllun peilot y Ddeddf Gofal Gwrthgyfartal ar Ynys Môn, sy'n cydnabod mai'r rhai sydd â'r penderfynyddion iechyd gwaethaf sydd leiaf tebygol o gael mynediad at wasanaethau.

Iechyd meddwl a llesiant Gweithio gyda phartneriaid i wella iechyd a llesiant ein poblogaeth.

Canlyniadau cadarnhaol o ran cyfraddau rheoli iachâd wiserau'r coesau Mae'r prosiect hwn wedi'i ariannu ar y cyd â chlwstwr Arfon (gweler tudalen clwstwr Arfon i gael rhagor o wybodaeth)

Gweithredu Rhaglen y Ddeddf Gofal Gwrthgyfartal yn Llwyddiannus a sbarduno newid gan arwain at ganolbwyntio ar Blant a Phobl Ifanc a datblygu grŵp llywio Presgripsiynu Cymdeithasol a Phresgripsiynu Cymdeithasol i Blant.

Cryfhau Cynghreiriau Cymunedol ymhellach, gan gefnogi iechyd a llesiant a chydnerthedd mewn cymunedau.

Parhau i gryfhau gwaith/perthnasoedd y cydweithredfeydd a'r clystyrau.

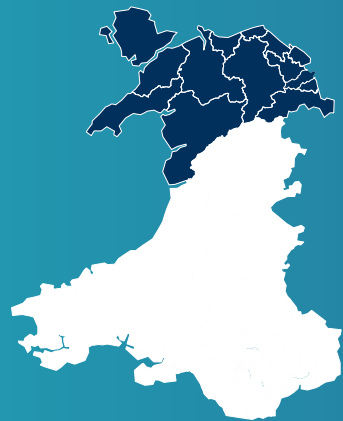
Cymorth Iechyd Cyhoeddus pwrpasol i nodi anghenion y boblogaeth.

Hyfforddiant Mân-lawdriniaethau Llwyddiannus – Hyfforddiant mân-lawdriniaethau a dermatosgop. Hyfforddiant parhaus i glinigwyr i'w galluogi i wneud mân-lawdriniaethau mewn lleoliadau gofal sylfaenol, ac i ddiweddarau'r hyfforddiant at ddibenion llywodraethu. **(Gweler tudalen clwstwr Arfon i gael rhagor o wybodaeth)**

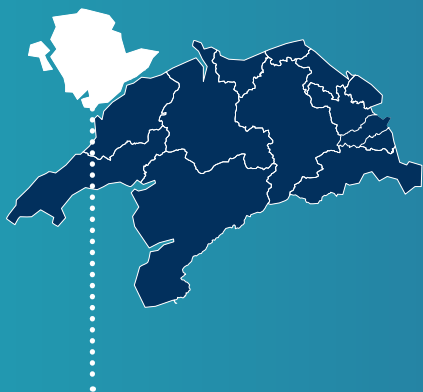
Diwrnod Apwyntiadau Cymunedol. Newid y dirwedd fel bod pobl yn cymryd mwy o gyfrifoldeb am eu hiechyd eu hunain.

Timau Adnoddau Cymunedol - Mae Timau Adnoddau Cymunedol yn dwyn ynghyd gweithwyr proffesiynol o'r meysydd iechyd, cymdeithasol, a'r trydydd sector i ddarparu gofal integredig i gleifion yn eu cartref eu hunain. Mae yna dri Thîm Adnoddau Cymunedol yn y clwstwr ac maent yn hanfodol wrth gefnogi unigolion i barhau i allu byw'n annibynnol.

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC)

Ynys Môn

Arweinydd y Clwstwr

Dr Dyfrig ap Dafydd
dyfrig.ap-dafydd2.wales.nhs.uk

Hyb 'Eiddilwch' Tîm Adnoddau Cymunedol Caergybi Mae cydlynnydd clinigol yn galluogi ymateb cyflym; mae ar gael trwy ganolfan ffrydio, bydd yn hwyluso llwybr di-dor a chydlynol i gefnogi defnyddwyr gwasanaethau mewn modd holistaidd i aros gartref lle bo hynny'n bosibl, ac yn lleihau derbyniadau cleifion mewnol lle gellir osgoi gwneud hynny: yr unigolyn cywir, yr adeg gywir, y lle cywir, a'r gofal cywir. Nod y cynllun peilot hwn yw dileu gwastraff, osgoi dyblygu gwaith, atal derbyniadau i'r ysbyty, a chyflymu'r broses o ryddhau cleifion o'r ysbyty.

Cymorth Gofal i'r Henoed yn y gymuned i unigolion sy'n ymgyflwyno ag eiddilwch a chydafiachedd cymhleth, Asesiadau Geriatreg Cynhwysfawr, a Chynllunio Gofal yn y Dyfodol. Cymorth wedi'i dargedu ar gyfer cartrefi gofal yng Nghaergybi. Dangosodd y prosiect ganlyniadau gwell, gostyngiad yn nifer y derbyniadau aciwt i'r ysbyty, a hyd arosiadau byrrach, yn ogystal â gwerthusiadau cadarnhaol gan gleifion, teuluoedd, a staff ar draws pob disgyblaeth – gyda'r bwriad o gyflwyno'r model ar draws y Timau Adnoddau Cymunedol eraill yn Ynys Môn a Gwynedd. (Cefnogir hefyd gan 'Gydweithredfa Gofal Diogel – Gwelliant Cymru/y Sefydliad Gwella Gofal Iechyd').

Sefydlu gweithgor Plant a Phobl Ifanc. Cynhaliwyd cyd-gyfarfod o'r clwstwr a'r gwasanaeth Presgripsiynu Cymdeithasol, a oedd yn enghraifft wych o ymgysylltu â rhanddeiliaid, gan ddod â phobl ynghyd i fwrw ymlaen â blaenoriaeth gyffredin dan arweiniad Iechyd y Cyhoedd.

Y Gymdeithas Feddygol Mae'r Gymdeithas Feddygol yn llwyfan i feddygon teulu, meddygon, a chlinigwyr eraill, sy'n cynnig y cyfle iddynt gwrdd a rhannu diweddariadau meddygol. Yn ardal y Gorllewin, mae yna dair Cymdeithas Feddygol, a phob un yn cael ei chefnogi gan feddyg teulu o'i phriod ardal: Ynys Môn, Arfon, a Dwyfor/Meirionnydd. Mae'r cymdeithasau hyn yn cynnal cyfarfodydd bob dau fis gyda'r nos. Mae sesiynau hyn yn denu nifer dda o bobl yn gyson.

Beth yr ydym wedi'i ddysgu?

Beth a oedd wedi gweithio'n dda?

Cynhaliwyd cyd-gyfarfod llwyddiannus iawn rhwng Cydweithredfeydd y Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol, y Fferyllfeydd Cymunedol, ac Optometreg lle rhannodd partneriaid arferion da a syniadau ar gyfer gwella sianeli cyfathrebu.

Gweithredu Rhaglen y Ddeddf Gofal Gwrthgyfartal yn Llwyddiannus a sbarduno newid gan arwain at ganolbwyntio ar Blant a Phobl Ifanc a datblygu grŵp llywio Presgripsiynu Cymdeithasol a Phresgripsiynu Cymdeithasol i Blant.

Gweithio gydag Iechyd y Cyhoedd a chlystyrau/chydweithredfeydd yn llawer agosach gan ddefnyddio gwybodaeth am ddata iechyd i sbarduno gwaith y clwstwr.

Mae bod ag ymgysylltiad, ymroddiad, a chefnogaeth gadarn gan bartneriaid lleol yn sicrhau clwstwr sy'n gweithredu ar lefel uwch.

Beth y gallem ei wneud yn well?

Materion yn ymwneud ag ymgysylltu ac ôl-lenwi, yn enwedig yn achos rhai partneriaid cydweithredol, a hynny oherwydd diffyg capasiti.

Anhawster o ran prif-ffrydio prosiectau llwyddiannus a ariennir gan glwstwr. Bydd y clwstwr yn sicrhau bod yna gynlluniau ymadael cadarn i bob un o'i gynigion. Parhau i wella sianeli cyfathrebu rhwng gwasanaethau gofal sylfaenol ac eilaidd.

Beth nesaf?

Cyflwyno Cymuned EMIS ar gyfer partneriaid gofal sylfaenol

I gefnogi Gwasanaeth Wlserau'r Coesau ymhellach ar Ynys Môn ac yn Arfon, bydd Cymuned EMIS yn cael ei gosod o fis Ebrill 2025. Mae'r buddiannau allweddol yn cynnwys y canlynol:

- Defnydd gwell o Staff Clinigol a Gweinyddol:
- Proses Trefnu Apwyntiadau Well
- Dadansoddi Data yn Well
- Gofal Cleifion Gwell
- Boddhad Staff yn Cynyddu

Iechyd meddwl a llesiant Plant a Phobl Ifanc

Rheoli Clefydau Cronig ac Ymddygiadau Iach

Meithrin ymwybyddiaeth o 'Gwneud i bob cyswllt gyfrif' fel sail ar gyfer cychwyn trafodaethau â chleifion i hybu ymddygiadau iach.

Eiddilwch a Dementia

Datblygu syniadau i gefnogi ein poblogaeth hŷn, eiddil, a'r rhai sy'n byw â dementia, a'u teuluoedd.

Meithrin ymwybyddiaeth o'r cymorth sydd ar gael gyda'n partneriaid cydweithredol a datblygu llwybrau atgyfeirio symlach.

Presgripsiynu Cymdeithasol o'r crud i'r bedd

Datblygu contract presgripsiynu cymdeithasol pwrpasol, i ddiwallu anghenion poblogaeth Ynys Môn.

Cychwyn Iach

Parhau i ddatblygu syniadau i gefnogi rhaglen y Ddeddf Gofal Gwrthgyfartal ar gyfer ein hardaloedd mwyaf difreintiedig yn gymdeithasol.

Cyflwyno Rhaglen Atal Diabetes Cymru Gyfan

Bydd ychydig o feddygfeydd teulu yn cymryd rhan yn y rhaglen trwy nodi'r rheiny sy'n wynebu'r perygl mwyaf o gael diabetes math 2, a darparu cyngor a chymorth i atal y clefyd rhag datblygu.

Diwrnod Apwyntiadau Cymunedol – annog pobl i gymryd mwy o gyfrifoldeb dros eu hiechyd a'u llesiant eu hunain.

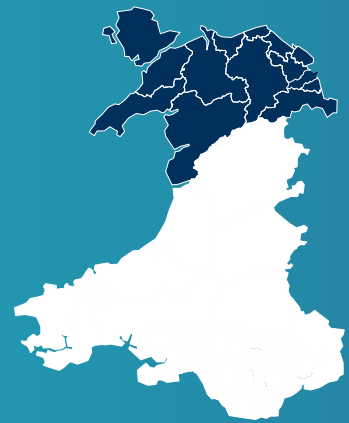
Parhad y gwasanaeth therapi galwedigaethol iechyd meddwl ym maes gofal sylfaenol a darpariaeth ymarferydd llesiant teuluol

Hyfforddi ac uwch-sgilio'r gweithlu

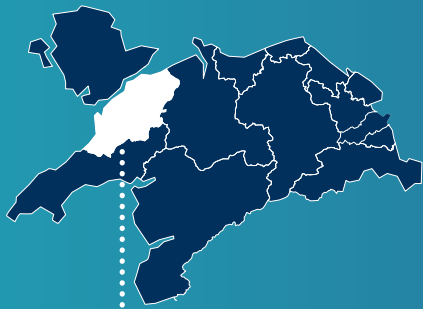
Bydd yr Academi yn cefnogi hyfforddiant a datblygiad ym maes gofal sylfaenol i glinigwyr a staff gweinyddol, fel ei gilydd.

Sicrhau cyllid hirdymor ar gyfer uwch-ffisiotherapyddion cyswllt cyntaf

- Cynnwys dolenni i'r Cynllun Tymor Canolig Integredig – i'w hychwanegu pan fydd y cynllun hwnnw ar y fewnrwyd.
- Dolen i'r trydydd sector – Medrwn Môn.

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC)

Arfon

Arweinydd y Clwstwr

Dr Nia Hughes
Nia.Hughes7@wales.nhs.uk

Arfon

Pwy ydym ni?

Mae Arfon yn un o'r clystyrau sydd wedi'u lleoli yng Ngwynedd. Mae'n eistedd gyferbyn ag Ynys Môn fel y mae'r enw Arfon yn ei awgrymu. Arfon yw'r clwstwr mwyaf yng Ngwynedd, a chanddo boblogaeth o 61,700. Mae'r clwstwr wedi'i ffurfio o Gydweithredfa Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol sy'n cynnwys wyth meddygfa, Cydweithredfa Fferyllfeydd Cymunedol sy'n cynnwys naw fferyllfa, a Chydweithredfa Optometreg ac iddi saith practis. Mae yna hefyd chwe phractis deintyddol yn y clwstwr, yn ogystal ag un ysbyty cymunedol ac un ysbyty cyffredinol. Mae'r Gydweithredfa Nyrsio yn gweithio ledled Gwynedd ac Ynys Môn, ac mae Cydweithredfa'r Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd ar hyn o bryd yn gweithio ar draws Bwrdd Iechyd PBC ledled Gogledd Cymru.

Mae Dr Nia Hughes yn feddyg teulu ym Meddygfa Bodnant, Bangor ac yn Gyfarwyddwr Meddygol Gofal Sylfaenol y Gorllewin. Hi hefyd yw Arweinydd Clwstwr Arfon.

Mae Ellen V Williams (Uwch-reolwr Ardal y Clwstwr) a Helen Wyn Williams (Cydgysylltydd Clwstwr Arfon ac Ynys Môn) wedi cefnogi'r clwstwr Gofal Sylfaenol ers nifer o flynyddoedd. Mae tîm y clwstwr hefyd yn cynnwys Christine Carroll a Hannah Norbury, sy'n darparu gwasanaeth rheoli prosiectau a chymorth gweinyddol i'r clystyrau.

Mae'r asesiad o anghenion iechyd a blaenoriaethau'r clwstwr wedi'u rhestru isod:

Poblogaethau agored i niwed ac	Mae 11.7% o gleifion yn byw yn yr 20% mwyaf difreintiedig o'r WIMD. Mae 8.1% yn darparu gofal di-dâl Mae 34.2% o aelwydydd yn byw mewn tldi cymharol ($\leq$ 60% o £22,021 y flwyddyn) Yn croesawu 10,000 o fyfyrwyr bob blwyddyn Mae poblogaethau o tua 300 o Sipsiwn/Teithwyr Gwyddelig/Roma yn byw yn ardal y gorllewin
Ffyrdd o Fyw a Gwasanaethau Atal	16.8% o oedolion, a 4.2% o bobl ifanc yn ysmegu Mae 27.5% o blant dros bwysau neu'n ordew Mae 19.2% o oedolion yn yfed mwy o alcohol na'r canllawiau Mae'r nifer o bobl sy'n cael eu sgrinio a'r nifer sy'n cael eu brechu'n dda yn gyffredinol, ond mae'r rhai o ardaloedd difreintiedig yn llawer llai tebygol o fanteisio ar y nifer sy'n cael eu sgrinio neu'n cael eu brechu

Cyflwr Cronig	Clwstwr (%)	BIPBC (%)
Asthma	6.7	7.5
Ffibriliad atrïaidd	1.9	2.7
Diabetes	6.4	8.0
Pwysedd gwaed uchel	13.6	17.3
Strôc a TIA	1.6	2.2

Poblogaeth

Grŵp oedran	Nifer	Clwstwr %	BIPBC %
0-15	10,650	17.2	17.3
16-29	13,800	22.4	14.8
30-34	10,450	17.0	16.8
45-65	15,850	25.7	28.9
66-84	9,400	15.2	19.3
85+	1,550	2.5	3.0

Cyfanswm 61,700

Siaradwyr Cymraeg 64.5%

Blaenoriaethau'r Clwstwr

- Gwasanaethau Plant a Phobl Ifanc – gan ganolbwyntio ar imiwneiddio a gordewdra ymhlith plant
- Atal a llesiant, e.e. ymddygiad iach, imiwneiddio, sgrinio, gofal amenedigol gan gynnwys iechyd meddwl mamau
- Yr henoed – canolbwyntio ar eiddilwch

Ar beth yr ydym yn gweithio?

Dyma weledigaeth y clwstwr:

'Darparu'r gofal gorau yn y gymuned'.

Mae gan Arfon boblogaeth gymharol fawr o blant, pobl ifanc ac oedolion ifanc o oedran gweithio, gan gynnwys myfyrwyr. Mae'r ffigurau ar gyfer salwch cronig yn gyffredinol is na'r ffigurau cenedlaethol; serch hynny, mae cyfran sylweddol o'r boblogaeth yn byw â salwch cronig, sy'n awgrymu y dylai mesurau i atal a helpu i reoli'r cyflyrau hyn fod yn flaenoriaeth i'r clwstwr gofal sylfaenol.

Beth yw'r prif gyflawniadau?

Darpariaeth Ymarferydd Llesiant Teuluol – mae'r gwasanaeth hwn wedi bodoli ers nifer o flynyddoedd ac mae'n darparu mynediad teg i bobl ifanc a'u teuluoedd ar draws pob practis. Mae gweithio mewn partneriaeth â CAMHS yn archwilio ffyrdd arloesol o gefnogi pobl ifanc trwy weithgareddau antur.

Hyfforddiant Mân-lawdriniaethau Llwyddiannus – Mae hyfforddiant mân-lawdriniaethau a dermatosgop wedi'i gyflwyno'n llwyddiannus i glinigwyr gofal sylfaenol dros nifer o flynyddoedd. Bydd hyn yn galluogi clinigwyr i gynnig gwasanaeth mân-lawdriniaethau yn lleol ac yn helpu i leihau'r amseroedd aros hir ar gyfer gwasanaethau gofal eilaidd.

Gwasanaeth wlserau'r coesau – cyflwynwyd y fenter hon ym mis Ebrill 2023 ac mae ar gael yng nghlystyrau Arfon ac Ynys Môn.

Mae clinig a gwasanaeth arbenigol yn y gymuned ar gyfer wlserau rhan isaf y goes yn darparu gofal yn nes at gartref y claf.

Sefydlwyd y gwasanaeth hwn i leddfu baich trin a rheoli clwyfau wlserau'r coesau sy'n anodd eu gwella. Mae wedi lleihau'n sylweddol y galw cynyddol ar glinigwyr cymunedol, yn enwedig Nyrsys Ardal, sydd yn aml yn rheoli nifer cynyddol o achosion o wlserau'r coesau yn rhan o'u llwyth gwaith. Mae'r gwasanaeth hefyd yn cyfrannu at leihau derbyniadau diangen i'r ysbyty neu ofal estynedig yn y gymuned.

Mae gan Arfon boblogaeth amrywiol o ran bywyd gwledig a threfol.

Ffocws ar ffactorau ymddygiadol amddiffynnol, megis smygu, gordewdra, bwydo ar y fron, a gwella iechyd meddwl a llesiant, sydd oll yn flaenoriaethau iechyd cyhoeddus cyfredol. Yn ogystal â hyn, mae lleihau anghydraddoldebau yn y clwstwr, gan gynnwys tlodi, a chanolbwyntio ar y boblogaeth iau a'r boblogaeth sy'n heneiddio, yn nodau pwysig.

Mae'r clwstwr yn parhau i gryfhau'r cydweithio â phartneriaid iechyd, gofal cymdeithasol, a'r trydydd sector.

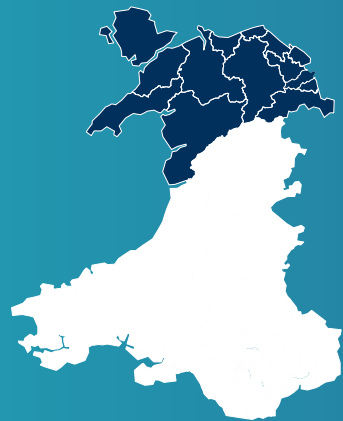
Gall cleifion gael mynediad at y llwybr clinigol cywir yn llawer cynharach, gan gael diagnosis cywir a'r driniaeth fwyaf priodol.

Caiff y gwasanaeth hwn ei redeg gan nyrsys â diddordeb arbennig mewn wlserau'r coesau ac sy'n meddu ar y sgiliau a'r cymwyseddau i reoli'r cyflwr mewn modd effeithiol. Gwella diagnosis gwahaniaethol cynnar. Mae'r amcanion allweddol yn cynnwys y canlynol:

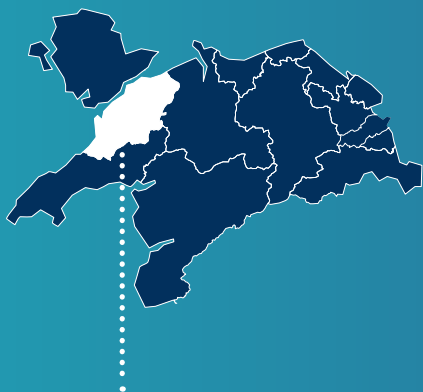
- Cefnogi model gofal ataliol.
- Lleihau'r angen am ymyriadau hirdymor.
- Atal derbyniadau diangen i'r ysbyty.

Tystiolaeth gan glaf

'Roeddwn wedi bod yn dioddef o wlser mawr ar fy nghoes ers dros 10 mlynedd. Roedd nyrsys fy meddygfa deulu wedi bod yn rhoi triniaethau cywasgu i mi trwy'r cyfnod hwnnw heb lwyddiant. Fodd bynnag, cefais fy atgyfeirio i'r clinig wlserau'r coesau ac mae'r wlser ar fy nghoes bellach wedi cau, o fewn ychydig fisoedd. Heb os, roedd lefel eu gwybodaeth a'u harbenigedd ymhell uwchlaw lefel nyrs y practis. Roeddent yn gofalu am iechyd a llesiant cyffredinol y claf. Roeddent bob amser yn groesawgar ac yn rhoi tawelwch meddwl i mi. Maent wedi rhoi fy mywyd yn ôl i mi yn bendant. Mae'r gwasanaeth hwn yn hanfodol ymhlith y boblogaeth hon yng Ngogledd Cymru sy'n heneiddio'n barhaus. Arian wedi'i fuddsoddi'n dda gan yr awdurdod iechyd.'

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC)

Arfon

Arweinydd y Clwstwr

Dr Nia Hughes
Nia.Hughes7@wales.nhs.uk

Therapydd Galwedigaethol Iechyd Meddwl - Mae gwasanaethau Gofal Sylfaenol dan bwysau sylweddol yn y DU. Mae yna bwysau ar y gweithlu sydd ar gael, oherwydd, er bod niferoedd y meddygon teulu yn parhau i fod yn gymharol sefydlog, mae yna gynnydd sylweddol yn nifer y meddygon teulu sy'n gweithio'n rhan-amser gan arwain at ostyngiad yn nifer y meddygon teulu sydd ar gael fesul pob aelod o'r boblogaeth. Ar yr un pryd, mae cynnydd yn y galw yn deillio o boblogaeth sy'n heneiddio a chyflyrau cronig hirdymor yn dod yn fwy cyffredin.

Ers Hydref 2022, mae cyllid clwstwr/braenaru wedi'i ddyrannu ar gyfer therapyddion galwedigaethol iechyd meddwl cyswllt cyntaf sydd wedi'u lleoli mewn practisau meddygon teulu. O ganlyniad i ddynameg ac amgylchiadau'r boblogaeth sy'n newid mae yna ymwybyddiaeth gynyddol o'r angen i ymateb i benderfynyddion cymdeithasol iechyd, er enghraifft mae unigrwydd yn cael effaith sylweddol ar y defnydd o wasanaethau iechyd a chanfyddiadau o symptomau megis poen a gorbryder.

Mae'r gwasanaeth gwerthfawr hwn wedi cael adborth cadarnhaol gan gleifion:

“Cefais y cymorth a'r gefnogaeth y mae arnaf eu hangen ar ôl ymladd am gymorth ers dros 5 mlynedd, a hynny trwy gael un sgwrs yn unig. Dw i mor ddiolchgar.”

“Dw i ar lwybr adferiad oherwydd y gwasanaeth amhrisiadwy hwn. Cefais gyngor defnyddiol a dealltwriaeth ac empathi llwyr ac yna cefais fy nghyfeirio at y gwasanaethau cywir i barhau i weithio ar fy iechyd meddwl. Gwych. Diolch.”

Y Gymdeithas Feddygol – Mae'r Gymdeithas Feddygol yn llwyfan i feddygon teulu, meddygon, a chlinigwyr eraill, sy'n cynnig y cyfle iddynt gwrdd a rhannu diweddariadau meddygol.

Yn ardal y Gorllewin, mae yna dair Cymdeithas Feddygol, a phob un yn cael ei chefnogi gan feddyg teulu o'i phriod ardal: Ynys Môn, Arfon, a Dwyfor/Meirionnydd. Mae'r cymdeithasau hyn yn cynnal cyfarfodydd bob dau fis gyda'r nos, ac maent yn denu nifer da o bobl yn gyson.

Mae sesiynau blaenorol wedi cynnwys pynciau megis:

- **Rheoli Meigrin ac Adolygu Llwybrau Cur Pen** – Dr Steve Cotton, Meddyg Teulu â diddordeb arbenigol mewn Niwroleg.
- **Dirnadaeth gan y Crwner** – Kate Robertson, Crwner EF dros Wynedd ac Ynys Môn.
- **Rheoli Strôc a Gofal yr Henoed** – Dr Salah Elghenzai, Meddyg Ymgynghorol Arweiniol Strôc a Gofal yr Henoed.

Beth yr ydym wedi'i ddysgu?

Beth a oedd wedi gweithio'n dda?

Mae cydweithio â phartneriaid, rhannu syniadau ac arferion gorau yn darparu sylfaen gadarn i gefnogi gwaith y clwstwr.

Cefnogaeth iechyd cyhoeddus gref sydd wedi datblygu asesiad o anghenion iechyd y boblogaeth i gynorthwyo clystyrau i bennu eu meysydd blaenoriaeth allweddol a'u gweledigaeth strategol.

Mae'r clwstwr wedi bod yn datblygu trefniadau llywodraethu ac atebolrwydd y clwstwr i sicrhau cysondeb.

Beth y gellid bod wedi ei wneud yn wahanol

Materion yn ymwneud ag ymgysylltu ac ôl-lenwi, yn enwedig yn achos rhai partneriaid cydweithredol, a hynny oherwydd diffyg capasiti.

Anhawster o ran prif-ffrydio prosiectau llwyddiannus a ariennir gan y clwstwr. Bydd y clwstwr yn sicrhau bod yna gynlluniau ymadael cadarn i bob un o'i gynigion.

Parhau i wella sianeli cyfathrebu rhwng gwasanaethau gofal sylfaenol ac eilaidd.

Beth nesaf?

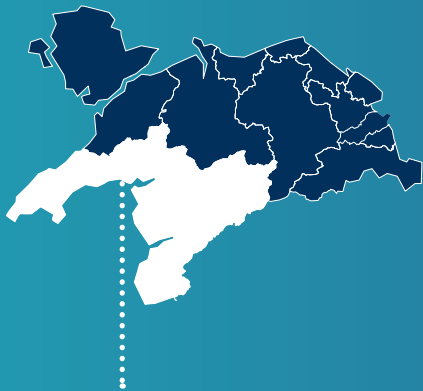
Bydd y clwstwr yn canolbwyntio ar y canlynol:

- **Rheoli clefydau cronig**, a chynnwys cynlluniau i ddatblygu hyb diagnostig anadlol i gefnogi'r broses o roi diagnosis a thriniaeth gywir i gleifion, gan eu sefydlogi yn y gymuned a lleihau derbyniadau i'r ysbyty.
- **Cymorth eiddilwch** Gweithredu proses gynhwysfawr o gynnal asesiadau geriatreg /gynllunio gofal yn y dyfodol ar gyfer unigolion risg uchel. Parhau â phrosiect Therapydd Galwedigaethol Eiddilwch y clwstwr.
- **Gwella cymorth iechyd meddwl a llesiant** Canolbwyntio ar feithrin cydnetheredd ymhlith plant a phobl ifanc. Parhau i feithrin ymwybyddiaeth o'r cymorth presennol gan gynnwys y llwybr iechyd meddwl amenedigol.
- Datblygu contract Presgripsiynu Cymdeithasol cynhwysfawr i sicrhau ei fod yn diwallu anghenion y boblogaeth leol.
- Parhau i ddarparu pecynnau hyfforddi ar gyfer y gweithlu gofal sylfaenol mewn cydweithrediad â'r Academi. Mae adnoddau hyfforddi diweddar yn cynnwys datblygu rhaglen arweinyddiaeth ar gyfer y clystyrau a'r cydweithredfeydd.
- Sicrhau cyllid hirdymor ar gyfer uwch-ffisiotherapyddion cyswllt cyntaf.
- Cynnwys dolenni i'r Cynllun Tymor Canolig Integredig – i'w hychwanegu pan fydd y cynllun hwnnw ar y fewnrwyd.

Dolen i'r trydydd sector – Mantell Gwynedd .

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC)

Dwyfor a Gogledd Meirionnydd

Arweinydd y Clwstwr

Dr Eilir Hughes
Eilir.Hughes@wales.nhs.uk

Dwyfor a Gogledd Meirionnydd

Pwy ydym ni?

Mae clwstwr Dwyfor a Gogledd Meirionnydd yn cwmpasu ardaloedd Pen Llŷn ac Eifionydd ac yn ymestyn i lawr cyn belled â Blaenau Ffestiniog. Mae ganddo boblogaeth hŷn sylweddol yn ogystal â phoblogaeth fwy yn ystod misoedd yr haf. Mae gan Ddwyfor a Gogledd Meirionnydd boblogaeth o 39,950.

Mae'r clwstwr yn cynnwys Cydweithredfa Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol wedi'i ffurfio o chwe meddygfa deulu, Cydweithredfa Fferyllfeydd Cymunedol sy'n cynnwys deuddeg o fferyllfeydd, a Chydweithredfa Optometreg sydd wedi uno â De Meirionnydd ac iddi chwe phractis. Mae yna hefyd bedwar practis deintyddol a dau ysbyty cymunedol yn y clwstwr. Mae gan y clwstwr Gydweithredfa Nyrsio ar draws y Gorllewin yn gweithio ledled Gwynedd ac Ynys Môn, ac mae Cydweithredfa'r Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd ar hyn o bryd yn gweithio ar draws Bwrdd Iechyd PBC ledled Gogledd Cymru. Mae gan y clwstwr hefyd berthynas ardderchog â sefydliadau'r trydydd sector, megis Canolfan Felin Fach a'r Dref Werdd.

Mae Dr Eilir Hughes yn Feddyg Teulu yn Tŷ Doctor, Nefyn, ac yn Gyfarwyddwr Meddygol Gofal Sylfaenol ar gyfer y Gorllewin, ac mae wedi bod yn arweinydd y Clwstwr ers 2018.

Mae Ellen V Williams (Uwch-reolwr Ardal y Clwstwr) a Carys Thomas (Cydgysylltydd Clwstwr Dwyfor/Gogledd Meirionnydd a De Meirionnydd) wedi cefnogi'r clwstwr Gofal Sylfaenol ers nifer o flynyddoedd. Mae tîm y clwstwr hefyd yn cynnwys Christine Carroll a Hannah Norbury, sy'n darparu gwasanaeth rheoli prosiectau a chymorth gweinyddol i'r clystyrau.

Mae'r asesiad o anghenion iechyd a blaenoriaethau'r clwstwr wedi'u rhestru isod:

Poblogaethau agored i niwed ac	Mae 8.8% yn darparu gofal di-dâl, ac mae poblogaeth fawr mewn cartrefi gofal Mae 35% o gartrefi yn aelwyd un person Mae 29.4% o blant yn byw mewn aelwydydd incwm isel (≤ 60% o £22,021 y flwyddyn) Mae amaethyddiaeth, coedwigaeth, a physgota yn cyfrif am 5.6% o alwedigaethau (Cymru – 1.8%) Mae yna nifer fawr o ymwelwyr yn ystod yr haf
Ffyrdd o Fyw a Gwasanaethau Atal	Cyfraddau brechu a sgrinio da - ond mae angen canolbwyntio ar boblogaethau bregus Ymddygiadau peryglus – Mae gan Gwynedd gyfraddau uchel o gamddefnyddio alcohol, ysmygwyr a diffyg ymarfer corff

Cyflwr Cronig	Clwstwr (%)	BIPBC (%)
Asthma	7.5	7.5
Ffibriliad atrïaidd	2.9	2.7
Diabetes	8.2	8.0
Pwysedd gwaed uchel	19.3	17.3
Strôc a TIA	2.4	2.2

Poblogaeth			
Grŵp oedran	Nifer	Clwstwr %	BIPBC %
0-15	6,500	16.3	17.3
16-29	5,200	13.0	14.8
30-34	5,800	14.5	16.8
45-65	12,000	30.0	28.9
66-84	8,850	22.2	19.3
85+	1,600	4.0	3.0

Cyfanswm 39,950

Siaradwyr Cymraeg 68.7%

- Blaenoriaethau'r Clwstwr**
- Atal a lles o ran sgrinio, ac imiwneiddio, ffyrdd iach o fyw ac ymddygiad
 - Gwasanaethau iechyd meddwl gan gynnwys cymorth i deuluoedd
 - Canolbwyntio ar y boblogaeth oedrannus-mynd i'r afael ag anghenion drwy gydweithio rhwng clystyrau

Ar beth yr ydym yn gweithio?

Dyma weledigaeth y clwstwr:
' Creu cymuned gofal holistaidd a chynhwysfawr i ddiwallu anghenion iechyd a llesiant y boblogaeth'.

Mae gan Ddwyfor a Gogledd Meirionnydd boblogaeth fawr o bobl hŷn, a phoblogaeth gymharol lai o bobl iau a phobl o oedran gweithio. Mae hefyd yn ardal lle y mae ei phoblogaeth yn cynyddu'n sylweddol yn ystod misoedd yr haf. Mae ychydig yn llai nag un rhan o bump o'r boblogaeth yn byw â salwch hirdymor sy'n cyfyngu ar yr unigolyn, ffigur sy'n debyg i ffigur Gogledd.

Beth yw'r prif gyflawniadau?

- Cryfhau gwaith/perthnasoedd y cydweithredfeydd a'r clystyrau.
- Datblygu'r gweithlu Gofal Sylfaenol ymhellach gyda chymorth yr Academi.
- Ymgysylltiad cadarn gan y clwstwr â'r trydydd sector sy'n darparu cymorth iechyd meddwl a llesiant lefel isel i'r rhai y mae arnynt ei angen.

Cynllun Preswylwyr Dros Dro

Yn ystod misoedd yr haf a chyfnod gwyliau ysgol, mae yna fewnlifiad sylweddol o dwristiaid/preswylwyr dros dro i ardal Dwyfor a all olygu bod yna alwadau enfawr am wasanaethau gofal sylfaenol lleol. Yn hanesyddol, yn ystod y blynyddoedd diwethaf, roedd y clwstwr yn gweithredu gwasanaeth i breswylwyr dros dro trwy feddygfeydd teulu lleol ac yn cyflogi meddyg teulu locwm i weld cleifion a oedd yn breswylwyr dros dro.

Yn 2023, newidiodd y model cymorth, wrth i rai fferyllfeydd lleol ddarparu gwasanaeth presgripsiynau annibynnol. Ar y cyfan, mae gwasanaethau gofal sylfaenol yn gyson trwy gydol y flwyddyn, ac mae'r cynnydd hwn yn y galw yn dadleoli preswylwyr, gan ei gwneud yn anoddach nag arfer iddynt gael mynediad at ofal arferol yn ystod cyfnodau prysur y gwyliau.

Eleni, gweithredwyd y gwasanaeth o fferyllfa Llanbedrog dros yr haf, a chafodd y cleifion canlynol eu trin:

274 o gleifion ar gyfer gwasanaethau lluosog (Presgripsiynu Annibynnol – IP, Gwasanaeth Asesu Clinigol – CAS, Gwasanaethau Meddygol Brys – EMS).

Roedd 176 o ymgynghoriadau yn ymwneud â Phresgripsiynu Annibynnol, ac roedd 96% o'r adborth yn cael ei drin yn y Fferyllfa heb yr angen i atgyfeirio ymlaen.

Cynhaliodd Fferyllfa Llanbedrog ymgynghoriadau â chyfanswm o 611 o gleifion o gymharu â'r cyfartaledd blynyddol ar gyfer y cyfnod hwnnw, sef 333 o gleifion.

Cymru gyfan. Serch hynny, mae cyfran sylweddol o bobl yn byw â salwch cronig, sy'n awgrymu y dylai mesurau i helpu i atal a rheoli cyflyrau cronig fod yn flaenoriaeth i'r clwstwr.

Prif ffocws yr holl drafodaethau yw gweithio gydag Iechyd y Cyhoedd gan ddefnyddio Data Iechyd y Cyhoedd ac Asesiad o Anghenion Iechyd y Boblogaeth i sbarduno gwaith y clwstwr.

Mae canolbwyntio ar wella iechyd meddwl a llesiant yn flaenoriaethau iechyd cyhoeddus cyfredol. Yn ogystal â hyn, darparu mesurau iechyd ataliol ac amddiffynnol ar gyfer y boblogaeth iau ochr yn ochr ag ymyriadau wedi'u targedu ar gyfer dynion, megis atal hunanladdiad, i sicrhau iechyd a llesiant yn y dyfodol.

Cafodd y gwasanaeth a ariannwyd gan y clwstwr effaith sylweddol ar reoli'r galw ychwanegol, ac roedd yr adborth gan gleifion a phractisau meddygon teulu yn hynod o gadarnhaol.

Cleifion:

Roedd y gwasanaeth yn rhagorol.
Roedd y fferyllfydd yn drylwyr.
Gwasanaeth gwyach.
Mae'r gwasanaeth wedi creu argraff arnaf.

Practisau:

- Mae eu cymorth amhrisiadwy wedi bod yn adnodd hanfodol, yn enwedig yn ystod y cyfnod pan oedd twristiaeth yn ei anterth, pan mae'r gofynion ar ein practis yn cynyddu'n sylweddol.
- Mae ymagwedd ragweithiol y fferyllfa o sefydlu system atgyfeirio ar gyfer twristiaid wedi lleddfu'r pwysau ar ein practis meddyg teulu yn fawr.

Sgwrsfot ym Meddygfa Treflan

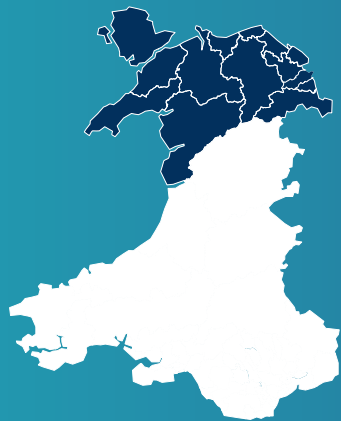
Mae'r Sgwrsfot yn feddalwedd gwbl awtomataidd sy'n sgwrsio â chleifion, yn gofyn cwestiynau ac yn casglu atebion, gan eu hannog i roi eu manylion cyswllt. Bydd y Sgwrsfot yn darparu atebion awtomataidd i gwestiynau cyffredin ac yn brysennu ymholiadau i'w cyfeirio ar hyd llwybrau cymhleth. Mae nodweddion eraill yn cynnwys:

- Galluogi apwyntiadau neu arddangosiadau i gael eu trefnu
- Cael adborth a chynnal arolygon ymwelwyr

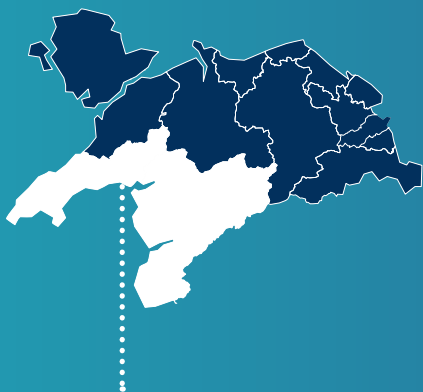
Gall y feddalwedd ateb ymholiadau ailadroddol syml a chasglu gwybodaeth cyn i'r sgwrs ddechrau, gan arbed amser gwerthfawr i'r gweithredwr.

Yn dilyn cynllun peilot ym mis Rhagfyr 2022, mae'r practis yn parhau i ddefnyddio'r feddalwedd gan fod yr adborth gan gleifion yn gadarnhaol a'i bod yn creu capasiti gweinyddol ychwanegol yn y practis.

Bwrdd Iechyd
Prifysgol Betsi
Cadwaladr (BIPBC)

Dwyfor a Gogledd
Meirionnydd

Arweinydd y Clwstwr

Dr Eilir Hughes
Eilir.Hughes@wales.nhs.uk

Canolfan Felin Fach, Pwllheli

Mae Canolfan Felin Fach yn parhau i gynnis cymorth, cyngor, a gwybodaeth i oedolion agored i niwed yn Nwyfor trwy ystod o wasanaethau sydd wedi'u lleoli yn y ganolfan.

Mae clwb brecwast ar gael sy'n cynnig cyrsiau sy'n canolbwyntio ar feithrin sgiliau rhifedd oedolion, a sesiynau celf a chrefft a gyflwynir i grŵp celf ffyniannus. Mae'r staff wedi'u hyfforddi i helpu dinasyddion i lenwi ffurflenni PIP, Bathodyn Glas, a chymorth i gael Credyd Cynhwysol.

Mae Tîm Camddefnyddio Sylweddau y Bwrdd Iechyd yn darparu gwasanaethau o'r Ganolfan, gyda chymorth gan Dîm Lleihau Niwed y Bwrdd, a thrwy weithio mewn partneriaeth â Chanolfan Adsefydlu Penrhyn, mae amrywiaeth o gyrsiau ar gael i gefnogi oedolion cyn ac ar ôl iddynt ddadwenwyno.

Debbie Hughes yw Cysylltydd newydd Fedra' i (iCAN), a fydd yn rheoli'r holl atgyfeiriadau a ddaw trwy gyfeiriad e-bost referrals@felin-fach.co.uk, ac mae'n awyddus i sefydlu cysylltiadau â phartneriaid, gyda'r bwriad o ddatblygu grwpiau neu hyfforddiant i lenwi'r bylchau hynny yn y ddarpariaeth.

O fis Ebrill 2025 ymlaen, bydd Canolfan Felin Fach yn darparu cymorth ôl-hunanladdiad i drigolion Gogledd Cymru, gan weithio mewn partneriaeth â sefydliadau sy'n darparu cymorth ôl-hunanladdiad ar hyn o bryd. Mae Enfys Alice wedi'i ariannu gan Grant Cymorth Hunanladdiad Llywodraeth Cymru a bydd yn rhedeg am dair blynedd i ddechrau. Bydd Canolfan Felin Fach, ynghyd ag elusen Sandy Bear, yn cynnal sioe deithiol ledled y chwe sir yng Ngogledd Cymru yn ystod mis Chwefror a mis Mawrth i arddangos y gwasanaethau presennol, dod â sefydliadau yr effeithir arnynt gan hunanladdiad ynghyd, ac i lansio Enfys Alice.

Beth y gellid bod wedi ei wneud yn wahanol

Anhawster o ran prif-ffrydio prosiectau llwyddiannus a ariennir gan y clwstwr. Bydd y clwstwr yn sicrhau bod yna gynlluniau ymadael cadarn i bob un o'i gynigion.

Parhau i wella sianeli cyfathrebu rhwng gwasanaethau gofal sylfaenol ac eilaidd.

Hyfforddiant Mân-lawdriniaethau Llwyddiannus ar draws pob clwstwr – hyfforddiant mân-lawdriniaethau a dermatosgop (gan sicrhau bod llywodraethu ar waith). Hyfforddiant parhaus i glinigwyr i'w galluogi i wneud mân-lawdriniaethau mewn lleoliadau gofal sylfaenol, ac i ddiweddu'r hyfforddiant at ddibenion llywodraethu.

Y Gymdeithas Feddygol – Mae'r Gymdeithas Feddygol yn llwyfan i feddygon teulu, meddygon, a chlinigwyr eraill, sy'n cynnig y cyfle iddynt gwrdd a rhannu diweddariadau meddygol.

Yn ardal y Gorllewin, mae yna dair Cymdeithas Feddygol, a phob un yn cael ei chefnogi gan feddyg teulu o'i phriod ardal: Ynys Môn, Arfon, a Dwyfor/Meirionnydd. Mae'r cymdeithasau hyn yn cynnal cyfarfodydd bob dau fis gyda'r nos. Mae sesiynau hyn yn denu nifer da o bobl yn gyson.

Mae sesiynau blaenorol wedi cynnwys pynciau megis:

- **Rheoli Meigrin ac Adolygu Llwybrau Cur Pen** – Dr Steve Cotton, Meddyg Teulu â diddordeb arbenigol mewn Niwroleg.
- **Dirnadaeth gan y Crwner** – Kate Robertson, Crwner EF dros Wynedd ac Ynys Môn.
- **Rheoli Strôc a Gofal yr Henoed** – Dr Salah Elghenzai, Meddyg Ymgynghorol Arweiniol Strôc a Gofal yr Henoed.

Beth yr ydym wedi'i ddysgu?

- Gall mwy o gydweithio â'n partneriaid sicrhau canlyniadau gwell ar lefel leol.
- Gall defnyddio technoleg uwch ddarparu amrywiaeth o fuddion sy'n cynnwys effeithlonrwydd o ran llwyth gwaith.
- Mae'r clwstwr yn gyfrwng gwych i rannu syniadau da, yn ogystal â mynd i'r afael ag unrhyw faterion sy'n codi.

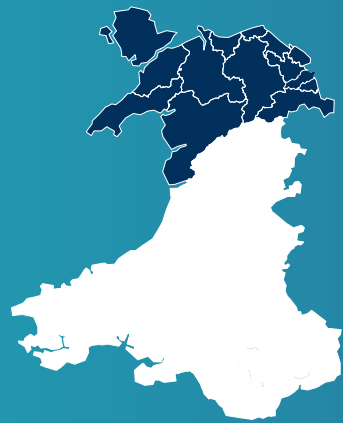
Beth nesaf?

Bydd y clwstwr yn canolbwyntio ar y canlynol:

- Cefnogi iechyd a llesiant plant, pobl ifanc, ac yn enwedig atal hunanladdiad ymhlith dynion.
- Gweithio'n fwy effeithlon gan ddefnyddio technoleg, ac archwilio'r defnydd o ddeallusrwydd artiffisial i fod yn adnodd i gefnogi ymgynghoriadau gofal sylfaenol.
- Archwilio mentrau i gefnogi ffyrdd o reoli clefydau cronig yn y gymuned a chanolbwyntio ar atal a hunanreoli.
- Cyflwyno 'Rhaglen Atal Diabetes Cymru Gyfan'.
- Cydgyssylltu gofal y Timau Adnoddau Cymunedol.
- Gwellu gallu ac effeithlonrwydd y gweithlu gan ddefnyddio technoleg.
- Parhad y gwasanaeth therapi galwedigaethol iechyd meddwl ym maes gofal sylfaenol a darpariaeth ymarferydd llesiant teuluol.
- Parhau i gefnogi staff trwy hyfforddiant a datblygiad ym maes gofal sylfaenol, gan gynorthwyo cynaliadwyedd y gweithlu yn yr hirdymor.
- Effeithiolrwydd cynyddol cydweithio rhwyngbroffesiynol yn y gymuned.
- Cynnwys dolenni i'r Cynllun Tymor Canolig Integredig – i'w hychwanegu pan fydd y cynllun hwnnw ar y fewnwyd.

Dolen i'r trydydd sector – Mantell Gwynedd.

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC)

De Meirionnydd

Arweinydd y Clwstwr

Dr Jonathan Butcher
Jonathan.Butcher3@wales.nhs.uk

De Meirionnydd

Pwy ydym ni?

Mae De Meirionnydd yn ardal arfordirol a mynyddig sy'n cwmpasu'r Bala, Tywyn, Dolgellau, a'r Bermo. De Meirionnydd yw'r clwstwr lleiaf, ac iddo boblogaeth o 18,800. Mae'r clwstwr wedi'i ffurfio o Gydweithredfa Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol sy'n cynnwys pedair meddygfa a Chydweithredfa Fferyllfeydd Cymunedol sy'n cynnwys chwe fferyllfa

Gan mai dim ond un practis optometreg sydd yn Ne Meirionnydd, mae'r Gydweithredfa Optometreg wedi uno â Dwyfor a Gogledd Meirionnydd i ffurfio Cydweithredfa Dwyfor a Meirionnydd sy'n cynnwys chwe phractis. Mae yna hefyd ddau bractis deintyddol a dau ysbyty cymunedol yn y clwstwr. Mae'r Gydweithredfa Nyrsio ar draws y Gorllewin yn gweithio ledled Gwynedd ac Ynys Môn, ac mae Cydweithredfa'r Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd ar hyn o bryd yn gweithio ar draws Bwrdd Iechyd PBC ledled Gogledd Cymru.

Mae Dr Jonathan Butcher yn feddyg teulu ym Meddygfa Caerffynnon, Dolgellau, ac mae wedi bod yn arweinydd y Clwstwr ers 2018.

Mae Ellen V Williams (Uwch-reolwr Ardal y Clwstwr) a Carys Thomas (Cydgysylltydd Clwstwr Dwyfor a Gogledd Meirionnydd/De Meirionnydd). Mae tîm y clwstwr hefyd yn cynnwys Christine Carroll a Hannah Norbury, sy'n darparu gwasanaeth rheoli prosiectau a chymorth gweinyddol i'r clystyrau.

Mae'r asesiad o anghenion iechyd a blaenoriaethau'r clwstwr wedi'u rhestru isod:

Poblogaethau agored i niwed ac	Mae 9.3% o'r boblogaeth yn darparu gofal di-dâl. Mae 37.8% yn aelwydydd i bobl sengl. Mae dwysedd y boblogaeth yn 0.17 o bobl fesul hectar. Mae 17.3 o aelwydydd heb gar. Mae 7.2% yn gweithio yn y diwydiannau amaethyddiaeth, coedwigaeth a air (Ffigur 1.8% Cymru). Nifer uchel o ymwelwyr yn ystod cyfnod yr haf. Mae 85.4% yn byw mewn ardal sy'n peri risg o lifogydd
Ffyrdd o Fyw a Gwasanaethau Atal	Mae'r nifer sy'n cael eu sgrinio'n dda, ond mae'r rhai o ardaloedd difreintiedig yn sylweddol lai tebygol o ymgymryd â'r broses sgrinio, mae mynediad yn broblem (data Gwynedd). Ymddygiadau peryglus – Mae gan Gwynedd gyfraddau uchel o gamddefnyddio alcohol, ysmygwyr a diffyg ymarfer corff

Cyflwr Cronig	Clwstwr (%)	BIPBC (%)
Asthma	7.3	7.5
Ffibriliad atrïaidd	3.6	2.7
Diabetes	9.2	8.0
Pwysedd gwaed uchel	18.8	17.3
Strôc a TIA	2.8	2.2

Poblogaeth			
Grŵp oedran	Nifer	Clwstwr %	BIPBC %
0-15	2,700	14.4	17.3
16-29	2,250	12.0	14.8
30-34	2,700	14.3	16.8
45-65	5,950	31.7	28.9
66-84	4,400	23.3	19.3
85+	800	4.3	3.0
Cyfanswm	18,800		

Siaradwyr Cymraeg 53%

Blaenoriaethau'r Clwstwr

- Ymgysylltu â defnyddwyr gwasanaeth (poblogaethau cudd)
- Canolbwyntio ar ofalwyr a gofalwyr di-dâl
- Atal a lles gan gynnwys imiwneddio a sgrinio, ymddygiadau iach
- Cynaliadwyedd y ddarpariaeth o wasanaethau, gofal sylfaenol gwyrddach
- Gwella mynediad at wasanaethau, yn enwedig gofal i'r henoed

Ar beth yr ydym yn gweithio?

Dyma weledigaeth y clwstwr:

' Gwneud y lle prydferthaf yn y byd, y lle hapusaf ac iachaf hefyd'.

Mae'r asesiad o anghenion iechyd ar gyfer De Meirionnydd yn awgrymu bod angen canolbwyntio ar atal salwch cronig, mynediad at wasanaethau, a gwasanaethau i'r boblogaeth hŷn yn benodol. Bydd darparu gwasanaethau i'r boblogaeth ehangach, er enghraifft i blant, teuluoedd ifanc, ac oedolion iau.

Beth yw'r prif gyflawniadau?

- Cryfhau gwaith/perthnasoedd y cydweithredfeydd a'r clystyrau.
- Datblygu'r gweithlu Gofal Sylfaenol ymhellach gyda chymorth yr Academi.
- Darparu hyb asesiadau sbirometreg canolog wedi'i leoli yn Ysbyty Dolgellau i gefnogi'r broses o asesu a gwneud diagnosis o gyflyrau anadlol.
- Parhau i gryfhau'r cydweithredu yn y Tîm Adnoddau Cymunedol i wella canlyniadau a rhyddhau cleifion yn gynharach o'r ysbyty cymunedol.
- Hyfforddiant Mân-lawdriniaethau Llwyddiannus ar draws pob clwstwr – hyfforddiant mân-lawdriniaethau a dermatosgop (gan sicrhau bod llywodraethu ar waith). Hyfforddiant parhaus i glinigwyr i'w galluogi i wneud mân-lawdriniaethau mewn lleoliadau gofal sylfaenol, ac i ddiweddarau'r hyfforddiant at ddibenion llywodraethu.

Rhaglen Uwch-ymarferwyr Nyrsio dan Hyfforddiant

Yn 2022, buddsoddodd y clwstwr mewn datblygu rhaglen hyfforddi uwch-ymarferwyr clinigol 3 blynedd o hyd.

Mae cynaliadwyedd gofal sylfaenol yn flaenoriaeth allweddol, wrth i niferoedd y Meddygon Teulu ostwng. Mae ehangu a datblygu'r tîm amlddisgyblaethol gofal sylfaenol a thîm yr uwch-ymarferwyr clinigol yn caniatáu i weithgarwch clinigol gael ei ddatganoli'n llwyddiannus. Mae cyflwyno'r Rhaglen Uwch-ymarferwyr Clinigol dan Hyfforddiant ym maes Gofal Sylfaenol yn cryfhau'r gweithlu ac yn lliniaru'r risgiau trwy ddarparu llwybr addysg academaidd a chlinigol cadarn a fydd yn rhoi sicrwydd o wybodaeth, sgiliau a chymhwysedd yr unigolyn i ymarfer ar lefel uwch ym maes gofal sylfaenol.

Oedran gweithio, hefyd yn helpu i atal afiechyd yn y dyfodol.

Gellir atal llawer o'r cyflyrau cronig lle mae gan Dde Meirionnydd gyfraddau uchel, neu gellir lleihau eu difrifoldeb, trwy ffactorau ymddygiadol amddiffynnol, megis mynd i'r afael â smygu, gordewdra, a gwella iechyd meddwl a llesiant, sydd oll yn flaenoriaethau iechyd cyhoeddus cyfredol. Mae'r ffactorau amgylcheddol ehangach, megis tai, iechyd yr amgylchedd, a mannau gwyrdd hefyd yn ffactorau pwysig o ran sicrhau a chynnal iechyd a llesiant da.

Bydd y pedwar hyfforddai a recriwtiwyd ledled Gwynedd yn cwblhau'r rhaglen hyfforddi ym mis Mawrth 2025.

Sbirometreg

Ddiwedd 2022, cydnabuwyd nad oedd unrhyw asesiadau sbirometreg wedi'u cynnal ar gyfer cleifion gofal sylfaenol ers oddeutu 30 mis oherwydd cyfyngiadau COVID. Pan godwyd y cyfyngiadau, roedd gan y clwstwr ôl-groniad sylweddol o gleifion yr oedd arnynt angen asesiadau i wneud diagnosis o gyflyrau megis asthma a chlefyd rhwystrol cronig yr ysgyfaint. Heb asesiadau sbirometreg, gall cleifion gael diagnosis anghywir, gan arwain at eu trin am glefyd anadlol â meddyginiaethau drud a allai fod yn ddiangen.

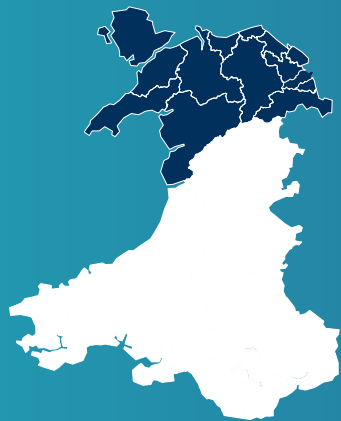
Ers mis Gorffennaf 2023, mae clwstwr De Meirionnydd wedi bod yn cynnal clinig asesiadau sbirometreg canolog wythnosol yn ysbyty Dolgellau, y gellir atgyfeirio cleifion o'r practisau cyfagos ato. Mae'r clinig yn cynnig gwerth uchel i'r cleifion am gost isel.

Mae'r adborth gan y cleifion wedi bod yn hynod o gadarnhaol ac mae trafodaethau'n parhau ynghylch darpariaeth tymor hirach ar hyd a lled BIPBC.

Iechyd y Cyhoedd

Gweithio gydag Iechyd y Cyhoedd i gynnal asesiadau o Anghenion y Boblogaeth i sbarduno gwaith y clwstwr. Mae dangosfwrdd mewnwelediadau data lleol yn cael ei ddatblygu y bydd y clwstwr yn gallu cael mynediad ato a llunio ei adroddiadau ei hun.

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC)

De Meirionnydd

Arweinydd y Clwstwr

Dr Jonathan Butcher
Jonathan.Butcher3@wales.nhs.uk

Beth yr ydym wedi'i ddysgu?

- Mae gweithio mewn modd mwy cydweithredol yn darparu buddion allweddol i'r clwstwr o ran gweledigaeth a rennir a symud i ffwrdd o weithio mewn seilos.
- Rhannu syniadau da trwy Gyfarfodydd Rhwydwaith Cymorth Datblygu'r Clwstwr.
- Mae cydweithio rhyngbroffesiynol hefyd yn arwain at gyfathrebu gwell.
- Mae offeryn hunanfyfrio'r clwstwr yn dangos bod y clwstwr yn aeddfedu'n araf, ond mae angen gwneud rhagor o waith i wireddu ei botensial llawn.

Beth y gellid bod wedi ei wneud yn wahanol

- Materion yn ymwneud ag ymgysylltu ac ôl-lenwi, yn enwedig yn achos rhai partneriaid cydweithredol, a hynny oherwydd diffyg capasiti.
- Anhawster o ran prif-ffrydio prosiectau llwyddiannus a ariennir gan y clwstwr. Bydd y clwstwr yn sicrhau bod yna gynlluniau ymadael cadarn i bob un o'i gynigion.
- Parhau i wella sianeli cyfathrebu rhwng gwasanaethau gofal sylfaenol ac eilaidd, yn enwedig yn achos optometreg, meddygfeydd teulu, a fferyllfeydd cymunedol.

Beth nesaf?

Datblygu'r cydweithredfeydd ymhellach, ac annog gweithio rhyngbroffesiynol i feithrin ymwybyddiaeth o fentrau newydd sy'n digwydd, yn ogystal â thrafod unrhyw rwystrau a allai godi.

Rheoli Eiddilwch a Chlefydau Cronig.

Hyb anadlol asesiadau a diagnosteg.

Rhaglen Atal Diabetes Cymru Gyfan.

Parhad y gwasanaeth therapi galwedigaethol iechyd meddwl ym maes gofal sylfaenol a darpariaeth ymarferydd llesiant teuluol.

- Parhau i hyfforddi a datblygu'r gweithlu i hybu cynaliadwyedd hirdymor y gweithlu.
- Sicrhau cyllid hirdymor ar gyfer uwch-ffisiotherapyddion cyswllt cyntaf

Presgripsiynu Cymdeithasol

Mae arweinydd y clwstwr yn cadeirio grŵp Contractau Presgripsiynu Cymdeithasol Gwynedd. Mae cyfres o weithdai wedi'u cynnal â phartneriaid, gan gynnwys yr awdurdod lleol, tai, optometreg, a'r trydydd sector i ddatblygu contract presgripsiynu cymdeithasol pwrpasol. Mae'r gweithdai hyn wedi dilyn dull 'o'r gwaelod i fyny', gan roi ystyriaeth i farn ein partneriaid i sicrhau bod y contract yn addas i'r diben ac yn diwallu anghenion y boblogaeth.

Gwneud y defnydd gorau o Ysbytai Cymunedol fel canolfannau llesiant, gan gynnwys:

Hyb Cymunedol Dolfeurig

Mae'r gwaith o ddymchwel ac ailadeiladu hen safle Hyb Cymunedol Dolfeurig yn ystod 2025 yn ddatblygiad cyffrous yn y clwstwr, ac yn gyfle i'r clwstwr gydweithio'n agos â'r Awdurdod Lleol i ddatblygu hyb cymunedol newydd sbon, modern, o'r radd flaenaf ar gyfer y boblogaeth leol. Bydd yr adeilad newydd yn cynnwys mannau clinigol cyffredinol ar gyfer cynnal ymgynghoriadau, archwiliadau meddygol, a chyf-weld.

Bydd hefyd yn darparu man diogel i'r boblogaeth leol gwrdd a dod ynghyd, ac i grwpiau cymunedol gael eu lleoli yno a chyflwyno amrywiol weithgareddau cymunedol i gefnogi anghenion lleol. Bydd yr adeilad newydd hwn yn gwella'r adnodd Presgripsiynu Cymdeithasol ymhellach yn y clwstwr, gan gryfhau a grymuso'r gymuned ymhellach i ddod yn fwy cydnerth.

Rhaglen Ddarganfod De Meirionnydd

Mae'r clwstwr yn cydweithio'n agos â phartneriaid i ddatblygu Rhaglen Ddarganfod De Meirionnydd.

Nod y rhaglen waith hon yw trawsnewid y ddarpariaeth gofal sylfaenol yn rhanbarth gwledig De Meirionnydd trwy weithredu dull tîm amlddisgyblaethol cynaliadwy, gwella mynediad at ofal, a gwneud y defnydd gorau o adnoddau, a hynny i wella profiad a chanlyniadau'r claf, ac iechyd a llesiant cyffredinol y boblogaeth.

Bydd y prif amcanion fel a ganlyn:

- Gwella profiad a chanlyniadau preswylwyr trwy wella boddhad cleifion, lleihau amseroedd aros, a gwella canlyniadau iechyd.
- Gwneud y defnydd gorau o adnoddau i wella effeithlonrwydd, lleihau costau, a sicrhau darpariaeth gwasanaethau cynaliadwy.
- Meithrin cydweithrediad ac integreiddio trwy gryfhau partneriaethau rhwng gweithwyr gofal iechyd proffesiynol a sefydliadau cymunedol.
- Grymuso cymunedau trwy gynyddu ymgysylltiad y cymunedau a'u rhan yn y broses o wneud penderfyniadau ynghylch gofal iechyd.

Cynnwys dolenni i'r Cynllun Tymor Canolig Integredig – i'w hychwanegu pan fydd y cynllun hwnnw ar y fewnwyd.

Dolen i'r trydydd sector – Mantell Gwynedd.

